

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
za mesec 2—

v upravnishvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 550
za mesec 190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izbeja vsak dan zvečer izvzemaš nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Naredna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 650
za mesec 230

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljova ulica št. 5, telefon št. 85.

Obljuba dela dolg.

Z obljubami in z goljufijo so klerikalci vlovili velik del kranjskega prebivalstva v svoje mreže in se z njegovo pomočjo polastili gospodstva v deželi. Borili so se mnogo let s silo in z zvijačo, z lažjo in z obrekovanjem proti prejšnjemu deželnemu zboru, v katerem ni imela nobena stranka sama zase večine in se je moglo le to zgoditi, s čimer sta bili vsaj dve stranki zadovoljni. A ko so klerikalci dobili moč v roke, so pozabili na vse svoje obljube in na vse svoje prisege; kakor volkovi na svoj plen, tako so klerikalci planili na deželno upravo — moč in denar, to je bila njihova parola.

Neštete so obljube, ki so jih delali klerikalci v tistih letih, ko so se vojskovali za gospodstvo. Zdaj je čas, da jih kranjsko prebivalstvo pokliče na odgovor in jih vpraša, kako so svoje obljube izpolnili.

Po vsi kranjski deželi doni danes jezni klic na klerikalce: nalagali in ogoljufali ste nas, dali smo vam moč in denar, vi pa svojih obljub niste izpolnili.

Ze zadnjič smo omenili, kako so klerikalci ogoljufali kmečko prebivalstvo. Obetali so kmečkemu ljudstvu, da odpravijo strašno zadolženje, ki uničuje kmečki stan — pa se za to še zmenili niso; obljubili so ustanovitev zavarovalnice proti požaru, pa nalašč niso ničesar storili, ker imajo svojo zasebno zavarovalnico, ki dela s kmetom po židovsko, ga tožari in preganja, ki pa klerikalcem zelo ugaja, ker jim polni žepe; obljubili so ustanovitev zavarovalnice proti toči in proti živinjskim boleznim; pa niso nič storili; obljubovali so, da bo dežela razkosala veleposvesta in jih za nizko ceno in na dolga odplačevanja razdelila med kmete, pa še besedice o tem niso več izpregovorili; obljubovali so vse mogoče ceste in vodovode, zazidavo hudoznikov, železnice in vrag vedi še kaj, a z vsemi velikanskimi milijoni, ki so jih razmetali, so storili le bore malo; obljubili so vso skrb Notranjski in Dolenjski, pa so zabili milijone v gorenjske električne spekulacije; obljubili so vse mogoče bolnišnice in

skrb za zdravje, pa niso ničesar izpolnili.

Zalosten je danes pogled po kranjski domovini. Bomo videli, kako odgovori slovenski kmetovalec tistim, ki so ga tako nesramno nalagali in ogoljufali, ki so milijone razmetali in za milijone dolga napravili, storili pa tako malo koristnega.

Ravnokotako, kakor kmečko prebivalstvo, ima tudi delavstvo vse vzroke, da gre v boj proti klerikalcem. Tudi delavski stan so klerikalci nalagali in ogoljufali. Triinpetdeset let nemškimi veleposestnikom so dali klerikalci deset zastopnikov v deželnem zboru, delavskemu ljudstvu pa ne privoščijo niti enega zastopnika. Pač je ustanovljen splošni volilni razred, toda klerikalci sovražno delavca in niso pustili, da bi v tem razredu volili sami delavci. Potisnili so v splošni razred tudi druge volilce, ki že imajo drugod volilno pravico; ti morajo dvakrat voliti, samo da delavec ne pride do voljeve. Naravno je, da je ta stranka, ki je tako očitno pokazala svoje sovraštvo do političnih pravic delavstva, tudi ni nič storila za gospodarski in socialni izboljšanje delavskega stanu. Za vse delavstvo na Kranjskem, za vse te tisoče in tisoče podpore najbolj potrebnih ljudi, ni storila klerikalna stranka niti toliko, kakor je črnega za nohtom.

A kaj šele mesta! Mesta so napredna in zato jih klerikalci sovražijo s tistim besnim sovraštvom, kakor Turčin kristjane. Kar je bilo mogoče mestom škodovati, vse so klerikalci storili. Uničili mesta in zadnje ostanke blagostanja — to je bila glavna naloga klerikalcev. O, pred volitvami so klerikalci tudi mestnemu prebivalstvu delali vse mogoče obljube, a čim so bile te volitve končane, so bile pozabljene vse obljube.

Star pregovor pravi, da obljuba dolg dela. Zlate gradove so obetali klerikalci vsem stanovom, a niti dobre volje niso pokazali, da bi te obljube izpolnili. Vso moč so imeli v rokah in milijone denarja, pa še najpotrebnejšega niso storili, nego porabili moč in denar le v to, da utrde svojo stranko in napolnijo žepe sebi in svojim glavnim pomočnikom in agitatorjem. Vse svoje obljube so

ostali dolžni, prevarili so kmečko prebivalstvo, mestno prebivalstvo in delavski stan. Obljuba dela dolg — a kdor dolgove ne plača, ni vreden nobenega zaupanja.

Vse delo klerikalcev kaže, da niso imeli nikdar dobrih in poštenih namenov, da jim ni bilo nikdar za srečo in blagostanje kranjskega prebivalstva in dežele, nego da so družba, ki se drži skupaj, da bi kranjsko prebivalstvo molzla in strigla. Če kranjsko prebivalstvo tega ne sprevidi, nego se pusti zopet speljati, da bi poslalo klerikalce v deželni zbor, potem zasluži svojo prežalostno usodo in mu ni več pomagati.

Zadnja notarska imenovanja.

Celje, 5. novembra.

Kakor so listi pred tednom dni poročali, je premeštilo c. kr. justično ministrstvo notarja Frana Strafelto iz Rogatca v Ptuj (namesto umrlega notarja Filiferro), notarja dr. Roberta Baumgartnerja pa iz Rožeka v Rogatec. S temi premeščenji se moramo zaradi zanimivosti natančneje baviti.

Da je bil notar Strafella na svojo prošnjo premeščen iz Rogatca, zoper to ne more nikdo stvarno ugovarjati. Notar Strafella je bil najstarejši kompetent izmed notarjev, in tudi od c. kr. notarske zbornice v Celju primo loco za to mesto predlagan.

Za premešitev v Rogatec je prosil notar dr. Fran Strelec iz Ormoža, kateri je bil za Rogatec tudi od c. kr. notarske zbornice v Celju primo loco predlagan. Notar Strelec je pa pozneje umaknil svojo prošnjo, imenovan bi moral biti tedaj za notarja v Rogatcu kot notarski kandidat, to pa zategadelj, ker se, kakor se nam zatrijuje, boja ni noben drugi notar pravočasno v določenem roku prosil za premeščenje v Rogatec. Notarska zbornica je tudi v svojem ternu - predlogu predlagala secundo in tertio - loco za to mesto notarskega kandidata. Pričakovati je bilo tedaj, da bo zasedel to mesto slovenski notarski kandidat — a dobil je to me-

sto dr. Robert Baumgartner, c. kr. notar v Rožeku na Koroškem.

Kako se je to zgodilo? — Nemci so se začeli bati, da bi dobil to mesto zaveden Slovenec, ki bi tudi politično deloval. Če bi pa prišel v Rogatec zaveden slovenski notar, ki bi tudi politično deloval, potem je gotovo, da se bodo politične razmere v Rogatcu v prilog Slovencev prej ali slej temeljito izpremenile, in posledica temu bo, da pride v nevarnost državnozbornski mandat celjski. (Rogatec voli namreč s Celjem.) Javna tajnost je pa, da je Rogatec le umetno nemški, saj si vendar trezen človek ne more misliti, da bi kraj, kakor Rogatec, ki leži tik ob hrvaški meji, obdan od vseh strani od slovenskega življa, imel pristen nemški značaj. Le enega zavednega moža, naj že bo notar ali advokat, je treba poslati v Rogatec, in pastji mora s svojimi talmi - Nemci in Štajercijanci brez velikega boja v slovenske roke. Tako je in ni nič drugače! Tega se je zbal nemški Volksrat, ta ima pri vseh imenovanjih, ki se vrše na Spodnjem Štajerskem, prvo in poglavito besedo, je pozval dr. Baumgartnerja, naj se zanima za to mesto, kar je tudi storil — in mirna Bosna! Rogatec dobi zopet nemškega notarja!

Slovenski notarski kandidati so tedaj zopet enkrat propali. Pa je vsaj sedaj Rožek na Koroškem prost, notarsko mesto v slovenskem okraju. Kakor je gotovo, da dr. Baumgartner, ki je doslej uradoval na Slovenskem Koroškem in ki pride za notarja zopet v popolnoma slovenski okraj, ni toliko zmožen, da bi zapisal stranki notarski spis v slovenskem jeziku, tako gotovo je, da ne bo noben slovenski prosilec imenovan za notarja v Rožeku. Za to bo že skrbel Hohenburger z nemškim Volksratom!

Take so tedaj razmere! Notarski kandidati slovenske narodnosti so takorekoč nakazani samo še na Kranjsko. Na slovensko Koroško so jim vrata pod Hohenburgerjem popolnoma zaprta, na slovensko Štajersko pa prihajajo notariji strogo nemškega mišljenja, od katerih se pričakuje, da bodo nadaljevali pričetno germanizacijo na slovenskem Štajerskem.

LISTEK.

Cerkvene miši.

Povest iz sedanosti.

Spisal L. C.
(Dalje.)

»S posebnim veseljem opažam,« odgovoril je na to dr. Juri Podpečnik mlademu kaplanu Čuku, »da sem našel v vas res idealnega, za vse lepo in dobro navdušenega duhovnega sobrata, ki se ne ustraši nobenega truda in dela, s katerim bi se moglo poglobiti katoliško zavest v našem dobrem in vernem ljudstvu in mu olajšati težavni boj za gospodarski obstanek. Posebno me pa še veseli, da ste tako vnet in navdušen prijatelj veleple in nad vse koristne združne ideje ter da hočete to tudi dejansko udeležiti. Popolnoma in v celnem obsegu odobrujem vašo misel in vam le želim, da bi jo skoro uresničili in da bi skoro s konsumnim društvom priskočili na pomoč našemu zatiranemu kmetu, da ne bi bil več zavisen od raznih prekupcev in da mu ne bi bilo treba več plačevati odušnega dobička raznim trgovcem in drugim posredovalcem. Želim vam pri uresničenju te vaše veleple ideje popoln uspeh in sem tudi prepričan, da ga boste dosegli. Za svojo osebo bodem, dokler ne napra-

vim mesta vrednejšemu stalnemu župniku pri cerkvi sv. Petra v Orehovljah, z besedo in dejanjem stal zvesto ob vaši strani, ki boste seveda zbog svojih bogatih izkušenj morali prevzeti tudi dejansko vodstvo konsumnega društva, čeprav bode stal na čelu kdo drug. Ker sem sam v teh stvareh žalibog popolnoma neizkušen, vas bodem prosil, da se pri sestavi načelstva in nadzorništva novega konsumnega društva ne boste prav nič ozirali na mojo osebo in to še posebno radi tega ne, ker utegnem skoro tudi zapustiti Orehovlje, čim bode imenovan novi župnik. V ostalem vam pa ponavljam le-to, kar sem vam omenil glede posojilnice, ne da bi vam hotel vsiljevati svoje svete, ker sem prepričan, da boste sami na podlagi svojih temeljitih študij na tem polju vedno in povsod pravo zadeli. Torej mladi moj prijatelj, bog daj srečo in svoj blagoslov novemu društvu, ki ga mislite ustanoviti in čegar pravi vodja in ne samo ustanovitelj bode od početka do kraja.«

Mladi kaplan je z iskrenim veseljem poslušal blagohotni in tudi priznan odgovor svojega začasnega predstojnika in se je čutil še posebno počaščenega s tem, da je znal dr. Podpečnik pravilno in zadostno ceniti tudi njegovo znanje na gospodarskem polju. Ker je mladi njegov predstojnik spoznal in tudi cenil globoko njegovo znanje in učenost na gospodarskem polju, bil je prepri-

čan, da se mu mora njegova ideja sijajno obnesti in da bo novo konsumno društvo izborno uspevalo, ker bode imelo tudi v njegovem mladem župnem predstojniku največjo oporo in vnetega prijatelja.

Ko je mladi župni upravitelj spremlil kaplana Urha Čuka do vrat in se prijazno od njega poslovil, postal se je mladi kaplan v svojo sobo, da takoj pripravi potrebne korake za ustanovitev konsumnega društva v Orehovljah, ki naj bi v zvezi z novo posojilnico v Orehovljah in v orehovljskem kotu temeljni kamen za preporod vsega gospodarskega gibanja in delovanja na pravi katoliški podlagi. V svojem srcu je bil tudi za trdno prepričan, da se bode iz nove posojilnice in iz novega konsumnega društva cedila samo mleko in med med ono dobro in nepokvarjeno ljudstvo ki je tako srečno, da ima za dušnega pastirja tako nesebičnega in požrtvovalnega moža, kakršen je ravno on Urh Čuk.

XXI.

Naš pot je borba, žrtva, mučeništvo in vodi skoz nevihto in vihar.

A škerc: Mučeniški.

Do prihoda mladega dr. Jurja Podpečnika in novega kaplana Urha Čuka v Orehovlje so obstajala v ti prijazni vasi le 3 društva, katere vse so ustanovili pokojni župan

Blaž Novak s pomočjo sivolasega župnika Matija Korena in nadučitelja Frana Kovača.

Kot človek, ki je zrasel na domači grudi in to grudo ljubil z vso brezmejno ljubeznijo pravega kmeta, je pokojni Blaž Novak pred vsem ustanovil podružnico c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani, ker je hotel z ustanovitvijo te podružnice povzdigniti kmetijstvo v svojem rojstnem kraju. Ker je tudi odšli stari župnik Matija Koren toplo zagovarjal in priporočal pristop k ti podružnici, pristopili so skoro vsi boljši gospodarji obširne orehovljske župnije kot člani k podružnici, ki je pod razumnim vodstvom Blaža Novaka, Matije Korena in Frana Kovača tudi uspešno poslovala in mnogo pripomogla k povzdigi kmetijstva v prizadetem kraju. Posebno skrb je posvečala kmetijska podružnica povzdigi sadjarstva, ki je stalo poprej na najnižji stopinji. Ljudje poprej niti vedeli niso, da more umni gospodar dobiti od sadja prav čeden vir svojih dohodkov in s početka niso bili prav nič kaj prav zavzeti za to posebno pagnogo razumnega kmetijskega gospodarstva. Še le z velikim trudom so Novak, Koren in Kovač po daljšem času dosegli, da so se začeli kmetje brigati tudi za sadjarstvo in posebno še potem, ko so se na lastne oči pričeli, da umno sadjarstvo res lahko donaja kmetu lepe dohodke. Enako, kakor za sadjarstvo, so se ustanovniki kmetijske podružnice brigali tu-

Ko je bilo po smrti Bejanovi notarsko mesto v Marenbergu prosto, se je neki obrnil nemški Volksrat na Ljubljana dr. Stöcklingerja, da naj prosi tja. Govori se, da dr. Stöcklinger ni rad zapustil kranjske dežele, a vdal se je vendar glasu nemškega Volksrata, ter zaprosil za Marenberg.

Ako gre tako naprej, ne bo kmalu na Spodnjem Štajerskem nobenega mesta več, na katero bi smel upati zaveden Slovenec. Na jezikovno znanje se ne da več mnogo, kvalifikacija menda tudi mnogo ne zaleže — glavno je, da je prosilec Nemec. Tako daleč smo tedaj prišli. In naši krogi se ne ganejo, namesto da bi z vso energijo zahtevali, da se justična mesta na Slovenskem oddajajo jezikovno popolnoma kvalificiranim juristom. Sodnik in notar sta zaupni osebi, poznati morata dušo naroda, med katerim živita, poznati morata pa tudi jezik naroda, ker se drugače ne moreta temeljito informirati in sporazumeti s stranko.

Toliko o teh imenovanjih, pri katerih je, kakor pri vseh v zadnjih časih, simptomatično, da se dosledno prezirajo slovenski prosilci.

Nakaj je treba paziti pred in po volitvah.

Kmalu bo po celem Kranjskem končano reklamačno postopanje. Kakor smo že poudarjali, volil bo na dan volitev samo tisti, ki je v volilnem imeniku vpisan, kdor ni vpisan, ne bo volil. Po končanem reklamacijskem postopanju bodo volilni imeniki nobena pritožba več.

Volilna legitimacija.

Po reklamacijskem postopanju prično županstva počasi raznašati in dostavljati takozvane izkaznice ali legitimacijske liste. Izredno velike važnosti je ta lista, ki jo mora vsakdo s seboj na volišče vzeti, kakor mora imeti vsak vojak s seboj vojaške bukvice, ki gre n. pr. k vojaški vaji. Kdor ne prinese seboj »posa«, ga zadene vojaška kazen. Volilca, ki ne prinese na volišče vo-

di za travnike, polja in zelnike. Opozarjali so člane kmetijske podružnice, osobito na zadostno gnojenje travnikov in polja, češ, da se mora, kakor živina, ako se hoče od nje dobiti dobro delo in prirejo, krmiti tudi travnike in polje, ako naj dajo obilno žetev in dobro košnjo. S praktičnimi vzgledi so dokazovali članom kmetijske podružnice tudi uspehe umetne gnojitve travnikov. Posledica razumnega vodstva kmetijske podružnice in pa dobrega praktičnega vzgleda s strani župana in župnika je bila ta, da se je kmetijstvo v Orehovljah v vseh panogah izdatno povzdignilo in da so kmetje v obče postali tudi sami dovezni za razne dobre novotarje pri obdelovanju svojih posestev. Tudi so ustanovniki kmetijske podružnice polagoma upeljali razne koristne poljedelske stroje in tako vsestransko skrbeli, da se je v Orehovljah in bližnji okolici stari konservativni in zanikni kmet prelevljal v modernega in razumnega poljedelca.

Druga ustanova, katero je pokojni Blaž Novak ustanovil v Orehovljah s pomočjo svojih prijateljev župnika Matije Korena in nadučitelja Frana Kovača, je bilo pa gasilno društvo. Neposredni povod za ustanovitev gasilnega društva v Orehovljah dal je strahoviti požar, ki je pred 22 leti vpepel skoraj tretjino orehovljske vasi. Žrtev tedanjega strašnega ognja bi bilo pa skoro postalo celo Orehovlje, ako ne bi bila prihitela iz

ilne izkaznice, doleti ga kazen, da ne sme voliti, razentega pa ga še kaznujejo z denarno globo do 50 kron, ker je vsakdo po zakonu dolžan voliti.

Kako izgleda pravilna volilna izkaznica?

Volilno izkaznico ali legitimacijo izda c. kr. okrajno glavarstvo dotičnega okraja, h kateremu spada občina. Na vsaki izkaznici je zapisano ime in bivališče volilca ter številka ki jo ima dotični volilec v volilnem imeniku. Razentega je na njej vpisan kraj in čas začetka ter konca volitve. Volilci morajo torej gledati, da dobijo pravilne legitimacije. Kadar jo pa dobe, naj jo shranijo na varnem prostoru, in naj jo tudi nikomur ne dajo iz rok. Klerikalni agitatorji so namreč namazani z vsemi »žavbami«. Znani so slučaj, da so si klerikalci od volilcev, ki niso njihovi pristaši, izposodili le »na ogled« volilno izkaznico. Na dan volitve bi pa dotični volilec rad volil, a ni mogel, ker se mu je dotičnik ali skrnil, ali pa je dejal, da je glasovnico — izgubil. Zatorej volilci pazite na legitimacije. Zaupniki morajo baš nanje zelo gledati!

Kedaj mora volilec sam po izkaznico?

Županstva imajo dostaviti volilne legitimacije na dom. Klerikalni župani se navadno poslužujejo pri tem raznih zvijač. Tako n. pr. iščejo volilca na domu takrat, ko vedo, da ni doma. Nato vrnejo njegovo izkaznico glavarstvu s pripombo, da »ga ni doma«, ali pa s pripombo »se mu ni moglo dostaviti«. Drugi klerikalni župani zopet pošiljajo izkaznice šele prav zadnji čas pred volitvami, tako da volilca sploh več doma ni. Tudi radi puščajo volilne izkaznice ženskam v hiši, zlasti če vedo, da je žena huda klerikalca, mož pa ne. S kratka: računati treba z vsemi možnimi sleparijami od strani klerikalcev. Zato pa pojdí vsak volilec po izkaznico na pristojno glavarstvo po njo, ako bi jo najkasneje 3 dni pred volitvijo ne dobil od županstva. Predno gre kdo h glavarstvu naj na vsak način vpraša preje se pri županstvu kje je ostala in kaj je z njegovo legitimacijo. Svetujemo, da se v slučajih, da bi kar na debelo županstva sleparila in uganjala zvijače z dostavljanjem volilnih izkaznic, brzojavno sporoči o tem »Kmečki pisarni« v Ljubljani, da v zadevi posreduje in zahteva takojšnje odpo-moči. Na vsak način morajo tudi zaupniki gledati na to, da ima vsak naš volilec še pred dnevom volitve volilno izkaznico ali legitimacijski list v rokah.

Glasovnica.

Istočasno z volilno legitimacijo se dostavljajo volilecem tudi glasovnice. Tudi glasovnica mora biti pravilna, ker sicer nima nobene vrednosti. Vsaka prava glasovnica mora imeti uradni pečat pristojnega okrajnega glavarstva. Vsaka drugačna glasovnica je neveljavna. Tudi pri tem skušajo klerikalci na razne načine slepariti, bodisi, da razdajajo med nasprotne volilce, ki pravih legitimacij ne poznajo, nepravilne, bodisi, da jim jih skrivaj zamenjujejo. Zato treba še zadnji trenotek glasovnico pregledati, če je pravilna, da se glas ne izgubi. Na to naj zlasti pazijo zaupniki.

Kaj napisati na glasovnico?

Veliko glasovnic pride ob veljavnost zato, ker ljudje ne vedo kaj in kako se sme nanje pisati. Na glasovnici se sme napisati le prav natančno in celo ime ter priimek kandidata. Pristaviti se mora tudi njegov stan in bivališče. Opozarjamo volilce, da se tudi tu poskuša pre-motiti volilce. Nasprotniki nalašč pišejo ime kandidata napačno, tudi trosijo o njem napačno pisavo priimka, samo da spravijo glasove ob veljavo. Dolžnost zlasti zaupnikov je ljudi o tem natančno poučiti in na glasovnico pisati le to, kar in kakor se razglasi po pravem oklicu od naše strani. Drugega kot ime, stan in bivališče kandidatovo se ne sme napisati na glasovnico, ker je sicer neveljavna. Volilci in zaupniki, rav-najte se natančno in strogo po tem navodilu in ne dajte se od nikogar opehariti!

Kdo sme izpolniti glasovnice?

Kakor se vsaka sleparija in golufija pri volitvah strogo po zakonu kaznuje, ravnotako je tudi za vsako silo, ki bi se delala pri volitvah, kakorkoli po zakonu hudo kazniva. Zato se tudi ne sme s silo popisavati glasovnic. Na to bi zlasti bilo treba gledati ter paziti, da kaplani in drugi klerikalni agitatorji ne bodo strahovali ljudi in jim morda celo s silo popisovali glasovnice. Zato bi se morali kaplani in župniki zadnji čas pred volitvami neopreheoma zasledovati in opazovati kaj in kako delajo pri volilcih. Zakon tudi za te gospode ne dela izjeme in znano je več slučajev, da so bili blagoslovljeni gospodje sodniško kaznovani radi zakona v varstvo volilne svobode. Z izrecnim dovoljenjem se sme glasovnico popisati. Kakor hitro pa kdo čuti silo ali od kaplana kakršenkoli pritisk radi volitev, naj se sporoči slučaj »Kmečki pisarni« v Ljubljani, da zadene krivca zaslužena kazen. Še na nekaj opozarjamo pri glasovnicah. Klerikalni sleparji skušajo, če drugače ne gre, volilecem ponóči — zadnjo noč — zamenjati glasovnice. Poslu-žujejo se pri tem kaj radi žen, katere kaplani to nauče. Volilci morajo biti zelo previdni, če puste drugim napi-sati glasovnice. Klerikalec se vam bo ponudil za izpolnitev glasovnice. Dejal vam bo, da napiše tega, ki ga vi hočete, napisal bo pa ravno nasprotnega. Kdor ne zna brati, ali kdor je prezaupljiv in ne prebere izpolnitve, je lahko kruto osleparjen. Takih slučajev je iz sedanjega kleri-kalnega režima vse polno znanih. Zato velja tudi za izpolnjevanje gla-sovnic najstrožja pozornost in kon-trola od strani volilcev ter zaupni-kov. Niti legitimacije (izkaznice), ni-ti glasovnice ne dajte iz rok in niko-mur jih ne zaupajte. Predno greste od doma jih še enkrat pregledajte. Vse-kako pa glejte, da ne pozabite doma niti izkaznice, niti glasovnice!

Kdor izgubi glasovnico

naj zahteva od glavarstva drugo. Volilni komisar prinese tudi še na dan volitve s seboj glasovnice. Pri njem se sme vsakdo oglašiti in za-prositi, oziroma zahtevati glasovni-co. Izkaznic ali legitimacijskih listov pa volilni komisar ne izdaja. Sploh je težko, ali sploh nemogoče dobiti za morebitno izgubljeno izkaznico du-

plikati. Radi tega naj vsakdo gleda in pazi, da volilnih listin ne izgubi.

Koliko izkaznic in glasovnic dobimo?

Za volitev v splošni kuriji, ki je dne 1. decembra, dobimo eno izkaz-nico in eno glasovnico. Drugo izkaz-nico in drugo glasovnico pa dobimo za volitev v kmetijski kuriji, ki bo dne 9. decembra. Volilci morajo paziti, da teh volilnih dokazov ne zamenja-jo, ker če bi kdo hotel voliti pri pr-vih volitvah z izkaznico in glasovni-co drugih volitev, bi izgubil glas in pravico. Nasprotno ravno tako. Kdor torej dobi vsakega po dvojce, naj pazi ne le na to, da vsega sploh doma ne pozabi, marveč tudi na to, da prinese s seboj na volišče pravo izkaznico in pravo glasovnico. Za-upniki poučite ljudi!

Dan volitve.

Kdor prejme volilno izkaznico je ž njo že tudi povabljen k volitvi, ker drugega vabila ne dobi nihče. Na izkaznici ima, kakor že preje po-vedano, vsakdo napisano, kje se vrši zanj volitev in kedaj. Kdor zna brati, mu ni treba zato nikogar več izpraševati, kdor tega ne zna, naj si pusti od več ljudi izkaznico prebrati. Če mu bodo vsi enako prečitali, ve na-tančno kam in kedaj ima iti volit. Vsaka zmota je po tem nemogoča. Navadno se vrše volitve — zlasti v splošni kuriji, v domači občini. V kmetijski skupini pa se občine, ki imajo manj kot 500 prebivalcev lahko zdru-žijo in se zanje napravi eno volišče, ki ga pa določi deželna vlada. Voli-tve se prične točno ob napovedani uri in se tudi točno ob napovedanem času konča. Kdor ni ta čas na voli-šču je — zamudil! Zato naj nihče ne odlašaj z volitvijo. Najboljše je, če so vsi volilci med prvimi na volišču. To ima več dobrih strani. Prvič na ta način najhitreje na vrsto pridejo, drugi lahko vplivajo na ta način na sestavo volilne komisije. (Opomba: O volilni komisiji sami bomo pozne-je poročali). tretjič pa lahko volilci, ki so že volili, pomagajo pri volilnem delu in agitaciji.

Kako se voli?

Vsak volilec mora sam priti na volišče. To velja tako za splošno kot za kmetisko skupino. Pooblastil dežel-noborske volitve ne poznajo in vsa-ko besedo o njih, izgubiti, je odveč. Kdor ne pride na volišče sam, ne bo volil in njegov glas je izgubljen. Po tem je tudi jasno, zakaj v krajih, kjer se gre za razlike par glasov tudi bolnike prinesejo na volišče, samo da oddajo svoj glas, ki bi bil sicer iz-gubljen.

Predsednik volilne komisije jem-lje od volilcev v roke volilno izkaz-nico in legitimacijo, katere kakor že povedano, nihče ne sme pustiti do-ma. Predsednik vrne legitimacijo, odvzame pa glasovnico. Glasovnico je najboljšje če volilec tako skupaj položi, da se ne vidi kaj je na njej na-pisano. Župniki in drugi nasprotniki so zelo predrzni in radovedni kako kdo glasuje ter skušajo — če le utegnejo — videti kdo je na glasov-nici napisan, četudi nima zato nobe-ne pravice in vsakdo lahko temu ugovarja. Vendar je pa najboljšje, da se glasovnico tako skupaj dene, da je nemogoče, da bi kdo, nepoklican, vohal po njej. Predsednik mora polo-

žiti glasovnico v posodo ravnotako kot jo je prejel.

Kaj napravi volilec z izkaznico?

Volilec odda glasovnico, izkaz-nico pa dobi od predsednika nazaj. Shraniti jo mora ravno tako kot pre-je; kajti za slučaj ožjih volitev bo šel ž njo še enkrat na volišče, glasovni-ca se mu bo pa nova dostavila. Kdor bi zavrnil izkaznico, pride ob svoj glas. Zaupniki poučite volilce o tem!

Ožja volitve.

Če noben od postavljenih kandi-datov ne dobi nadpolovične večine vseh oddanih veljavnih glasov, se morajo vršiti ožje volitve in sicer med onima dvema kandidatoma, ki sta dobila največ glasov. Kakor hit-ro pride do ožje volitve, se to urad-no razglasi in pove uro in dan novih — ožjih volitev. Ožje se imenujejo te volitve zato, ker so le oni glasovi veljavni, ki jih dobita le dva. Čisto določena kandidata in ne širše, večje število kandidatov. Če pride kje do ožjih volitev, mora pri njih vse iti v boj proti klerikalnemu kandidatu. Pri ožji volitvi pa ne volijo le tisti, ki so volili pri glavni, marveč tudi lahko volijo tudi tisti, ki se iz kate-regakoli vzroka prvih volitev niso udeležili, dasi imajo v rokah izkazni-co. Za slučaj ožjih volitev se bodo iz-dala še posebna pojasnila in navo-dila.

Ali smejo biti volilci navzoči pri šteje glasov?

Štetje glasov se vrši javno. Vsak, kdor ima volilno izkaznico lah-ko pride kot končani volitvi na voli-šče, da vidi in gleda štetje glasov. Po končanem štejeju objavi predse-dnik volilne komisije razmerje gla-sov. Pozivamo in prosimo zaupnike in somišljenike, da takoj po končani volitvi brzojavijo v Ljubljano uspeh volitev za dotično občino. Naslov: »Kmečka pisarna«, Ljubljana.

Završnica, Lampetova elek-trika i. t. d.

Imeli smo priliko govoriti z res-nim gorenjskim obrtnikom iz onih krajev, kjer Lampe gradi svojo elek-trarno. Možu se je poznalo, da ni-ma slame v glavi, zato nas je zani-malo zvedeti o tem podjetju njegovo mnenje. Evo, kako misli on o tem.

»Bil sem vedno pristaš klerikal-ne stranke, ker sem bil mnenja, da je to stranka samih poštenjakov, tem-bolj ko nosi tako lepo ime: S. L. S. Sedaj spoznam šele pravi pomen teh črk in moral sem hrbet obrniti tej stranki ljudskih sleparjev. Ni še znano dovolj, kako so nas pestili in obirali, ko se je šlo za odkup vodne moči Završnice in za odkup sveta za zgradbo. Obetalo se je vse, i nebesa, a storilo se je le toliko, kolikor smo prisilili. Le pogledite, Vas Žirovnica je odstopila skupni svet v Lipju in za-htevala zanj 6000 kron. A koliko se jim je dalo, oziroma se jim bode dalo (denarja še nismo videli)? celih 700 kron. Cenili so ta svet tuji cenili, med temi en vrtnar in eden celo na pol slep, katerim naše razmere in vrednost našega sveta niso bile prav nič znane. Pritožba na dež. vlado ni prav nič pomagala, saj se je g. stavb-ni svetnik Geilhofer nekoč izrazil:

»Pritožili ste se na vlado, to je rav-no tako kakor bi se jaz radi moje plače pritožil na kitajskega cesarja.« Zelo pomembno, kaj ne. Da se nam, kolikor sami hočemo, iz naših pritožb se pa še norčujejo, ti klečeplazci.

In vodovod za občino Breznico. Tudi ta je z »zlatimi« črkami zapi-san v naših srcih. Pri komisiji leta 1910 se nam je obljubilo, da se na-pravi za Moste in Žirovnico vodovod brezplačno. Bilo nas je navzočih ve-liko in vsi s prisego potrdimo to ob-ljubo. Ko smo zahtevali, da se ta ob-ljuba stavi v zapisnik, sta nam pa Lampe in Geilhofer rekla, da to ne gre, da potem vlada ne bo dovolila državne podpore. Računajoč s po-štenostjo klerikalnih veljakov, med njimi Lampeta kot duhovnika, kateri po naši veri ne sme lagati, smo to za-htevo, da pride brezplačna naprava vodovoda v zapisnik, opustili. In kaj sedaj? Sedaj nam pa pravijo ti je-zuiti, da se o brezplačni napravi vo-dovoda sploh ni govorilo, in če ho-čemo vodovod, ga moramo plačati. Taki so torej ti poštenjaki.

Ne dobite v občini razen par farških podrepnikov niti enega člo-veka, kateri bi se ne zgrajal nad početiem teh klerikalnih mogotcev.

Pripomnimo, da je vsled teh odkritih zvijač vsa okolica skrajno razburjena in nezadovoljna. Čudimo se, da se naši poslanci niso takrat, ko se je šlo za pravice in korist svojih volilcev, nič pobrigali. Videli smo jih pač, te gospode, toda navadno le, ka-dar je kak minister prišel ogledovat naprave, ko so se stiskali v mehke blazine avtomobila ali sedeli pri ho-gati poledini (seveda na račun de-žele). Seveda, ako so z nami, so proti de-žu, odhodu in to pa ne gre. Bolje je, da trpimo škodo mi, kakor da se za-merijo poslanci generalu Šusteršiču.

Prevladuje splošno mnenje, da če bi bili imeli onarviti z najumaza-nejšo židovsko firmo, ne bi bili tako »nabarani«, ne bi bilo toliko neza-dovoljstva med nami.

O delu samem smo izvedeli mnogo zanimivega. Dela se tako neumno, tako se troši denar, da to vidi že vsak neveščak. Predor v Lipju se je oddal m³ po 105 kron nekemu Lahu. Ta je zaslužil pri m³ po 75 kron, reci petinsedemdeset kron. To je res lep zaslužek. Seveda, bil je ta podjetnik še tako umazan, da je delavce-domačine plačeval mnogo slabeje, kakor svoje rojake. Tujec je lenaril in služil svile kronice, doma-čin je pa konal za par kron na dan. Tudi tu bi bil moral dež. odbor na-praviti red. A seveda, še ne zmenijo se ti gospodje za to, še naprej se trpi to umazano odjedanje kruha doma-činom. Vidite n. pr. sedaj se je od-dalo nekemu Nemcu v akord neko delo, pri katerem je zaslužil dnevno po 40 kron in to pri samo 3 delavcih! Imamo pa doma podjetnih in inteli-gentnih ljudi dovolj, a tem se ne da v akord nič, k večjemu kako preva-žanje vagončkov. Domačin vleci voz, tujec, ti pa služil kronice. Govori se, da pes tega podjetnika dobi vsak dan celo klobaso; kje pa si more do-mač delavec kaj takega privoščiti, ko včasih še za kruh ni.

Omenim naj še ono imenitno cesto za avtomobile. Od državne ce-ste proti bregu Save se gradi že ne-kaj mesecev cesta, katera bo služila za dež. avtomobile, da si gospodje,

bližnjega mesta na pomoč požarna bramba in s skoro dvadnevni napor-nim delom pred vsem omejila požar ter tako rešila ostalo Orehovlje pred požrešnim ognjem. Ko je tedaj pokojni Blaž Novak na nasvet Matije Korena sprožil misel o ustanovitvi lastnega gasilnega društva, so bili ljudje pod neposrednim vtiskom strašnega požara takoj vneti za novo društvo, ki se je potem tudi v resnici ustanovilo v Orehovljah. Ob izdatni podpori s strani deželnega odbora kranjskega, orehovelske občine in nekaterih posameznikov, med kate-rimi sta največ žrtvovala župnik Matija Koren in župan Blaž Novak, si je mlado društvo oskrbelo vse potrebno gasilno orodje, opravlo gasilec in si pozneje tudi zgradilo lično gasilno shrambo. Mlado gasilno društvo se je potem tudi večkrat izkazalo pri požarih v bližnji okolici in posebno pred 10 leti v Orehovljah, ko je od hudobne roke zaneten ogenj grozil uničiti celo vas, a je mogel vsled po-sebno požrtvovalnega delovanja do-mačnega gasilnega društva vpepeliti le dve hiši z gospodarskimi poslopji. Tudi v tem društvu so se zbirali naj-boljši gospodarji, njihovi odrasli si-novi in obrtniki iz Orehovlj.

Končno so pa pred približno 15 leti ustanovili župnik Matija Koren, župan Blaž Novak in nadučitelj Fran Kovač v Orehovljah še bralno društvo, čegar duša je bil nadučitelj Fran Kovač. Pri ustanovitvi bralnega društva je vodila vse tri ustanovnike plemenita misel, da je treba nepo-

kvarjenemu in prirostemu narodu obuditi veselje do branja in mu v to svrhu nuditi tudi priliko, da more priti do branja. Posebno nadučitelj se je vnmal za ustanovitev bralnega društva, ker je na svojih žalost opa-žal, da kmetijski otroci, čim zapuste šolsko klop, le preradi opuščajo bran-je in pisanje, vsled česar se pogosto dogodi, da potem, ko odrastejo, po-polnoma skoro pozabijo pisanje in da jim tudi branje dela največje težave. Ker je pa pri takih novih ustanov-itvah treba družiti koristno s prijet-nim, začel je pa nadučitelj Fran Kovač, čim je bilo poklicano v življenje bralno društvo, kot prvi njegov predsednik takoj zbirati okrog sebe ono mladino, ki je imela kaj posluha za petje. Začetkoma je res imel veli-ke križe in težave z nabranim materijalom, toda njegovemu neumornemu trudu in velikanski potrpežljivosti se je pa sčasoma posrečilo ugledati trde kmečke grče in v okviru bralnega društva ustanoviti prav ličen pevski zbor. Mlado bralno društvo je potem, ko je imelo v svojem okrilju še pev-ski zbor, priredilo vsako leto po ne-koliko veselje in zabav, katerih do-biček je bil vselej namenjen v kake plemenite svrhe. Bralno društvo je pa naročilo tudi več časopisov poli-tične in leposlovne vsebine ter si sčasoma oskrbelo tudi prav lično knjižnico, to posebno po zaslugi žup-nika Matije Korena, ki je bodisi v de-narju, bodisi v knjigah posebno mno-go žrtvoval za to knjižnico. To pa še ni zadostovalo ustanovnikom, ker

so bili prepričani, da sicer mrtva ti-skana beseda lahko mnogo stori za večjo izobrazbo milega jim naroda, da pa živa beseda še veliko bolj se-ga v srce in dušo. Vsled tega so sko-ro začeli prirejati v bralnem društvu poljudna in poučna predavanja naj-raznovrstnejše vsebine. Predavanj pa nista imela samo župnik Matija Koren in nadučitelj Fran Kovač, temveč sta poskrbela, da so prihajali iz bližnjega mesta in celo iz beže Ljubljane razni požrtvovalni može, ki so predavali ukaželjnim orehovelj-čanom o najraznovrstnejših korist-nih, podučnih in tudi zabavnih pred-metih.

Tako se je po zaslugi teh treh mož širilo po Orehovljah in bližnji okolici gmotno blagostanje, se vzbudi-li čuti za človekoljubje in se končno tudi vzniknila veselje in ljubezen do višje izobrazbe.

Take razmere so bile v Orehovljah, ko je zatislil svoje oči župan Blaž Novak, ko je odhajal sivolasi župnik Matija Koren in ko sta prišla semkaj mladi dr. Jurij Podpečnik in kaplan Urh Čuk.

Dr. Jurij Podpečnik je z bistrim očesom premotril vse te razmere in po tehtnem premišljevanju prišel do zaključka, da mu v ta društva za en-krat ne kaže posegati, temveč da je pametnejše, ako kot preudaren člo-vek računi z danimi razmerami. Vsled tega se je takoj vpisal kot član v orehovelsko podružnico c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani in v bralno društvo ter zaeno pristopil

kot podporen član tudi k gasilnemu društvu, ne da bi se nadalje kaj ak-tivno udeleževal društvenega giba-nja v navedenih treh društvih.

Temu vzgledu je na nasvet mla-dega župnega upravitelja dr. Jurija Podpečnika sledil tudi novodošli ka-plan Urh Čuk ter pristopil k vsem trem društvom kot pravi, oziroma kot podporni član. Vročekrvnemu mlademu kaplanu pa njegova žilica ni dala miru, da ne bi takoj pokazal svojih rozičkov. Takoj potem, ko je bil sprejet kot član v bralno društvo, podal se je v bralno sobo ter na-tančno pregledal, kakšne časopise ima naročene bralno društvo in ka-ke knjige se nahajajo v njegovi knjiž-nici. Tu je pa na svoje največje ogorčenje zapazil, da ima bralno društvo naročene tudi vse napredne časopise in da najde v knjižnici ne-število takih knjig, ki imajo očitno napredno tendenco. V svojem ogor-čenju je takoj spisal obširno pritožbo na naslov odbora bralnega društva in v ti pritožbi odločno in kategorično zahteval, da mora bralno društvo izbacniti iz svoje bralne sobe vse pohujšljive liberalne časopise in za-eno pometati iz svoje knjižnice tudi vse one knjige, ki so protikatoliškega značaja, ker bi sicer takoj izstopil iz društva in skrbel v spovednici in tudi raz prižnico, da se v kali zatre to javno pohujšanje.

Predsednik Fran Kovač je to mogočno in naduto pritožbo mlade-ga kaplana prečital z največjim za-čudenjem, ker je bralno društvo ven-

dar obstojalo že destletja in, dasi so bili vsi, dotlej v Orehovljah službu-joči duhovniki njegovi zvesti člani, ni nikdar kak duhovnik uveljavljal doslej kake take zahteve, kakoršno je uveljavil novodošli mladi kaplan.

Sklical je vsled tega odborovo sejo in pri ti seji predložil odboru v pristojno rešitev kaplanovo pritož-bo. Med odborniki je vzbudila nadu-ta kaplanova pritožba največje ogor-čenje, ker je mladi kaplan s svojo pritožbo pokazal, da hoče pričeti s svojim razdiralnim delom v društvu, v katerem sta doslej vladala neska-ljen mir in sloga. Mladi Ivan Novak je vsled tega z jako rezkim uteme-ljevanjem predlagal sklep, da naj se naduto pritožbo mladega kaplana vrže enostavno v koš in zaeno pri-tožitelja izključi iz društva. Pomir-jevalnim besedam nadučitelja Frana Kovača se je pa posrečilo doseči mi-lejši sklep te vsebine, da se sicer jako neokusno pritožbo mladega kaplana reši tako, da odbor z ozirom na to, da se mora ozirati na vse člane in ne samo na posameznike, ne more ugo-diti želji mladega kaplana, katerega se pa sočasno opozarja na njegovo pravico, da se more pritožiti na ob-čni zbor bralnega društva, ki se bode itak v kratkem vršil.

Ostali odborniki so se strinjali z mnenjem nadučitelja Frana Kovača in tudi v tem smislu sklenili, ker so pričakovali, da se bode mladi kaplan ali pokoril odborovi odločbi ali pa izvajal zagrožene posledice ter sam izstopil iz bralnega društva.

ko se jim zljubi zleteti k nam, ne bodo pomazali čevljev ali kaj drugega, temu podobnega, temveč se tja do brega Save lahko »pef-pef-ali« v avtomobilu. Ta cesta izgleda kakor nasip izza turških bojev, vsak kmet se ji smeje. Enkrat je bila prestirna, pa so zopet odkopavali beton, sedaj pa zopet nazaj. To je jasen napad na žepe davkoplačevalcev.

Mnogo se govori tudi o nabiralniku na Gojzdecu; tudi tu se je že precej tisočakov po neumnem zabilo v tla.

Sami uslužbenci trdijo, da Redlich se čudijo neumnemu in neproračunjenemu delu. Pravijo, da ali so inženirji za nič, ali pa da dež. odbor ne pusti govoriti, ako hoče kak večak kaj pametnega svetovati.

Se nekaj za vilo ravnatelja Serneca se je kupila njiva vredna kakih 1600 kron za celih 6000 kron. Upamo pa, da bo g. Sernece svet za svojo vilo sam plačal, davkoplačevalci ne bodo mogli zanj toliko trošiti.

Kakor rečeno, denar se troši po neumnem, razmetava se ga direktno, to pa vse na račun dežele.

Res: »Vremena Kranjem bodo se zjasnila.« Ti ubogi naš rojak Prešeren, kako si se varal.

Volilni okraji.

Pri bližajočih se volitvah pride v poštev toliko volitev in toliko različnih volilnih okrajev, da ni odveč, ako jih posamič naštejemo. Prve se vrše volitve splošne kurije in sicer 1. decembra. Volilni okraji v

splošni kuriji

so naslednji: 1. Ljubljana (mesto), dosedaj poslanec Turk. 2. Ljubljanska okolica (sodni okraj), dosedaj poslanec Dimnik. 3. Sodni okr. Radovljica, Kranjska gora, Trzin, dosedaj poslanec Piber. 4. Sodna okraja Kranj, Škofja Loka, dosedaj poslanec Jarc. Sodna okraja Kamnik, Brdo, dosedaj poslanec Lavrenčič. 6. Sodni okraji Vrhnika, Logatec, Idrija in Cerknica, dosedaj poslanec Kobi. 7. Sodni okraj Postojna, Senožeče, Ilirska Bistrica, Vipava, Lož, dosedaj poslanec Ravnikar. 8. Sodni okraji Kočevje, Velike Lašče, Ribnica, Žužemberk, dosedaj poslanec dr. Pegan. 9. Sodni okraji Krško, Kostanjevica, Mokronog, Trebnje, dosedaj poslanec Hladnik. 10. Sodni okraji Litija, Višnja gora, Radeče, dosedaj poslanec dr. Zajec. 11. Sodni okraji Novo mesto, Črnomelj, Metlika, dosedaj poslanec Matjašič. Vsak okraj voli po enega poslanca. Druge volitve se vrše 9. decembra. Volilni okraji v tej,

kmetski kuriji

so naslednji: 1. Sodna okraja Ljubljana (okolica), Vrhnika, volita dva poslanca. Dosedaj poslanec Povše in dr. Šusteršič. 2. Sodna okraja Kamnik, Brdo, volita 1 poslanca. Dosedaj poslanec dr. Kerk. 3. Sodni okraji Kranj, Škofja Loka, Trzin, volijo dva poslanca. Dosedaj poslanca Demšar in Zabret. 4. Sodna okraja Radovljica, Kranjska gora volita 1 poslanca. Dosedaj poslanec Pogačnik. 5. Sodni okraji Postojna, Logatec, Senožeče, Lož, Ilirska Bistrica, Cerknica volijo dva poslanca. Dosedaj poslanca dr. Žitnik, Drobnič. 6. Sodna okraja Vipava, Idrija volita 1 poslanca. Dose-

daj poslanec Perhanc. 7. Sodni okraji Novo mesto, Kostanjevica, Krško volijo 1 poslanca. Dosedaj Dular. 8. Sodni okraji Litija, Radeče, Višnja gora, Žužemberk, Trebnje, Mokronog volijo 3 poslanca. Dosedaj poslanci Košak, Vehovec, Lampe. 9. Sodni okraji Kočevje, Ribnica, Velike Lašče volijo 2 poslanca. Dosedaj poslanca Jaklič, Bartol. 10. Sodna okraja Črnomelj, Metlika volita 1 poslanca. Dosedaj poslanec Dermastija.

Tretje volitve se vrše v mestni in trški skupini in sicer 16. decembra. Volilni okraji so v

kuriji mest in trgov

naslednji: 1. Mesto Ljubljana ima dva volilna okraja. Meja med obema je Stritarjeva, Prešernova ulica. Vsak volilni okraj bo volil po dva poslanca. Dosedaj poslanci Reisner, Ribnikar, dr. Tavčar, dr. Triller. 2. Mesto Idrija voli 1 poslanca. Dosedaj poslanec Gangl. 3. Mesti Kranj, Škofja Loka volita enega poslanca. Dosedaj poslanec Pirc. 4. Mesti Kamnik, Radovljica in trg Trzin volijo enega poslanca. Dosedaj poslanec dr. Gregorič. 5. Mesti Postojna, Lož, trg Vrhnika volijo enega poslanca. Dosedaj poslanec Lenarčič. 6. Mesta Novo mesto, Višnja gora, Črnomelj, Metlika, Kostanjevica, Krško in trg Ribnica volijo enega poslanca. Dosedaj poslanec Višnikar.

Volitve dveh poslancev v

trgovski obrtni zbornici

se vrše dne 16. decembra. Dosedaj poslanec dr. Novak in Supančič. Veleposredstvo voli dne 22. decembra 10 poslancev. Deželni zbor se torej sestavlja iz poslancev splošne kurije (11), poslancev kmetske kurije (16), poslancev mest in trgov (10), poslancev trgovsko - obrtno zbornice (2), poslancev veleposredstva deset. K temu pride še kot virilist knezoškof ljubljanski. Skupaj šteje torej deželni zbor 50 poslancev, ki se rekrutirajo iz 29 volilnih okrajev.

Kranjska gimnazija.

Dunaj, 5. novembra.

Slovenska srednja šola je pod vplivom klerikalizma postala politična v najslabšem smislu te besede. V »Slovenec« (z dne 18. oktobra št. 240) sem dobil za to svoje mnenje nov eklatanten dokaz. Pod firmo »Meščan« skuša nekdo v tem listu v članku »Kranjska gimnazija se enkrat«, z vsemi sredstvi sofistike, s potvorenimi in neresničnimi trditvami oblatiti prof. dr. Dolarja. Zastonj sem pričakoval, da bo vele-slavno c. kr. ravnateljstvo pojasnilo saj nekatere notorične neresnice in branilo ugled zavoda. Tudi profesor-sko društvo je ponovno dokazalo, da napram klerikalizmu ne upa braniti ugleda svojih članov in svojega stanu. Čut hvalečnosti do spoštovanega bivšega mi učitelja me kliče, da napišem par opomb v obrambo njemu, do katerega je večina mojih tovarišev še po letih ohranila čut hvalečnosti in spoštovanja. Redek pojav je to danes, ko se že v nižjih razredih srednje šole pod krinko raznih kongregacij dela — politično propagando.

Postopanje kaplanovo, ki je s svojo nesramno pritožbo dovolj jasno pokazal svojo prepirljivo in brezobzirno naravo, je pa imelo za to dobro posledico, da so se vsi oni možje, katerih mladi kaplan še ni omrežil in jih pridobil na svojo stran kot člane nove posojilnice, oziroma konsumnega društva, začeli zavedati, da je s prihodom mladega kaplaneta konec miroljubnosti in bratski ljubezni v Orehovljah in da je vsled tega dolžnost vseh poštenih, treznih in zavednih mož, da se strnejo v odločno falango, ki naj z vsemi potrebnimi in odločnimi sredstvi poskuša zavzavati razdiralno in pogubonosno početje mladega srboritneža.

Tako se je mlademu kaplanetu v par tednih njegovega bivanja v Orehovljah posrečilo, da je razdelil njemu v duhovno oskrbo zaupane ovčice v dva nasprotna tabora in je bilo le vprašanje časa, da se začne prepri, sovraštvo in bratomorni boji med obema taboroma.

XXII.

Veš, največjo žalost občutilo srce je moje čisto, ko videl sem, da skoro pastirji duhovni bili so oženjeni!

A škerc: Mučeniki.

Med tem, ko je mladi kaplan Urh Čuk z vso vneto in srboritostjo premalo z resnim delom zaposlenega

duhovnika iz nove šole ustanavljal posojilnico in konsumno društvo ter poskušal zanesti prepri in razdor v doslej složno bratno društvo, je pa njegov začasni predstojnik s silno nestrpnostjo čakal iz škofoje dekreta, s katerim se mu podeljuje obljubljena župnija pri Sv. Petru v Orehovljah.

Da si nekoliko potolaži svoje nervozno razpoloženje, ki ga je začelo obvladati radi nestrpnega čakanja na dekret iz škofoje, je pa mladi župni upravitelj dr. Juri Podpečnik posvečal ves svoj prosti čas in vse svoje moči svoji Marijini družbi. Pred vsem je oskrbel proti malenkostnemu prispevku 8 K vsaki članici lepo srebrno svetinjco na višnjem traku ter s temi svetinjcami potem pri posebno slavnostnem in svečanem zborovanju Marijine družbe okinčal vse članice, ki so potem prvo nedeljo pri maši tudi že nastopile javno s tem svojim kinčom. Sicer so se pa morale Marijine hčere, katere je ljudstvo skoro preskrstilo v marinice, na teden po večkrat zbirati v župnišču k posebnim vajam, pri katerih jih je dr. Juri Podpečnik kot vodnik utrjeval v pravi katoliški pobožnosti in zavesti.

Kakor je pa to povsod opaziti, da vsi ljudje niso enako nadarjeni, moral je to mladi vodnik Marijine družbe opaziti tudi pri svojih podrejenih članicah. Dočim so se nekatere članice kaj hitro dale podučiti v pravi katoliški pobožnosti in zavesti, posebno je bilo to pri starejših in že bolj izkušnih članicah, pa nasprotno posebno mlajše članice niso kazale

Pri omenjenem članku »Slovenca« človeka preseneti že oblika in ton celega sestavka: Obupni klci, mile prošnje! Brez ovinkov moram označiti to obliko kot neodpustljivo mistificiranje javnosti! Skrita je v tem tendenca: s solzami farizeja prepričevati neinformirane o trditvah, ki so navadne laži!

V »Slovenec« čitam: »Naša gimnazija je štela pred leti nad 500 dijakov, danes jih je samo 300 še. Ogorčenje je prispelo do viška. Ali naj gimnazijo, zidano s krvavimi žulji davkoplačevalcev, zapremo, ali naj jo spremenimo v kasarno.« Dr. Dolarju se očitajo, da se je vsled njegove poučevalne metode zmanjšalo število učencev na zavodu za okroglo 200. Poglejmo letna poročila kranjske gimnazije in tu najdemo številke: Učencev je bilo največ leta 1902: 458. Število je potem konstantno padalo, tako da sta bila leta 1908 še 302 učenca. Prof. Dolar je prišel leta 1909, na gimnazijo v Kranju. Letos šteje gimnazija okrog 330 učencev in učenk. Resnica je torej, da se je tekom poučevanja prof. Dolarja na zavodu število učencev in učenk zvišalo za okroglo 30.

Dalje piše »Slovenec«: »In v nekem razredu jih je šlo izmed 31 dijakov samo 14 (!) v višji razred v Kranju; nekaj jih je padlo pri prof. Dolarju, nekaj pa jih je zbežalo pred njim na druge zavode.« V resnici je stvar taka-le: V tem razredu je poučeval do VI. šole drug učitelj, ki je med letom sicer strog, ko pa pridejo premestni izpiti pa dá vsakemu pozitivni red, če le usta odpre. Gospod ravnatelj, ki prisostvuje premestnim izpitom se zadovolji s takim znanjem kljub temu, da ve, da to ne podžiga ravno marljivosti tudi pri dobrih učenih, temveč vzbuja napadne pojme glede količine potrebnega znanja. Tako je lani dr. Dolar dobil razred velikega števila, ki je bil pa v dobri polovici dvomljive kakovosti ravno vsled napadne metode njegovih prednikov. Padlo je koncem tečaja 5 dijakov (»Slovenec« trdi 17), nekaj pa je bilo ponavljalnih izpitov, pri katerih so bili seveda drugi profesorji tudi udeleženi poleg dr. Dolarja. Napadna praksa pri premestnih izpitih prejšnjih let je letos pomnožila število ponavljalnih izpitov.

Neljubo mi je pisati o posameznih tovariših — srednješolcih. »Slovenec« izrablja nekake Zoreta, vsled tega sem prisiljen pojasniti tudi to. »Slovenec« trdi namreč, da je bil Zore do sedmega razreda odličnjak, v drugem tečaju osmega razreda pa je pri prof. Dolarju »telebil«. Takih slučajev bi navedli lahko še več, piše dalje... Pričakovali bi torej, da bo vsaj navedeni slučaj v vsakem oziru resničen. Seveda temu ni tako! Zore je študiral nižjo gimnazijo zelo slabo v Ljubljani in prišel z dvojko v Kranj, kot v nekako »prijebališče grešnikov«. Sreča mu je mila, dobil je za razrednika profesorja — klerikalca — t. j. somišljenika, ki mu je pripoznal odlične zmožnosti. Da je po odhodu takega pedagoga zatemnela v kratkem Zoretova slava, ni nič čudnega: dobil je ponavljalni izpit (»Slovenec« trdi, da je »telebil«...) v vsem. Sedaj ima že maturo v žepu.

V celem članku torej ni niti ene resnične trditve! Pomilujem le ured-

ništvo »Slovenca«, ki je tako strahovito nasledilo svojemu dopisniku, kot se z lepa ne zgodi.

Z ogorčenjem in studom smo se menili bivši učenci dr. Dolarja v tujini o tem najnovejšem spričevalu slovenske javne moralnosti. Z zaničevanjem se oziramo do ljudi, ki hočejo v takih člankih s strupenim cinizmom in s krinko hinavca otrovati še celo njegovo rodbinsko življenje, kar bi moral opustiti največji zlobnež... Prof. Dolarju dolguje kranjska gimnazija mnogo zahvale. Saj menda ne uničuje s tem zavoda, da poučuje knjigovodstvo, geometrično risanje in vodi neoblatne fizikalne vaje in to brezplačno!

»Meščanu« pa priporočam: Spoštuj resnico, da ti bo dobro na zemlji! Bivši učenec kranjske gimnazije.

Jeseniske novice.

Popravek. Zadnjo soboto smo poročali veselo vest, da gre naš župnik za dekana v Ribnico. To veselo vest moramo danes, žal, popraviti kot prenačljeno. Iz verodostojnega vira so nas informirali, da je pač bila želja Skubiceva priti v Ribnico za tehanta, a iz te moke da ne bo to pot nič kruha. Njegovi lastni duhovni soratje v ribniški dekaniji se ga krčevito branijo, menda ker ga poznajo. In župnik Skubic hočeš, nočeš — moraš — bo še nadalje župnikoval in pasel nas brunne in pobožne jeseniške ovčice.

Tudi z njegovim deželnim poslanstvom ne bo nič! Baže so se volilci splošne kurije za ribniški volilni okraj, kjer je hotel Skubic kandidirati, sami uprli njegovi kandidaturi. Sic transit gloria mundi!

Vodiška svetnica Johanca, ki je »švicala« telečjo kri in se pokori sedaj za svoje svetosti v zaporih ljubljanskega sodišča, je imela vnetega častilca tudi v prečastiti osebi našega župnika. Enkrat jo je gledal sam v Vodichah pri »švicanju« in to ga je tako presunilo in pretreslo, da je pobožno poljubil njene rane in namočil svilen robec v »izžvicani« krvi. Ta robec je potem kaval v jeseniškem farovžu svojim najbrunnejšim ovčicam. Pripravljaj je v »Domu« tudi veliko romanje v Vodice k sveti Johanci. Še ko je čul in ko so pisali napredni časopisi, da je Johanca s pomočjo duhovnikov sleparila naše nevedno ljudstvo, je še vedno trdil, da verjame v čudodelno moč Johaničino. Šele ko so orožniki Johanco aretirali in sedel sedaj v zaporu ter pre-mišljuje o minljivosti tega sveta, je sramežljivo skril svoj svilen robec, namočen v telečji krvi, in noče ničesar več čuti o presveti vodiški Johanci. Sedaj lahko vsak vidi, da je vse skupaj le larijari.

Očka Čebulj, župan jeseniški, že dela, leta in se peha za deželnozbor-ske volitve. Veliko ve povedati o delovanju katoliških poslancev. Svetujemo, naj ga vprašajo, naj jim pokaže kaj pozitivnega, kar sta stori-la naša dosedanja poslanca za Jese-nice in Savo. Toliko, kakor sta stori-la katoliška poslanca Piber in vitez Pogačnik za delavstvo na Jesenicah in Savi, bi približno, če ne več, storil tudi vsem znani pijanček »feldve-bel«. Čebulju svetujemo, naj raje po-ve ljudem, kako so duhovniki slepa-

riili z vodiško Johanco. O tem bo imel vsaj kaj povedati in ne bo tako hitro zmanjkalo snovi, kakor pa če pripoveduje o delu naših dosedanjih poslancev za naš okraj.

Svetujemo pa županu Čebulju, da se nikar ne vmešava v sedanje deželnozbor-ske volitve, ker on od politike toliko zastopi, kakor zajec na boben. Čebulj naj se raje zopet poprime svojega krojaškega obrta, da reši sebe in svojo družino pred propadom, za kar ga je že lastna žena na kolenih prosila!

Mi ne bomo volili niti Piberja in niti Pogačnika, ker sta nam škodovala tudi v gospodarskem oziru na Jesenicah in na Savi. Vpeljala sta katoliško konsumno društvo in oštarijo na Savi. Veliko sta nam škodovala vsled nesrečne stavbe nove šole itd. Vsak katoliški kmet, če je somišljenik S. L. S. na Kranjskem dobi od deželnega odbora prispevek za hlev, mi Jeseničani pa nismo dobili tudi ne fیکا za novo šolo, katera nas bode čez 300.000 K stala! Plačati smo morali samo za stavbeni prostor okoli 70.000 K! Vse to se imamo zahvaliti g. župniku Skubicu, Piberju in Pogačniku! Vrh tega pa dobimo brezrednico in ne Srazrednice, katero je nam g. Skubic svoj čas pri »Jelenu« na Savi obljubil! — Ali sta se danes gg. Piber in Pogačnik za to kaj potegnili?

Plačuj in plačuj ubogi posestnik, kmet, obrtnik itd., kar ti bode doma-či fajmošter naložil, potem bodi pohlevna ovčica in zvesti član S. L. S., pa si naš! Piber in Pogačnik bosta pa preskrbela, da ti napravita konkurenco, da prideš za vsaki dan do koruznih žgancev! — Potem pa še voli ljudske prijatelje Pibra in Pogačnika!

Neusmiljeni učitelj je na nemški šoli na Savi. Dne 4. t. m. je pretepel 11letnega šolarja Antona Gateja tako neusmiljeno, da je deček obležal. Orožništvo je ta slučaj javilo sodniji. Pač nemška izobraženost!

Pevsko društvo »Sava« bode imelo prvo gledališko predstavo dne 23. t. m. pri »Jelenu« na Savi.

O skesanem grešniku je bil govor v »Slov. Narodu« z dne 31. oktobra. O tem se piše uredništvu: Skesani grešnik je bil vedno in bo vedno naprednega mišljenja. Pri zadnjih obč. volitvah ni volil liste S. L. S., ampak samo one može, ki so se mu zdeli primerni, da zastopajo narodne in gospodarske koristi vedno bolj ogroženih Jesenic. Ako je delal na to, da bi bil sklenjen kompromis med slovenskima strankama, je imel pri tem pred očmi le nevarni položaj Jesenic.

Volilci, somišljeniki!

Volilni imeniki so razpoloženi.

Ze na prvi pogled se vidi, da je veliko volilnih upravičencev izpuščenih.

Prepričaj naj se torej vsak, če je vpisan ali ne. — Reklamacijska doba je kratka, torej ne odlašati!

Reklamacijo oskrbi

Centralni volilni odbor narodno-napr. stranke, Wolfova ulica 10.

onega napredovanja v pravi katoliški pobožnosti in zavesti, katero smo prej omenili pri starejših članicah.

Začasni župni upravitelj pa se kot vodnik Marijine družbe ni ustrašil nobenega truda in napora, temveč se je s posebno požrtvovalnostjo in z vsemi silami zavzel za to, da bi tudi mlajše članice Marijine družbe dovedel na oni višek popolnosti v katoliški pobožnosti in zavesti, ki naj bi splošno vladala v njegovi Marijini družbi. Da doseže ta svoj smoter, je od mlajših in posebno tudi čednejših članic Marijine družbe zahteval tudi dosegel, da so imele pri njem kot vodniku še posebne ure, kjer jih je vsako samo zase utrjeval v katoliški pobožnosti in zavesti. Vstrajnost mladega župnega upravitelja je rodila tudi zaželjene sadove. Mlajše in čednejše članice Marijine družbe so začele s posebnim veseljem pohajati te posebne ure v župnišču, kjer se je mladi župni upravitelj z vsako posamezno Marijino devico, ker sta bila sama, veliko bolj intenzivno vtopil v skrivnostne misterije prave katoliške pobožnosti.

Mlajše članice Marijine družbe so bile pa mlademu župnemu upravitelju tudi hvaležne za to njegovo posebno požrtvovalnost, ki jim jo je izkazoval, ter so proti svojim materam in vsakomur pele slavo in hvalo mlademu duhovniku.

Tako se je lepo in na odkritosrčno zadoščenje mladega župnega upravitelja razvijala nova Marijina družba — s tem je pa tudi hitro po-

tekal čas mlademu župnemu upravitelju, da je nekoliko lažje in morda prijetneje čakal svoje prošnje radi orehovelske župnije.

Skoro pa je tudi napočil čas, ko je mladi župni upravitelj prejel iz knezoškofijske palače v obliki dekreta, s katerim se ga imenuje za župnika pri cerkvi sv. Petra v Orehovljah, zaslužen priznanje za svoje bogoslužno delovanje pri Marijini družbi.

S tresočo roko je odprl mladi župni upravitelj dr. Juri Podpečnik s petimi velikimi pečati zapečaten pismo, v katerem je našel že dolgo zaželeni in tako težko pričakovani dekret, ki ga je postavil za neomejenega gospodarja obsežne in bogate orehovelske župnije.

Ko je pa odprl svoj dekret, opazil je na svoje veliko začudenje, da sta mu priloženi še dva zaprti pismi z njegovim naslovom. Pisavo na obeh kuvertah je hitro spoznal, ker je bil naslov na eni kuverti pisan lastno-odno od roke Prevzvišenega, na drugi pa od roke njegovega prijatelja Jvana Lakomnika iz knezoškofijske pisarne. Mladi novoimenovani župnik se priloženih dveh pism ni nič kaj razveselil, ker je nekamo slutil, da mu ugneta ta dva dopisa nekoliko zagreniti njegovo veselje nad imenovanjem za župnika v Orehovljah. Mladi župnik se v ti svoji slutnji tudi ni motil. Ko je, kakor se to spodobi, odprl pred vsem pismo Prevzvišenega in ko je prečital daljši uvod, v katerem je Prevzvišeni poudarjal, da ga je imenoval župnikom pri

cerkvi sv. Petra v Orehovljah v priznanje dosedanjega vzornega izvrševanja težkega duhovskega poklica in v priznanje njegove požrtvovalnosti v korist njegovih prepotrebnih zavodov Sv. Stanislava, moral je nadalje brati dolgo pridigo Prevzvišenega, v kateri je tarna Prevzvišeni o ogromnih stroških, katere ima s to svojo življensko ustanovo, to je z zavodi sv. Stanislava in katerih sam, čeprav žrtvuje za te zavode svojo srčno kri, nikakor ne more zmago-vati. Tem tožbam o ogromnih stroških sledil je pa na naslov mladega župnika iskren poziv, da naj po svojih močeh z ozirom na prelepe dohodke podeljene mu župnije prispeva še nadalje izdatno za prepotrebne zavode sv. Stanislava in da naj skuša pridobiti kolikor mogoče izdatne prispevke tudi pri svojih novih župljanih. Pismo Prevzvišenega se je končalo z zatrdilom, da more mladi župnik, če se bode oziral na njegove pozive in vpošiljal pridno svoje in druge prispevke za zavode sv. Stanislava, v vsakem slučaju, posebno pa še v kakih neprijetnostih, v kakem sitnem položaju računati vedno z zanesljivostjo na naklonjenost svojega vrhovnega pastirja.

Mladi župnik je to zelo prijazno pismo svojega nadpastirja vrgel z zelo majhno spoštljivostjo na mizo, sijoč med zobmi tudi malo spoštljive besede: »Nič drugega, nego odiranje in odiranje!«

(Dalje prihodnjič.)

Štajersko.

Pitrelchov sistem v Kozjem. Akoravno je vse prebivalstvo kozjanskega okraja izključno slovenske narodnosti, nam je dal Pitrelchov, oziroma Hochenburgerjev sistem nemškutarskega sodnega predstojnika dr. Daxata. Ta sestavlja s kmeti, ki ne razumejo niti besede nemško, nemške zapisnike in tožbe. Potem se vrši razprava seveda v nemščini in ubogi kmet ne razume niti besede ter sploh ne ve, kaj da se godi. Sicer pa dr. Daxat sploh ne upošteva tozadevnih jezikovnih ukazov. To kaže sledeči slučaj, katerega vzame iz množice drugih podobnih. Pod Ch 177/13 je vložil slovenski odvetnik slovensko tožbo proti slovenski stranki. Glasom predpisov bi se bila morala vršiti razprava slovensko in tudi zapisnik bi moral biti pisan v slovensčini. Dr. Daxat pa je pisal nemški zapisnik. Ali ne presega to »postopanje« vse meje? Ali ni to politično provociranje? Ako se dr. Daxat ne bo poboljšal, in sicer v kratkem, mu bomo stopili občutno na prste. To je tisti sodnik, ki je pred par leti obsodil nekega mladoletnega v 24urni zapor, ne da bi obtožbeno povabil k razpravi, ker iste sploh ni razpisal in sploh ni razpravljaj! Og. Pitreich in Kocjan, tukaj stikajta!

Čudno delo za »Slovensko Strazho«. Zadnja leta čitamo po klerikalnem časopisu neprestano pozive, naj ljudje kupujejo srečke (turške, italijanske in druge) v prid »Slov. Strazi«, in sicer na mesečne obroke. Tako izvajanje denarja iz prebivalstva na ljubo kakemu narodnemu ali strankarskemu namenu pa moramo odločno obsoditi in zavrniti, kajti v pre mnogih slučajih pride plačnik ob vsa vplacila, če le kolikaj obrok zamudi ali neredno plača; pa tudi pri rednem plačevanju mora srečko ogromno preplačati. S takimi kupčijami se lahko ukvarjajo zasebni spekulant, ne pa kaka narodna društva.

Iz Celja. Konkurz je napovedal tukajšnji slaščičar Petriček, seveda nemškutar. Začasni upravitelj konkurzne mase je odvetnik dr. Ernest Kalan.

Iz Celja. Dramatično društvo priredi v nedeljo, dne 9. novembra gledališko predstavo v Narodnem domu. Tokrat je na vrsti krasna Halbejeva ljubezenska drama »Mladost«. Zeleti je mnogoštevilnega občiska.

Martinovo veselico priredi v nedeljo, dne 9. novembra popoldne prostovoljna požarna bramba v Gaberju pri Celju, in sicer v lepih Confidentijevih prostorih na Zavodni pri Celju.

Sodna imenovanja, ki bi morala biti že davno objavljena, so sedaj neznana. Hochenburgovci imajo očitno slabo vest, ker hočejo vriniti na slovenska mesta nemškutarske sodnike. Imenovanja novih nemškutarjev bodo seveda vzbudila zopet vihar ogorčenja po celi Sloveniji; raditega svetujemo Hochenburgerju, da naj premisli, kaj dela, ker je poljožaj že skrajno napet! Pričakujemo pa tudi, da se bodo pri novih imenovanjih ublažile vsaj nekaj mnogih neznošnih krivic, katere se nam gode. **Tako ne gre več naprej!**

V Ločah pri Konjicah se je nastanil kot zdravnik zagrizen nemškutar dr. Jožef Schwischay. S tem je dobila tamonjša procvitajoča nemškutarja novo oporo.

Iz Maribora. (Slovenci, pozor!) Že nekaj let sem prireja nemško bojno društvo »Südmark« vsakega 10. novembra takozv. »Schillersammlung«. Tako izrablja ime nemškega pesnika, da izvabi iz lahkovernega nemškega ljudstva novih virov za svoje nemoralne namene. To bi sicer nas Slovence ne brigalo posebno. Toda na letošnji glavni skupščini se je sklenilo, da se porabijo dohodki te Schillerjeve zbirke »für Besiedlungszwecke im Süden«, to se pravi slovensko: za izpodirvanje slovenskega življa in za naseljevanje švabskih kmetov, trgovcev in obrtnikov iz nemškega »rajha« po naši slovenski domovini. To se je sicer godilo že dosedaj in »Südmark« ima, kakor znano, svoje nemške ljudi naseljene že notri do Trsta. V bodoče pa se naj to godi še v večji meri. — Kakor naznanjajo sedaj nemški listi, bodo pobirale mariborske südmarkine podružnice skupno z nemškimi visokošolci-buršaki v **ponedeljek, dne 10. novembra** predpoldne in popoldne od hiše do hiše prispevke za omenjene nečedne namene. — Torej, Slovenci, pozor! Iz prejšnjih let poznamo nemško vsiljivost ob takih prilikah, zato smo prepričani, da ne bodo prizanašali niti Slovincem. Toda pokažite vsiljivim Švabom vrata in prepoveste si vsako nadlegovanje! Ne darujte niti vinarja! Pomislimo, da bo vsak groš, ki bi ga darovali, porabljen za najostudnejšo gonjo in najbrutalnejše sredstvo proti nam! Torej še enkrat, pozor pred

vsiljivci, ki bodo prišli s sladkim obrazom, češ, da pobirajo »za dobrodelni namen«!

Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo, dne 16. novembra t. l. se uprizoni na našem odru burka »Ubogi možiček«, ki je dosedaj na vseh odrih dobro uspeval, kar je tudi pri nas pričakovati pod režiserstvom gosp. Moleka.

Dramatično društvo v Mariboru. Kakor obče znano, ni storila »Zveza dramatičnih društev« s sedežem v Ljubljani od ustanovitve do sedaj še ničesar — prav ničesar. Zaradi tega so vsa spodnještajerska društva, ki goje dramatično, na sestanku dne 1. novembra 1913 v Mariboru sklenila, naj se »Zvezi« odbor pozivlj, da skliče meseca decembra 1913 občini zbor in ga 14 dni preje objavi v listih, na katerem se bo mogel izvoliti tak odbor, ki bo svojo nalogo resno upravljal in delal za narodno prosveto.

Iz Ljutomer nam poročajo: V neki fari našega okraja, v kateri tiranizira in »narodno vzgaja« ljudstvo eden najbolj »znanih« župnikov Murskega polja, se je zgodil sledeči dogodek. Narodno čuteč orožnik je prišel po službenih opravkih v hišo kmečkega župana. Ta mu je tožil, da se mu pošiljajo od glavarstva in sodnije le nemški dopisi, katerih ne razume in ima vsled njih mnogo dela in sitnosti. Orožnik svetuje županu, naj te dopise vrača in naj zahteva energično, da se mu piše od sodnije in glavarstva v slovenskem jeziku. — Kmalu nato je prišel isti kmečki župan k domačemu župniku. Govorila sta to in ono in župan mu je tudi povedal o orožnikovem nasvetu. In kaj je storil »katoliško« narodni župnik? Pregovoril je kmečkega župana, da je ovačil orožnika in mu napravil s tem precej sitnosti. — Tako »vzgajajo« narodno naše ljudi slovenski duhovniki, sedanjí naši prvoboritelji! Ni čuda, da moramo narodnjaki napeti vse sile, da vzamemo takim narodnim škodljivcem iz rok politično oblast!

Drobne novice. Iz Ptujja. Pri premikanju tovornih vozov na tukajšnjem kolodvoru je železničar Breznik tako nesrečno padel, da mu je odtrgalo obe nogi od telesa. Nesrečnej je za nekaj ur umrl. — Zgoraj je pred nekaj dnevi v Grandosku pri Sv. Lenartu v Slov. goricah viničarija posestnika Janeza Grilca. V viničariji ni nikdo stanoval. — Iz St. Petra pod Sv. gorami. Tukajšnji poštar Mihael Tanšek je pred nekaterimi dnevi neznano kam pobegnil. Revizijska poštne urada je pokazala, da je poneveril nad 12.000 kron. Tanšek je bil poprej poštni oficijant v Celju; tukajšnjo pošto je vodil šele tri leta. — Iz Maribora. Neznani storilci so sneli soho sv. Janeza Nepomuka na starem dravskem mostu z njenega postamenta in so jo vrgli v neki vrt. Pri tem se je soha razbila. — Iz Maribora. Zaradi slabega šolskega izvestja sta neznano kam izginila 14letna realca Friderik Kislich in Julij Godor. — Umrl je v Jarenini 77letni veteran Boštjan Pehan; služil je še pod Radeckim. — V Gradcu se silno širi ošpice, znana otroška bolezen. — Vreme. V četrtek je prišlo po dolgih tednih najlepšega jesenskega vremena deževati. Toplota je zdatno padla. Po višjih gorah je padel sneg.

Koroško.

Iz šolske službe. Imenovani so: za nadučitelja v Gospe Sveti K. Čikof, za Grebin Julij Bohatta, za podučitelje: za Radišče Peter Doviak, za Gorje V. Gomahr, za Farno Karel Kogelnik, za Prevalje E. Skorčič in za Grebinj Miha Zippus.

Boj za dedščino. Kakor smo že poročali je nastal med posestnikom Jurjem Prosenom v Canjcah in med njegovim vnukom Karlom Wieserjem, ki je določen, da bo enkrat podedoval posestvo starega Wieserja hud prepir, med katerim je vrgel Prosen za Wieserjem sekuro. Fant se je umaknil in sekira je zadela 22letno učiteljico Filafer, ki je obležala težko ranjena na glavi. Ana Filafer, ki je hotela fanta rešiti, bržkotne ne bo okrevala. Če pa ozdravi, ji bodo ostale posledice poškodbe. Zdravniki so izrekli, da ji otrpne v tem slučaju levi del glave. Prosen je po zločinu pobegnil. Dobili so ga v Krivi Vrbi, ravno ko se hotel obesiti. Odpeljali so ga v Celovec in izročili deželnemu sodišču. Ranjena učiteljica Ana Filafer je doma iz Osoj in je službovala v Prevaljah in pozneje v Patargasenu.

Primorsko.

Za državne uradnike. Jutri v nedeljo skliče koalicija državnih uradnikov v Trstu v prostorih gledališča Fenice shod z dnevnim redom:

Protest proti zavlačevanju udeležitve službene pragmatike. Zborovanja se udeležijo vsi državni uradniki brez razlike strank in narodnosti.

Tihotapci. V četrtek so aretirali in odpeljali v Gorico znanega trgovca z živino Franca Loviščka, po domače Beraca, iz Krstenice pri Kanalu. Osumljen je tihotapstva. Pred njim so aretirali Antona Bajta od Melinkov, Antona Markiča od Markičev, Josipa Peternela iz Kostanjevice, Antona Mavriča iz Strmca in Josipina Berdona od Berdonov v Italiji. Vsi ti so vtihotapili čez mejo več sto volov. Na čelu družbi je bil zgoraj omenjeni trgovec Fran Lovišček. Prevažali so skrivaj vole iz Italije v Kanali in jih razpečavali od tod po Avstriji. Cela zadeva vzbuja veliko pozornost in veliko zanimanje. Izsledil je to tihotapsko družbo orožniški stražmojster v Kanalu Karol Pohar. Govore, da bo šfedito še več aretacij.

Goriška porota. Dne 11. novembra se vrši v Gorici porotna obravnava proti Justu Fogarju in Nikolaju Bonutiju zaradi razžaljenja cesarja.

Izseljeniško vprašanje in avstrijski Lloyd. Ravnateljstvo avstrijskega Lloydja razglasa v oigled nekaterim vestem raznih listov sledeče: Z ozirom na vest, da je bil aretiran v Galiciji tudi zastopnik Lloydja, češ, da se je pečal s protipostavnimi izseljeniškim posli in je podpiral tudi agente družbe Canadian Pacific, izjavlja ravnateljstvo Lloydja, da je izročilo svojemu galiskemu zastopniku zastopstvo samo za redne vožnje Lloydove družbe. Družba se sploh ne peča z izseljevanjem in zaradi tega tudi njeni zastopniki ne morejo in ne smejo izvrševati izseljenjskih kupčij. S tem je avstrijski Lloyd v vsakem oziru krit.

Poskušaj samomor. V Rocolu je skočila v sosedni vodnjak 29letna Katarina Znidaršič. Rešil jo je njen soprog. Vzrok samomora so žalostne družinske razmere.

Umrl je v Sovranišču pri Sv. Ivanu posestnik in gostilničar pri »Francu« Franc Živic. Mož je bil vrl in neustrašen narodnjak. N. v m. p.

Kuga v Trstu. Izmed mornarjev in delavcev parnika »Sofia Hohenberg«, na katerem je umrl en mornar za kugo, ni do sedaj še nobeden obolel. Zdravstvene oblasti upajo, da bo ostalo pri tem edinem slučaju. Parnik so temeljito desinficirali. Mornarji in delavci bodo ostali še nekaj dni pod zdravstvenim nadzorstvom.

Javne igralnice. V Trstu, v Gra-dežu, v Opatiji in v Portorose so se ustanovile tekom letošnje sezi je javne igralnice, katere so oblasti dovolile s pridržkom, da se igra vedno in povsod le za male zneske. Te igralnice so se skrivale pod imenom Casino Etranger. Te igralnice so povzročile tako med domačini, kakor tudi med tujci velikansko nejevoljo in vlada je morala igralnico v Portorose zapreti. Sedaj se je započelo po vseh letoviških akcijah, da naj se poziva vlado, da naj zapre za drugo sezijo vse igralnice.

Zaprte šole. V Zadru so zaprle zdravstvene oblasti vse ljudske in srednje šole, ker sta se pojavila med učenci škrlatica in legar. Šole so zaprte za negotov čas.

Izseljevanje iz Avstrije v Srbijo in Bolgarijo. Hrvaški listi na Reki poročajo senzacionalno vest, da sta bolgarska in srbska vlada sklenila podpirati kolikor mogoče izseljevanje Srbov in Hrvatov iz Avstro-Ogrske v Srbijo in Bolgarijo. Posebno se razvija agitacija za izseljevanje v Srbijo in Bolgarijo na Hrvaškem, v Dalmaciji in na južnem Ogrskem. Baje se je oglasilo že več sto mladenčev, ki so se zavezali, da se izselijo deloma sami, deloma z družinami v Srbijo ali na Bolgarsko. Med temi so večinoma inteligentni ljudje. — Koliko je na tem resnice, se ne da konstatirati in bomo o stvari še svoječasnó natančneje poročali.

»Piccolo« trabant »Reichspolste«. V uredniških prostorih »Piccola«, žida na Goldonijedem trgu v Trstu je nastopil sorodnik Esad paše, derviš Hima, in je govoril: Srbi so povzročili strašna grozodejstva med nami. Ljudje beže in se zbirajo v varnejših mestih kot črede plahih ovac in kozlov v varnih kotlinah. V Tirani je 15.000 begunov, večinoma so to starci, žene, dekleta in otroci, v Skialcu jih je 4500, v Elbasanu 10.000, v Draču 1500 in več tisoč v okolici Kraje. 200 otrok pogrešajo. Kje so možje, ti beguni ne vedo. Provizorična vlada je darovala za begunce 300.000 piastrov. Mednarodna komisija se peča z vprašanjem, kako bi se pomagalo Albancem. Srbi so vse zmedli in z Albanci ni nič pametnega za začeti. Obenem pa preganjajo Albance tudi regularne čete Izmail - Kemala. Prebivalstvo okrog Male Kastre je poslalo k Esad paši deputacijo, da naj jih ščiti pred na-

silstvom čet Ismail Kemala. Esad paša je poslal posebno noto kontrolni komisiji, v kateri prosi, da naj ta napravi red v Albaniji, ker sicer ne bo prišlo do stvarnega uresničenja bodoče velike Albanije. — Tako piše »Piccolo«, kadar nima gradiva, da bi napadal Slovence, vlado in vse kar ne pripada laško - židovski kamori.

Volilci somišljeniki!

Dolžnost in pravica vsakega somišljenika je, da se sam osebno prepriča, če je vpisan v volilni imenik ali ne.

Volilni imeniki za splošno in mestno kurijo bodo razgrnjeni na magistratu

od 3. do 11. novembra.

Vsak volilec somišljenik naj se tekom teh dni potrdi na magistrat pogledat, če je vpisan ali ne. Kdor ni, naj takoj reklamira. Vsa posajnsila glede reklamiranja daje tajništvo napredne stranke ves dan v Wolfovi ulici 10, I. nadstropje.

Volilci! Reklamacijska doba je kratka! Pobrigajte se pravočasno za volilni imenik. Pozneje so vse pritožbe brezuspešne!

Dnevne vesti.

+ Seja občinskega sveta ljubljanskega bo prihodnji petek, dne 14. novembra ob 6. zvečer.

+ **Klerikalci — obrekovalci.** Slaba prede klerikalcem. Ljudstvo je spoznalo njihovo nemarnost in njihove goljufije in se je začelo pripravljati, da posveti tem ljudem pri volitvah tako, kako zaslužijo. V tej zadregi so klerikalci nalagali kar cele bukve. Tisti ljudje, ki so z deželnim denarjem tako slabo gospodarili, da so spravili deželo v največje dolgove, pa niso nič poštenega storili, tisti ljudje poskušajo zdaj ljudstvo nalagati in ogoljufati s tem, da mu predstavljajo in popisujejo naprednjake kot sovražnike in zaničevalce kmečkega stanu. Kdo kmeta sovraži in zaničuje — to vendar kažejo dejanja. Klerikalci so imeli zdaj dvanaest let vso moč v rokah in milijone denarja, naprednjaki niso imeli nič moči in nič denarja in še govoriti niso smeli v deželni zboru. Kako lepo priliko so torej imeli klerikalci, da bi bili za kmeta kaj storili — pa niso nič, ker za kmeta nič srca nimajo, ga samo sladijo, derejo in goljufajo. Knjižica »Dejanja govore« je ravno taka sleparija, kakor so bili vodiški čudeži. Prav tako, kakor so duhovniki s pomočjo Johančinih čudežev v Vodichah goljufali in se ljudem lagali, tako lažejo ljudem in jih goljufajo s knjižico »Dejanja govore«. Takalumparija, kakor so bili vodiški čudeži, je tudi ta knjižica »Dejanja govore«. Naprednjaki niso imeli nobenega vpliva na deželni zbor in na deželni odbor, za vse grehe, ki sta jih storila deželni zbor in deželni odbor, so odgovorni edino klerikalci, a da bi klerikalci odvrnili pozornost od svojega brezvestnega početja, obrekujejo sedaj naprednjake. A kdo bo ljudem, ki so uprizarili nesramno goljufijo z vodiškimi čudeži, še kaj verjel? Dejanja res govore — vodiška dejanja, dejanja deželnega zbora, dejanja deželnega odbora, dejanja dr. Kreka, ter dejanja dr. Šusteršiča in dr. Lampeta, ki se ne upata tožiti Kamile Theimerjeve in Tomaža Pavšlarja, sploh vsa dejanja govore na glas, kako grda in sleparska stranka so klerikalci.

+ **O roparjih volilne pravice** govori včerajšnji »Slovenec«, češ, da je iz volilnih imenikov v Ljubljani izpuščenih nalašč na stotine volilcev, med njimi tudi kanonika Kalan in Sušnik, duhovnika v deželni bolnišnici Šporn in Ponikvar itd. Recimo, da bi bilo res, da so bili ti volilci s kanoniki in duhovniki vred namenoma in nalašč izpušteni iz volilnih imenikov, kar je za popolnoma izključeno, ker je iz volilnih imenikov izpuščenih tudi na stotine naprednjakov raznih stanov in poklicev, — čemur pa se pameten človek ne bo čudil, ako uvažuje ogromno delo, ki se je moralo izvršiti v najkrajšem času, pa denimo, da bi bilo to vendarle res, ali se da ta »rop volilne pravice« le od daleč primerjati tolovajstvu in tatvini, ki so jo klerikalci izvršili na volilni pravici naprednjakov po občinah na deželi? Po poročilih iz raznih kmetijskih občin so se iz volilnih imenikov na direkten ukaz županov izpustili sploh vsi napredni volilci. Navajamo v tem oziru kot tipičen slučaj samo volilne imenike na Igu, kjer ni tajnik na povelje župana sprejel v volilne imenike niti enega naprednjaka volilca! In tako se je prakticiralo po vseh klerikalnih občinah, kjer so se klerikalci čutili brez kontrole, in upravičeno lahko trdimo, da so na ta način hoteli klerikalci oropati v čeli deželi najmanj

5000 do 6000 naprednjakov volilne pravice. To konstatiramo kot suho dejstvo in pravimo, da naj klerikalci le modro molče o — »ropu volilne pravice« v Ljubljani!

+ **»Slovenec« se zgraža,** ker so iz volilnih imenikov izpušteni kanonika Andrej Kalan in Sušnik in duhovnika Šporn in Ponikvar. Ali se bo škofovo glasilo tudi zgražalo, ako mu povemo, da so bili iz istih volilnih imenikov izpušteni na primer tudi podpolkovnik Milavec in Prašnikar, major Kramaršič, dr. Fetič-Frankheim itd. Vsi ti so se pač prav toliko namenoma izpustili iz volilnih imenikov, kakor duhovniki Kalan, Sušnik, Šporn in Ponikvar!

+ **Siromaki v Ljubljani** stradajo in zmrzujejo, drugod se jim pa dobro godi. Mestni očetje, ki samo tlako delajo, se po »Slovincu« pasejo s ti-sočaki ubožnega zaklada. V Ljubljani imamo precejšnje število humanitarnih zavodov za ubožce in hiralce. Ko si je pred tremi leti več gospodov z Dunaja ogledalo naše zavode, jih niso mogli prehvaliti. V mestni hiralnici vprašam mi znanega starčka, kako se mu godi? Odgovoril mi je, da se mu še nikoli ni tako dobro godilo, kakor zdaj. Samo star je, a zoper to bolezen ni zdravila. Brezvestno je, hujskati siromake zoper tiste, ki po možnosti zanje skrbje. Uprava mestnega ubožnega zaklada je izvršna. Najhujši udarec za reveža je, ako se ga odžene iz mesta v kako zakatno občino na deželi. Kako so se pa takrat upravljali ubožni zakladi, dokler so jih imeli še župniki v rokah? Čim bolj so reveži stradali, tem bolj se je redil župnik. Ako se je celo avstrijska vlada tako razkorajčila, da je vzela ubožne zaklade župnikom iz rok ter jih izročila občinam, si lahko pač mislimo, kako tužne so bile tedanje razmere. — Pred okoli 40. leti so živeli na Dolenjskem trije bogati župniki, med njimi dva dekana. Cenili so jih po 50.000 do 100.000 goldinarjev. Najbogatejši med njimi je zbolel. Prihajale so pritožbe, osobito zaradi ubožnega zaklada. Prišel je v kazensko preiskavo, zaklad pa so izročili županu. Ko so se ubožci, ki so dobivali podpore, oglašali pri županu, so se takoj pokazale goljufije. Pri ubožcih so bili navadno vpisani višji zneski, kakor jih je dekan faktično izplačal. Namesto 2 ali 3 gld. — 5 gld. itd. V mnogih letih se je že nekaj nabralo. Kako se je ravnovalo z drugim cerkvenim premoženjem, si lahko mislimo. Župnik je umrl, predno je bila preiskava končana. Svoje grehe je vsaj deloma poravnal s tem, da je svoje okoli 200.000 kron iznasajalo premoženje zapustil za neko znano ustanovo. Da se tako visokega premoženja tudi pri najboljši fari ne more pridobiti na pošten način, je jasno. — Ti bogati dušni pastirji so se pečali tudi z oduševstvom, posejevali so denar na visoke obresti, posebno radi so pa dajali vole v refo. To je mnogo neslo. Fajmošter je kupil izstradane voličke za 300 do 400 kron ter jih je dal kmetu v refo tako, da je od priredbe pripadala vsakemu polovica. Ako sta porejene voličke prodala za 500 do 600 K, je bilo priredbe 200 K, katero sta si delila. Župnik je prejel 100 K. Kapital se mu je obrestoval po 20 do 30%. To so lepe krščanske obresti. Eden izmed navedenih treh župnikov je imel ob smrti nad 40 parov volov v reji. Kako ubožni zakladi še danes diše dušnim pastirjem, se vidi iz tega, da se v favorskih oporokah naravno določijo, da se mora volilo za uboge izplačati na roke župniku, da razpolaga z denarjem po svoji previdnosti. Ako se kdo predrzne vprašati župnika za račun, je takoj liberalac in brezverec. Pri mnogih klerikalnih občinah hodijo reveži od hiše do hiše stradati, spat pa v hleve, listnice in na skednje. Mrčes jim počasi izpije kri. Vse se jih ogiblje, kakor grintavih. »Slovenec« naj bi se, namesto lagati in obrekovati, enkrat spomnil na te nesrečne ljudi, ki životarijo od krščanske ljubezni naših klerikalcev. — X.

+ **Susteršič — farba.** Pred nekaj dnevi je »Slovenec« naznanil, da je bil dr. Susteršič pri železniškem ministrstvu ter je dosegel obljubo, da se zgradi v Zlebiču kolodvor. Vprašali smo v železniškem ministrstvu, če je to res, in tam so se — smejali. Rekli so našemu zaupniku: V Zlebiču bi lahko že 15 let imeli kolodvor, če bi interesentje zložili denar; tudi zdaj se bo kolodvor v Zlebiču gradil, samo če ga interesentje plačajo. Obljubilo se je tudi zdaj le to, kar se je obljubilo že stokrat, da dobi Zlebič kolodvor, kadar ga bodo plačali interesentje. — Tako se je reklo v ministrstvu. Dr. Susteršič in »Slovenec« pa farbata ljudi, da bo železniška uprava na svoje stroške gradila kolodvor v Zlebiču.

+ **Radovljiški kolodvor.** Dobro informirana oseba nam piše iz Trsta: Z zanimanjem sledim volilnemu boju na Kranjskem. Kakor se vidi, se je klerikalcem tako priljubljeno orožje »vera je v nevarnosti« polomilo, a

sedaj porabljajo druga sredstva, a tako nerodno, da se vidi, da so ta sredstva iz trte izvita. Tak neroden volilni manever je vest o zidavi kolodvorov v Radovljici. Prepričan sem pa, da jim v Radovljici to verjame le kak idiot. — Informiral sem se tu na takih mestih, kjer dobro vedo, kje in kaj se bo delalo pri c. kr. državni železnici, sekciji Trst. Tu ne vedo nič o kaki zidavi novega kolodvorov v Radovljici; načrta nič, proračuna nič, komisijskega oglada nič, a kar je glavno — prazne blagajne, da se delajo pajčevine. Mogoče, da je železniški minister obljubil kolodvor, a kdor pozna obljube ministrov in državnih poslancev — obljubljajo jim celo zvezde z neba — dobro ve, da sta tako minister Forstner, kakor tudi vitez Pogačnik prav pošteno potegnili obljubo željne Radovljice. Že sama opazka, da mora biti kolodvor postavljen prvo polovico leta 1914., pove mnogo. Če je kdo v Radovljici tako naiven, da misli, da se postavi kolodvor v par mesecih, blagor mu. In koliko kolodvorov je že obljubil minister. Imeti bi morala železniška uprava na razpolago milijone. Susteršič zida svoj kolodvor v Zlebiču, minister je obljubil že poleti kolodvor v Žirovnici; davno obljubljeni kolodvorji stoje v Škofji Loki, Šiški in celo v Ljubljani južni kolodvor. Kako malo upoštevata ravno vitez Pogačnik in železniški minister Forstner radovljici meščanstvo, zadostujta dva dokaza. Vitez Pogačnik je pač izposloval brzovala za svojo udobnost, ker se ta isti ustavlja v Podnartu, prezrl je Radovljico in v zasmeh za razvitek tajskega prometa in potrebi Radovljčanom je železniška uprava vzela polšesti vlak. — Kako malo upoštevajo visoki gospodje, — ki so se povzpeli na polhovitih ramah svojih kratkovidnih volilcev do ugodnih stališč — kadar ne potrebujejo njihovih glasov. Radovljiki mestni zastop je jasno in dovolj glasno pokazal tisti izlet, ki ga je napravil železniški minister v deželni avtomobil na Gorenjsko ter si mimogrede — radi lepšega, ogledal tudi Radovljico in njen kolodvor. Vitezu Pogačniku se niti vredno ni zdelo, obvestiti o ministrskem obisku ne mestni zastop, ne nepodrejenega poslanca dr. Gregorčiča. List »Gorenjski« je takrat zapisal nekaj take odkritostne in resnične, da si lahko vitez Pogačnik dotični dopis obesi v svojo spalnico. — Ako pa še upoštevamo, da je promet na progi Ljubljana - Jesenice vsled bohinjske železnice padel za 50%, so Radovljčanje lahko prepričani, da je misel o povečanju kolodvorov vada, na katero se naj love taki kalini, ki še verujejo na vodiško Johanco in njene čudeže. — H.

Volilski imeniki za bližajočo se deželnozbornsko volitve so le še kratek čas razgrnjeni vsakomur na vpogled v mestni posvetovalnici in sicer od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne. V splošni kuriji, ki voli dne 1. decembra, je 6683 volilnih upravičencev, ki so razdeljeni na osem volilnih komisij in sicer šteje: I. volilna komisija (Poljanski ali šolski okraj) 673 volilnih upravičencev; II. (Šentjakovski okraj) 959; III. (Dvorski okraj) 1386; IV. (Krakovo in Trnovo) 671; V. (Kolodvorski okraj) 1497; VI. (Zapadno od Dunajske in severno od Franca Jožeta ceste ležeči del mesta) 599; VII. (Predkraj) 426; VIII. volilna komisija (Vodmat) 472 volilnih upravičencev. V mestni kuriji, ki voli dne 16. decembra, je 4918 volilnih upravičencev, ki se porazdelijo na štiri volilne komisije in sicer: Ljubljana mesto I. del: I. volilna komisija (Dvorski okraj) šteje 1397 volilcev; II. volilna komisija (Šentjakovski okraj in Predkraj) ima 1209 volilnih upravičencev. Ljubljana mesto 2. del: I. volilna komisija (Kolodvorski okraj) šteje 1441 volilcev; II. volilna komisija (Šolski ali Poljanski okraj z Vodmatom) pa ima 871 volilnih upravičencev. Vsled reklamacijskega postopanja se utegnejo navedene številke še nekoliko izpremeniti.

V sredo dopoldne so imeli klerikalci svoj zapni shod. Na shodu smo opazili tudi nekaj »Stomškarjev« — seveda z dežele. — Ker je bil to dan, ki slučajno ni bil prost pouka, smo radovedni, če je dal dotični udeležecem »Stomškarjem« c. kr. deželni šolski svet prosto. Imena na razpolago.

Volilci v Spodnji Šiški! Vaša dolžnost je, da si v zadnjem trenutku zanesljivo ogledate volilne imenike. Ne zanemarite tega! ker je več naših volilcev izpuščenih.

Preska pri Medvodah. Z ozirom na bližnje volitve naj bo pribito, kar se je zgodilo še pri zadnjih volitvah v Preski, ker se je bati, da se tudi zdaj kaj takega zgodi. Pri zadnji volitvi ni bilo zaupnemu možu napredne stranke po končani volitvi dovoljeno pogledati volilne listke in se prepričati, če so pravilno izpolnje-

ni. Cerkovnik je bil na župnikovo komando popisal tri četrtine vseh listkov po vaseh, a če je bilo vse v redu, o tem se zaupni mož napredne stranke ni mogel prepričati. Če so take volitve, pri katerih župnik za tri četrtine volilcev voli pravičnega, tega ne bomo preiskovali, vprašamo pa, čemu je župnik napredne stranke zraven, če se pred njim listki skrivajo in se mu brani še prepričati, če je bila volitev poštena ali goljufiva.

Ali je to tudi čudež? Z Brezji smo prešli: Tu na Brezjah imamo v istini pravo, po vsej slovenski zemlji znano božjo bot, katero obišče na leto na tisoče in tisoče romarjev, išočih si tolažbe pri »Mariji Pomagaj«. — Frančiškanski samostan živi na račun romarjev prav knežje življenje, kajti romarji puščajo na pehare denarja. V tihi samostan, ki bi moral biti posvečen edinole molitvi in samozatajevanju, je segla tudi slava fanta dr. Kreka in njegovega »vzornega« življenja. In samostan si je nabavil brhko Polonco, ki je imela skrbeti za red in snago v cerkvi in zunaj nje. Plačo je imela Polonca prav sijajno, kajti samostan si je mislil: »dobro blago se mora dobro plačati«. Prigodil se je pa »čudež«, da je Polonca izgubila pri pometanju svoj »deviški krancelj«. Brezjani smo sedaj le radovedni, kje je izgubila Polonca svoj »krancelj« in kdo ga je našel. — Škofa Bonaventuro pa prav lepo prosimo, naj napravi v najkrajšem času spokorno procesijo na Brezje, da da s tem zadoščenje Brezmadžni, katero je v zadnjem deželnem zboru proslavljeni vzgled fanta Kreka tako kruto razžalil.

Za čitalnične družinske večere vlada med našo javnostjo največje zanimanje. Ne le, da za lep uspeh prireditve jamči že dejstvo, da so prevzele pokroviteljstvo naše vrle narodne dame, je tudi ves čitalnični veselični odsek pridno na delu, tako da je gotovo, da bodo postale te prireditve privlačnost prve vrste, čitalnični prostori »Narodnega doma« pa redno shajališče naše družbe. Arrangement večera je prevzel gosp. prof. Giulio Morterra, pod čigar večšim vodstvom se bodo plesali vsi moderni plesi, med drugimi tudi salonski »tango«, ki se je, komaj da si je pridobil tla v pariški družbi, razširil na mah po vseh vsemestih Evrope. — Prvi večer se vrši v soboto, dne 15. novembra.

Vodiška Johanca in šentrupeški kaplan. Vesti o čeznaturnih skrivnostnih dogodkih v vodiškem farovžu so prevzele tudi šentrupeškega kaplana in odpravil se je gledat na svoje oči, kako zna Johanca kri »švicati«. Njegova navzočnost je morala na Johanco posebno vplivati, zakaj »našvicala« je ta dan toliko telečje krvi, da je bila rjuha vsa zamazana. Na tej rjuhi je obviselo kaplanovo srce in posrečilo se mu je, da je postal lastnik te rjuhe in jo odnesel seboj v St. Rupert. Naravno je, da je kaplan o svojem izletu v Vodiče izpregovoril tudi na prižnici, hudo lepo je popisal, kako Johanca »švica« in kako se prikazujejo na njenem telesu Kristusove rane in končno je povedal, da je prinesel seboj dragocen spomin s krvjo zamazano rjuho, ki jo je imenoval — relikvijo! Samo to je še manjkalo, da bi bil naredil tako, kakor tisti dalmatinski fajmošter, ki je oskrboval božjopotno cerkev sv. Petke, pomočnice proti zptitji. Ljudje so bili izgubili vero v pomoč sv. Petke in fajmošter ni nič več zaslužil. Tedaj je mož priredil veliko slavnost, zbornal ljudi iz vse okolice in jim z navdušenimi besedami pripovedoval, kolikokrat in kako hitro je sv. Petka že pomagala. Naposled jim je povedal, da je prišel »jedan Kranjac«, ki je bil tri tedne tako zaprt, da mu ni mogel pomagati noben zdravnik in prošil sv. Petko pomoči. In glejte, je vzklilni fajmošter, kako je bilo pomagano obupanemu Kranjcu — ter je razgrnil pred zbranimi verniki velike spodnje hlače, na katerih je bil prepričevalen dokaz, kako izdatno je sv. Petka pomagala obupanemu Kranjcu. Škoda, da ni še šentrupeški kaplan tako naredil s »prišvicano« rjuho, ko jo je imenoval relikvijo!

O »delovanju« svetnice »Johance« na Reki priobčuje »Riečki Novi List« razne zanimive podrobnosti. Po zadržilu »Riečkega Novega lista« je Johanca pričela svoje »delovanje« na Reki pod patronatno tamošnjih kapucinov, ki so jo kazali ljudem, prirejali ž njo procesije in jo predstavljali ljudem kot svetnico. Posebno vnet je bil zanjo pater Ciril. Ta pater je opetovano pridigoval Marijinim hčerkam in tretjerdnicam o Johanci. V eni izmed takih propovedi je rekel med drugim: »Lahko ste ponosne, da imate med sabo sestro, ki je vsak dan v dotiki z nebesi.« Ta »zveza z nebesi« je obstajala v tem, da je Johanca v času, ko je potila »krvavi kot«, klicala, da vidi angela

božjega, ki kot božji poslanec zahteva, da se to in to nedeljo priredi procesija ali romanje na Brezje k »Mariji Pomagaj«, v Kastav, k Sv. Mateju ali kam drugam. Drugo nedeljo so potem kapucini res priredili romanje tjakaj, kamor je zahtevala Johanca v svojem »zamaknjenju«. Nekoč se je prikazal »angel nebeški« Johanci in ji »ukazal«, da se mora določene dne prirediti procesija k materi božji na Trsat. In res dotičnega dne so zbrali kapucini vse pobožne ženske na Reki in jih peljali v svečani procesiji pod vodstvom »svete« Johance na Trsat. Ko so prišle do sušškega mosta, je izjavila Johanca, da ji je došel glas z nebes, da morajo vsi udeleženci procesije sezuti čevlje. Tej zapovedi Johanci so se pokorile vse romarice, se sezone in šle bose na Trsat. Take procesije na Trsat so se prirejale semtertudi tudi ponoči. Pri nočnih procesijah so romarice nastopale s svečami, katere so jim prodajali kapucini. »Krvavi pot« je pričela Johanca potiti pri nuna v Podmurovcah. Ko se je ta »čudež« razglasil, so pobožne dušice spravile Johanco v mesto na Reko ter jo nastanile v kapucinski hiši, ki se nahaja tik kapucinskega samostana. Tu je potem dajala Johanca predstave, katerih pa so se smeli udeleževati samo oni, ki so »verovali«. V isti hiši je stanovala tudi neka Ljubljanka, ki je bila postrežkinja pri društvu sv. Vida in Modesta. Ta se je izrazila, da ne more prav verjeti v Johancine »čudeže«. To se je izvedelo in zato je niso pustili k Johancinim predstavam. Kasneje se je ta Ljubljanka javno izrazila o Johanci, da je svinja in da se zapira z moškimi v svojo sobo. Za te njene besede so izvedeli tudi kapucini, zato so ji zagrozili, da mora molčati, sicer da jo bodo spravili v — blaznico. Ženica se je te grožnje seveda bala, zato se je obrnila na nekega slovenskega obrtnika na Reki in pismeno na neko znanko v Ljubljani s prošnjo, da naj intervenira njej v prilog, ako bi jo res kapucini dali zapreti v blaznico. To se sicer ni zgodilo, pač pa so kapucini ženo, ki je morala skrbeti za bolnega moža in sina, prav po krščansko vrgli na cesto in jo obenem spravili tudi ob službo pri društvu sv. Vida in sv. Modesta. — Neka bivša »Marijina devica« piše »Novemu Listu«: »Lansko leto sem se bila vpisala v »krog« Marijinih hčera, izstopila pa sem, ko sem videla, kaj se tam godi. Meseca septembra lanskega leta so kapucini pripeljali v našo cerkev tudi Johanco. V cerkvi so jo vlovile Kristusove muke da je jela potiti »krvavi pot«. Zgodilo se je to dvakrat. Prvič so jo peljali za oltar, drugič pa v sobo, kjer so navadno pele Marijine device. Ko se je drugič »zamaknila«, je klicala, da ena izmed umrlih Marijinih hčera ni dala materi božji 20 K in da mora to storiti prisotna prijateljica pokojnice. Ta je takoj izročila Johanci 20 kron. Tudi pri drugih prilikah je Johanca zahtevala od Marijinih hčera denar, katerega je tudi redno dobila. — Pri neki procesiji so Marijine hčerke kupile Johanci ogromno kito cvetja. Bel pajčolan, ki ga je imela pri tej priliki na glavi, je bil tako velik, da se je vlekel za njo in da sta ga morali za Johanco nositi dve Marijini devici. Takšno je bilo »delovanje« Johance na Reki.

Izjava. Da se izognem raznim čestitkam — in nezasluženi slavi, — izjavljam, da nisem avtor »Danovih« karikaturnih vodiške Johance. — M. Gaspari.

Koncert v hotelu »Tivoli«. Jutri, v nedeljo, dne 9. novembra, koncertira »Ljubljanski društveni orkester«, preosnovan iz godbenikov bivše Slovenske Filharmonije od pol 4. do pol 7. zvečer v hotelu »Tivoli«, pod vodstvom koncertnega mojstra Bogomira Černjaka. Vstopnina znaša 40 vin. Otroci v spremstvu staršev so vstopnine prosti. Za mnogobrojno udeležbo se priporoča odbor.

Opozorilo. Kdor ne veruje, da se v Ljubljani dobe ulice, kakršnih še na Turškem nimajo, naj si izvoli ogledati Glinške ulice za c. kr. gozdnim vratom. Čez in čez stoji ob vsakem dežju voda, ker nima nobenega odtoka, da jo mora delavstvo, ki ga tod na stotine samo v tobačno tovarno hodi, bresti, potem pa v mokrih obvalih ves dan prebiti, kar je gotovo zdravju v kvar. Vkljub vsemu temu se pa cesta niti z gramozom ne nasuje. Nočemo reči, da znabiti zato, ker hodijo tod samo delavci. Poleg skrajno slabe poti stojita pa ob nji še dve enonadstropni hiši, ki nimata odvajalnih žlebov, da se od tistih kap čofedra na mmo idoče; voda se pa izliva po cesti. Tisti, ki se jih tiče, se prosijo, naj stvar uredi, zlasti ker se bliža zimski čas, ko bo, kadar pade sneg, z vodo še hujše nego zdaj.

Izžrebani porotniki pri novomeškem orkožnem sodišču za četrto porotniško dobo, ki se prične 24. no-

vembra 1913. Glavni porotniki: Gorenc Alojz, posestnik v Gorenjem Gradišču; Mirtič Mihael, posestnik, Dvor št. 8; Tomic Viljem, posestnik in trgovec v Trebnjem; Morscher Franc, posestnik in župan, Smuka 15; Hribar Ernest, posestnik in trgovec v Jesenici št. 11; Povše Janez ml., posestnik in usnar v Mokronogu št. 17; Borse Franc, posestnik v Pristavi št. 1; Gliha Ivan, posestnik in usnar v Kostanjevici; Smerke Alojz, gostilničar v Žužemberku št. 93; Vukšinič Martin, oskrbnik v Metliki št. 1; Pirc Andrej, posestnik, Ravno št. 1; Godina Anton, mlinar v Orehovicah št. 13; Keržnik Avgust, posestnik, gostilničar in mesar v Kostanjevici št. 21; Zihel Janez, posestnik v Mokronogu št. 11; Prelesnik Jakob, posestnik in župan v Zdenski vasi št. 25; Grebenc Franc, posestnik, gostilničar in klepar v Škofljici št. 4; Ozimek Jožef, posestnik v Selih št. 4; Erjavec Jožef, fotograf v Dragi št. 13; Može Franc, trgovec v Dvoru št. 14; Račević Jožef, posestnik v Dol. Skopcih št. 1; Fabijan Jožef, posestnik v Stavčevsi št. 21; Dular Janez, posestnik in mlinar v Jami št. 11; Smolič Franc, posestnik in Knježivasi št. 5; Zajc Anton, gostilničar v Bistrici št. 42; Jerič Franc, posestnik in gostilničar v Mokronogu št. 3; Kuntarič Janez, posestnik v Pristavi št. 4; Špilek Andrej, posestnik v Pilipih št. 10; Lužar Anton, posestnik v Starivasi št. 1; Haller Janez, trgovec v Radečah št. 60; Puhek Janez, trgovec v Črnomlju št. 107; Zupančič Jožef, posestnik v Dobravi št. 4; Höfferle Henrik, posestnik v Poljanah št. 27; Cerkovnik Andrej, posestnik in župan v Trsteniku št. 8; Kresc Franc, posestnik v Gor. Sušicah št. 3; Bon Vincenc, posestnik in trgovec na Raki št. 16; Gregorčič Alojz, posestnik in trgovec z lesom v Rakovniku št. 26. — Nadomestni porotniki: Kren Matija, posestnik v Valtivasi št. 17; Becele Anton, posestnik in mesar v Gorenjemvrhu št. 2; Brunner Maks, posestnik v Rudolfovem št. 175; Barborič Karel, posestnik in trgovec v Rudolfovem št. 38; Korbar Franc, posestnik v Mali Bučnavasi št. 10; Splihal Franc, kavarnar v Rudolfovem št. 241; Čampa Andrej, posestnik v Prečni št. 6; Jaklič Franc, posestnik v Vel. Bučnavasi št. 6; Bergman Jožef, posestnik in lekarnar v Rudolfovem št. 45.

Vojska med Slovenci in Turčini v Birčni vasi. V petek se je vršila pred novomeškim okrožnim sodiščem velika razprava o deloma že znamen dogodka v Birčni vasi v noči dne 21. septembra, ko so se domači in železniški delavci iz Bosne spoprijeli in pri katerem se je na obeh straneh tudi streljalo. Obtoženih je 17 domočinov, večinoma mlajših fantov.

Požar. Iz Mošenj na Gorenjskem nam poročajo: Dne 31. oktobra t. l. okrog 9. zvečer je prišlo nenadoma goreti v podstrešju hiše, ki je last Reze Luznar v Mošnjah hiš. št. 28. Ogenj, ki se je bliskoma razširil, je v kratkem času vpepelil s slamo krito hišo. Na pomoč došla domača požarna bramba ni mogla ničesar rešiti, temveč glavno njeno delo je bilo, da je omejila ogenj. Pogorela ima škodo nad 1500 K, zavarovana pa je bila le za malenkostno vsoto 400 K pri »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani. Ogenj je nastal najbrže na ta način, da se je vnela slama, ki jo je gospodinja naložila v svoji neprevidnosti okrog dimnika.

Uboj na cesti. Pri Trbovljah je napadel v ponedeljek zvečer na cesti neki neznanec rudarja, 42letnega Franca Jurkasa. Zadal mu je z nožem več ran v spodnji del telesa in ga smrtno nevarno poškodoval.

In hoc signo vinces, ta orjaški, veličastni umotvor kinematografije, ki se predvaja še do četrta, dne 13. novembra v kinematografu »Ideal«, je gledalce pri včerajšnjih predstavah naravnost očaral. Slike: beg Konstancije, krščanski pogreb, prvi prizor srečanja Fauste z Lisinijem in Konstancijo, dalje lev, ki straži vojakovo truplo, prizor v cirkusu, pohod čez Alpe, bitka pri Saxa-Rubra itd. itd., so brez primere prirodno podobne in krasne. — Nihče naj ne zamudi, ogledati si ta krasen film. Radi velikega navala zvečer pri blagajni, prodajajo se vstopnice dopoldne od 10. do pol 12. Na deželo se lahko tudi pismeno dobe. — Cene so le malenkostno zvišane. — Predstave od 1. do 3., od 3. do 5., od 5. do 7., od 7. do 9. in od 9. do 11.

Samomir Ljubljancana v tujini. V sredo se je v Šibeniku v Dalmaciji ustretil Ljubljancan, torpedni mojster c. in kr. mornarice Fran Šinkovec. Nesrečnež je služil že šesto leto in se je usmrtil vsled strahu pred neko kaznijo.

Zima trka. Hladni dnevi, pomajkanje dela in jela, posebno pa še zadnji dež, so elementi, kateri najbolj

uženejo potujoče brezdelne delavce. So med njimi, ki bi radi delali, jih je pa tudi mnogo, ki potujejo in nadlegujejo ljudi leto za letom, dokler ne zapadejo smrti v kaki bolnici, na cesti ali celo v zaporu. Ko se pa začne bližati zima, krenejo proti domu, bodisi že peš ali pa s prisilnimi potnimi listi. Včeraj se je na tukajšnji odgodsko postajo teh siromakov zateklo kar 12. Tega števila že ni b.o lep čas. Zanimivo je posebno to, da so bili vsi doma iz severnih krajev in so se vračali z juga, v tem ko ptice se livke beže na zimo iz severnih v južne kraje.

Nereča. Ko je včeraj na Rimski cesti št. 23 vpokojena delavka Marija Zupančičeva na dvorišču sekala drva, si je pri tem odsekala na levi roki palec ter se onesvestila. Hišni stanovanca so jo prenesli v stanovanje ter ji preskrbeli zdravniško pomoč.

Nepreviden voznik. Sinoči je nek hlapec po Kopitarjevi ulici tako neprevidno vozil, da je zadel v električni kandelaber s tako močjo, da se je zdrobila obločnica.

Broša je bila pred tedni izgubljena na potu po Resljevi cesti do hotela Štrukelj. Za tuja je broža brez posebne vrednosti, za izgubiteljico pa je nad vse dragocena, ker je rodbinska svetinja. Zato obljubja izgubiteljica onemu, ki bi brožo našel, dvajset kron. Pošteni najditelj naj brožo odda v hotelu Štrukelj.

Našel se je zlat prstan. Dobi se pri najditelju na Dolenjski cesti št. 12, zvečer od 7. do 8. ure, pritličje, levo.

Somišljeniki! Pozor! Somišljeniki!

Tajništvo narodno-napredne stranke v Volfovi ulici št. 10, I. nadstropje posluje od ponedeljka, dne 3. novembra dalje vsak dan od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Vsak napredni volilec dobi tu vsa pojasnila glede volilnega postopanja, reklamacij i. t. d.

Somišljeniki, poslužite se tega!

Narodna obramba.

Martin Malenškov večer št. Peterskih podružnic sv. Cirila in Metoda se vrši letos prihodnjo nedeljo, 16. t. m. v gostilniških prostorih hotela »Štrukelj«. Ti najagilnejši podružnici naše prekrstne družbe ste nam jamstvo, da se bo vsakdo, kdor poseti ta družbinski večer, najbolje in neprislilno zabaval. Natanični spored nam za danes veselični odbor še ne more izdati, toliko smo pa poizvedeli, da je naročenih več pristnih čeških gosi, katere se bodo lahko dobile v surovem stanu po 20 vin. komad, seveda ocvrte ali pečene bodo dražje. Gosp. odbornice ovenčale bodo vsakoga z rožicami in tudi gospa hotelirka je zagotovila, da bo vsakomur dana prilika zapustiti njen lokah v najboljšem razpoloženju.

Društvena naznanila.

»Narodna Čitalnica« v Ljubljani je v svoji seji dne 3. oktobra t. l. udeležila tudi v tej seziji nadaljevalni s plesnimi in zabavnimi prireditvami. Zabavni odsek je izdelal načrt po katerem se letos vrše štiri družabni večeri s plesom v vseh čitalničnih prostorih »Narodnega doma« in sicer v dneih 15. in 29. novembra ter 6. in 20. decembra. Pokroviteljstvo teh večerov so prevzele ljubljanske narodne dame. Poskrbljeno bo za raznovrstno zabavo in vrše se priprave za Miklavžev večer. Orkester dam in gospodov pripravlja več glasbenih produkcij. Koncem decembra se bo vršil »Thé dansant«. Ples bo aranžiral plesni učitelj gospod Julij Morterra. — Za te prireditve, ki imajo namen združevati napredno družbo v neprislilni zabavi vlada v vseh krogih veliko zanimanje. Prvi družabni večer je določen za soboto, dne 15. t. m. v »Narodnem domu«.

Zabavni večer Sokola I. se vrši danes zvečer ob 8. v gostilni br. Zupančiča na Ahacljevi cesti. Spored bo zelo raznovrsten, posebno pa moramo omeniti, da nastopi tudi društveni salonski orkester, kar bo sigurno povzdignilo zabavo in dobro razpoloženje. — Vstopnine ni nikake! Pridite v obilem številu! Na zdar!

Iz sok. župe Ljubljana I.: »Sokolski Vestnik« št. 3 je bil razposlan vsem župam in društvom, reklamul-te ga pri svojih odborih. — Vprašalne pole za slov. Sokol. koledar naj se točno izpolnijo in nemudoma vrnejo župnemu predsedstvu.

Pevski zbor »Lj. Zvona« se odpelje v nedeljo v Kranj z vlakom, ki odhaja ob 3-48 popoldne iz šišenskega kolodvorov in dospe v Kranj ob 4-50. Ob 8. zvečer bo v Sokolovi dvorani koncert, z vlakom, ki odhaja ob

10-49 ponoči iz Kranja se pevke in pevci vrnejo v Ljubljano.

Slov. trg. društvo »Merkur« priredi v nedeljo, 16. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma zabavni večer s petjem, godbo in plesom. Sodelujeta društveni pevski zbor in salonski orkester Sokola I. Začetek ob pol 8. zvečer. Vstopnina 60 v za osebo. Nekaj novega bode pri tem zabavnem večeru zrebanje dobikov. Društvo si je namreč nabavilo več lepih dobikov, ki bodo pri tem zabavnem večeru zrebanje dobikov. Društvo si je namreč nabavilo več lepih dobikov, ki bodo pri tem zabavnem večeru zrebanje dobikov.

Cercle Franco - Ilyrien. Pouk francoščine se vrši v prvem tečaju (slovnica) v ponedeljkih, v drugem tečaju (konverzacija) v sredo v poslopiju dekliškega liceja, I. nadstropje, zadnja vrata na levo, vsakokrat ob 6.—7. zvečer. Članarina znaša 2 K 50 v na mesec. Pristopi se lahko karkoli.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo vabi svoje člane na razgovor zaradi kandidatur v obrtno sodišče v nedeljo 9. t. m. ob 9. dopoldne v društveni sobi, Sv. Petra cesta.

Streliški klub »Bur« prične s svojo sezijo danes v soboto točno ob 8. uri zvečer v gostilni Drašček, Bohoričeva ulica 9. Lanski strelci, kakor nanovo vpisani člani, naj se strelskih večerov redno udeležujejo, ker jamstvo za dobro domačo zabavo je trinajsta sezija, katera se letos odpravlja.

Sokol Moste pri Ljubljani vabi ponovno vse prijatelje in člane na Martinov večer, ki ga priredi jutri, v nedeljo ob 8. zvečer v gostilni brata Krušiča v Vodmatu. Kdor hoče preživeti nekaj veselih uric v naši družbi, bo posetil to našo prireditel. Vstop prost! Na zdar!

Narodna čitalnica v Kamniku priredi v nedeljo, dne 9. listopada t. l. v dvorani Društvenega doma gledališko predstavo »Težke ribe«.

Gledališki odsek Sokola v Krškem priredi v soboto, dne 8. in v nedeljo 9. novembra gledališko predstavo »Deseti brate«. Začetek v soboto ob pol 8. zvečer, v nedeljo ob 4. popoldne. Vstopnice se prodajajo v trgovini G. Stögerja in na dan predstave pri blagajni.

Izobraževalno društvo v Senožečah ima v petek, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v društveni sobi svoj občni zbor.

Sokol v Senožečah. Ustanovni občni zbor telovadnega društva Sokol v Senožečah bo v nedeljo, dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne v gostilniškem prostoru g. Ludovike Mušič.

Akad. društvo »Slovenija« na Dunaju javlja, da se predavane g. dr. Iv. Prijatelja: »Osemdeseta leta v slovenski kulturni zgodovini« nadaljuje v soboto, 8. t. m. ob 8. zvečer v društvenih prostorih VIII. Lange-gasse 50/1.

Slovensko akad. društvo »Ilirija« v Pragi. I. redni občni zbor slovenskega akad. društva »Ilirija« v Pragi se vrši v soboto, dne 8. t. m. 1913 ob 8. zvečer v prostorih hotela »Baška« na Kralj. Vinohradnyh. Dnevni red običajni.

Prosveta.

Slovensko gledališče. V nedeljo 9. t. m. se vrzori na novo naštudirana velezabavna burka »Martin Smola ali kinematograf«. Spisala sta jo priznana veseligerina tovarnarja Blumenthal in Kadelburg. — Ta nadvezeabavna burka se je igrala na dunajskem Volkstheateru nad 50krat, kakor tudi na vseh večjih odrih, z največjim uspehom. Kdor se želi od srca nasmejati, pride na svoj račun. — V glavnih vlogah so zaposleni gg. Povh, Skrbinšek, Danilo, Grom in dame, ga. Bukškova, ga. Juvanova in gđc. Gorjupova. — Burko je vestno na novo vpriporil in naštudiral režiser gosp. Povh. — Začetek točno ob pol osmih.

Tekma. Gospod avtor Funtek je dramo nekoliko predelal. V zadnjem dejanju, ki se vrši v ateljeju mladega kiparja Daneja, je ublažil ostrino nekaterih Lesovinovih predsmrtnih izbruhov. Drama izzveni sedaj v diskretni in tihi trpkosti. Zahtevi gospoda pisatelja, naj nihče ne smatra njegove drame za sliko boja med mladimi in starimi umetniki, so igralci ugodili. Skušali so spraviti na oder pravo tragedijo častihlepnosti. Ko so igrali »Tekmo« lani v Zagrebu, je napravil gospod Borštnik iz Lesovina, ki mu razjeda dušo neugodna javna sodba o zadnjem umotvoru in mu glojati skrivaj srce jeza in užaljenost, bolnega patološkega

starca. Pri snočni vpriporitvi je bil Lesovin zdrav človek, ki prične šele v zadnjem dejanju izgubljati pod seboj tla realnosti. In še tukaj komaj za njanso. Cela predstava je tičala v rokah skrbne in točne režije. Gospod Borštnik igra naravno in čustveno, gospodična Vilharjeva je zelo temperamentna in simpatična igralka, zmožna uspešno pokazati najrazličnejše duševne prevrate. Gospod Danilo je napravil iz Grušča dobrohotnega realnega flegmaika, gospod Skrbinšek čutečega ljubimca. Gospa Bukškova je absolvirala svojo malo vlogo popolnoma umestno. Vsega je bilo dovolj, dobre mimike, dobrih dialogov, dobrega čustvovanja, dasi je bila rutina večja od znanja vlog, samo gledalcev ni bilo. Ali mislijo ljudje, ki so se prej polnoštevno udeleževali Borštnikovih gostovanj, da ga zdaj ni treba več hoditi gledat, ko ga imamo itak v Ljubljani? Ali da je nemara zato slabši, ker igra na našem odru? Naj se vendar vsaj gotovi krogi zganejo, saj postaja zadeva že mučna!

Gospa Irma Polakova nastopi na našem odru dne 17. in 18. t. m. v dveh opernih vlogah in sicer poje Jeleno v operi »Zrinjski« Ivana pl. Zajca in paža Oskarja v Verdijevi operi »Ples v maskah«. V teh vlogah se predstavi gospa Polakova v Ljubljani prvič kot operna pevka. Ker je gospa Irma Polakova doslej nastopala na našem odru le kot operetna subreta, je za njena dva operna nastopa že danes v Ljubljani veliko zanimanje. V Zagrebu poje tudi velike, naslovne operne vloge, n. pr. »Kci mora«, »Nakit Madonin«, »Madam Butterfly«, »Bohème«, »Zrinjski«, »Ples v maskah« itd.

Umetnost.

Koncert na Dunaju. V prid podpori društvu za slovenske visokošolce na Dunaju se vrši pod vrhovnim pokroviteljstvom predsednika podpornega društva na Dunaju, gospoda senatnega predsednika dr. Miroslava Ploja v sredo, 12. novembra 1913. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela »pri pošti« (I. Fleischmarkt, Dracheng.) velik koncert. Sodelujejo: pianistinja Claire Fiedlerjeva, konservatoristinja Cirila Medvedova (alt), konservatorist Anton Netti (spremljevanje), konservatorist Josip Rijavec (tenor) in konservatorist Ivan Trost (goshi).

Književnost.

— »Slovenski Pravitelj« ima v št. 10. sledečo vsebino: 1. Dr. Friderik Babnik: K likvidaciji združ z neomejeno zavezo. 2. Ivan Kavčnik: Načrt hrvaškega civilnega pravnega reda. 3. Iz pravosodne prakse. A. Civilno pravo. a) 1. §§ 351., 320. o. d. z. Ako naredi lastnik samolastno na svojem zemljišču napravo, da bi ž njeno drugega, ki ima tam služnostno pravico, oviral v izvrševanju te pravice in slednji, ne da bi pravočasno tožil, to napravo po preteku 30. dni samolastno zopet odstrani, gre lastniku zemljišča, če prav ga je smatrati prvotno za nepristnega posestnika, pravica postavnega posestnega varstva. 2. Vprašanje, se je li motenje posesti izvršilo v mali ali veliki meri, ne odločuje; zadošča dejstvo motenja posesti brez ozira na njegovo razsežnost. 3. Zastopniški stroški iz Ljubljane v Mokronog. b) Sodna položba varovanskih vrednot v poštno - hranilnem uradu je dopustna po zakonu od 15. septembra 1909 št. 198 drž. zak., a ni obvezna za stranke. c) Povrnitev škode v smislu § 2. zakona z dne 27. aprila 1896 št. 70 drž. zak. — Kupčija s srečkami na obroke. d) Spor o porabi prostorov, vzeti skupno v najem, je rešiti pravnim potom. B. Kazensko pravo. a) Zasebni obtožitelj ni dolžan povrniti oproščenemu obtožencu gotovih stroškov in škode na zamudi, torej tudi ne stroškov za predlog na odmero stroškov in za pritožbo zoper prvosodni sklep, ki odklanja odmero (§ 390. odst. 1 kaz. pr. r.). b) Pri kaznivih dejanjih, ki so iz storilčeve nemarnosti povzročila nevarnost za življenje, zdravje ali telesno varnost ljudi, prične zastaranje ob časa, ko se je nesreča zgodila. c) Lov na vervece ni tatvina. d) Pripravljanje peciva, namenjenega za trgovino in promet, v nesnažni pekarni in z zamazanim orodjem, učini prestopke po § 14. odst. 1 zakona o živilih, dasi je imetnik obrta čez dan zaposlen v svoji prodajalni. (Odločba kasacijskega dvora od 15. maja 1913, opr. št. Kr. II 184/13-4.). 4. Izpred upravnega sodišča. Pri predpisu vodarine zadrugi za vodo, dobavljeno iz občinskega vodovoda, ne pridejo v poštev člani zadruge, niti to, so-li občani ali ne. 5. Književna poročila. 6. Razne vesti.

— »Planinski Vestnik« ima v 9. številki sledečo vsebino: »Pohorje«, J. Janez Koprivnik; »Iz Zillertalskih Alp«, Janko Mlakar; »Mangartska skupina«, dr. H. Tuma; »Na Kozjak« (Štajersko), Brunon Rotter; »C. kr. šolski svetnik, prof. Janez Koprivnik«, Fr. Jerovšek in »Slovstvo«.

— »Slovenske narodne pesmi, za citre in petje«, priredil in izdal Iv. Kiferle v Ljubljani. Izšel je IV. zvezek, ki obsega 22 lepih narodnih pesmi. Zvezki so po 2 K. Poština prosta. Naroča se s poštno nakaznico. Na razpolago je še nekoliko prvih treh zvezkov. Sedanji naslov je: Iv. Kiferle, Medvode (Kranjsko).

Volilci na deželi — pozor!

Od več strani se nam poroča, da so klerikalni župani napravili tako nepravilne volilne imenike, da je treba vso pozornost posvetiti reklamacijam. Iz volilnih imenikov, bodisi v splošni, bodisi v kmetski, v obeh ali samo enem, so izpuščeni volilci, ki jim po postavi gre volilna pravica in to samo zato, ker ti volilci niso klerikalci. Izpuščeni so posestniki, trgovci, obrtniki, zlasti gostilničarji. Se celo učitelje in uradnike so klerikalni župani ponekod izpustili. Opozorjamo somišljenike, naj opozore vsakogar, da vpogleda v volilni imenik, ki bo povsod samo 8 dni razporejen. Kdor se zato ne bo brigal, tudi ne bo volil, četudi bi mu po postavi šla volilna pravica. Dosedaj razporejeni volilni imeniki po deželi pa kažejo tudi, da so klerikalci vtaknili v volilne imenike vse klerikalce, vse kar »leže ino gre«. Treba bo torej tudi odločnih reklamacij za izbris vtiho-tapljenih klerikalcev iz volilnega imenika. Opozorjamo somišljenike, da je vsak glas važen, ki se ga pridobi, ali izgubi. Samo radi enega glasu so bile pred leti za poslanca Hribarja ožje volitve. Če je pri vsaki občini le par naših ljudi izpuščenih, pomeni to v vseh volilnih okrajih in v vseh volilnih skupinah že več tisoč glasov! Baš zato je vsak glas v vsaki občini dragocen.

Pri teh volitvah pa gre kaj posebnost, da se štejejo protiklerikalni glasovi in da se v kar najlepših številkah dokaže, koliko moč je na Kranjskem, ki se navzlic terorizmu in absolutizmu upajo z glasovnico protestirati proti klerikalnim motcem. Noben glas radi tega ne sme biti izgubljen. V vsaki občini, v vsaki vaši vsi na krov! Preglejte volilne imenike, da ne pridete ob volilno pravico!

Izpred sodišča.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu.

Tudi Kočevarji se streljajo. Jožef Kump je prišel s krčmarjem Rupem v Spod. Logu nekaj navzkriž, pa je sklenil, da se nad njim maščuje. Celo popoldne je popival in uganjal razne nerodnosti. Tako je zgolj iz porednosti nekemu Kočevarju razrezal harmoniko ter napravil 40 K škode. Zvečer pa je vzel samokres in šel zopet v Rupetovo gostilno. V predsobi je naglo zvrnil dva vrčka pive. Pri drugem vrčku je gledal na goste v drugi sobi pri mizi sedeče, ter med njimi iskal Rupeta. Izustivši besede: »Wo bist du, verfluchter Hund«, je nameril samokres naravnost na družbo in ustrelil. Strel pa ni zadel svojega cilja, namreč krčmarja, marveč gosta Franceta Stepanca ravno v glavo. Kroglja je obtičala spredaj ob lobanji. K sreči za Kumpa strel ni imel posebno hudih posledic. Krogljo je kočevski zdravnik odstranil in rana se je zacelila. Kump se izgovarja, da ni imel namena, Rupeta ali sploh koga ustreliti, nego le zastrašiti. Ker pa tudi tako strašilo ni dovoljeno, bo Kump imel priliko 6 mesecev v novomeški jetnišnici se pokoriti za svojo razburjenost.

— »Mi ne potrebujemo nobene vojne!« — Hujskanje. Kasacijski dvor se je bavil minul teden z zanimivo ničnostno pritožbo proti sodbi okrožnega sodišča v Korneuburgu zaradi pregreška proti javnemu miru in redu v smislu § 305. Obtoženec je bil obtožen, da je za časa vojne nevarnosti med Avstrijo in Srbijo govoril v neki gostilni v pričo več gostov, da v slučaju vojne avstrijski Slovani ne bodo streljali na Srbe in da mi Slovani sploh ne potrebujemo nobene vojne. V ničnostni pritožbi navaja obtoženec, da vsebujejo te besede samo konstatcijo dejstva, osebno mnenje, in ne pohvalo ali odobravanje protizakonitih in nečestitih dejanj: »Mi ne potrebujemo nobene vojne!« se ne more smatrati kot hujskanje marveč ravno nasprotno kot izraz miroljubja. In tako jaseen in določen izraz miroljubja se tudi ne more smatrati za odobrava-

nje nepostavnih dejanj. Prvo sodišče tudi ni dognalo, ali je obtoženec izrekel te besede v zavesti, da z njimi hujska ali odobrava nepostavna dejanja. Tudi ni vpoštevalo prvo sodišče dodatnega stavka, ki ga je izrekel obtoženec takoj po inkriminiranih besedah: »Če bodo pa morali moji sinovi v vojno, potem se bom bojeval v njihovih vrstah.« Te besede kažejo jasno, da obtoženec ni imel namena hujskati, marveč dokazujejo, da je bil obtoženec pripravljen v slučaju potrebne vojne tudi sam pograbiti orožje. Na ta izvajanja obtoženca je odgovoril zastopnik generalne prokurature v kratkem sledeče: Sodni dvor prve inštanice je popolnoma prav označil, da ne vsebuje izjava »Mi ne potrebujemo nobene vojne« v normalnem (mirnem) času nič kaznivega. V času vojne nevarnosti pa vsebuje taka izjava pregrešek proti javnemu redu in miru v smislu § 305. V tistem času, ko je govoril obtoženec inkriminirane besede v javnem lokalu je vladala vojna nevarnost in sicer med Avstrijo in med Srbijo in Rusijo. Obenem pa je dokazano, da je izzval obtoženec veliko nejevoljo poslušalcev, ki so smatrali to izjavo za hujskanje. Kasacijski dvor se je pridružil izvajanjem zastopnika generalne prokurature in je ničnostno pritožbo zavrnil.

Razne stvari.

* **Duhovnik — morilec.** Župnik in njegova kuharica v Sambuco pri Pistoji v Italiji sta bila aretirana, ker sta umorila svoje dete. Čedna dvojica je namreč sežgala svojega novorojenega sina.

* **Dvanajst oseb umoril.** Iz Krakova poročajo: V vasi Jamiška pri Vilni so roparji umorili vso rodbino židovskega trgovca Monczewskega, ki je štela dvanajst oseb. Dvajset sumljivih oseb so aretirali.

* **Železniška nesreča pri Melunu.** Iz Meluna poročajo: Dozdej za prenesli 38 trupel v mrtvašnico. Dozdej je 39 mrtvih. 27 mrtvecev je že agnosciranih. Agnosciranje ostalih mrtvecev je zelo težko, ker so popolnoma razmesarjeni in sežgani. Dva poštna uradnika pogrešajo.

* **Bombni atentat v Neapolju.** Iz Rima poročajo: Pri slavnosti povodom izvolitve poslanca Luzzija v Neapolju je bil izvršen bombni atentat. Slavnosti se je udeležilo 20.000 oseb. Bomba se je razpočila, ko je začel Luzzi govoriti z balkona svoje hiše. Na cesti je nastala velika panika, v kateri je bilo 12 oseb težko ranjenih. Napadalcu so pobegnili.

* **Rosegger dobi baje Nobelovo nagrado.** Iz Kodanja poročajo: Kakor poroča »Dagens Niheter«, dobi Rosegger Nobelovo literarno nagrado. Švedska akademija bo o tem 13. t. m. definitivno sklepala. Roseggerjev fond in Nobelova cena se pač ne strijnjata. Menimo, da švedska akademija ne ve, kakšne namene zasleduje fond, ki ga je ustanovil Rosegger.

* **Neumestna oporoka.** Iz Prage poročajo: Bivša lastnica gradu Hartenberg, baronica Marija Kopal, je v svoji oporoki zapustila vse posestvo Hartenberg benediktinskemu redu.

* **Iz ljubosumnosti.** Iz Petrograda poročajo: 22letni baron plem. Stahl, gojenec zadnjega mornariškega zbora v Petrogradu, je iz ljubosumnosti ustrelil svojo ljubico, igralko Emiliano. Nato je še samega sebe usmrtil.

* **Grozen čin obupanega očeta.** Iz Draždan poročajo: Dekoracijski slikar Maks Scheffel, ki je živel v jakko slabih razmerah, je predvčerajšnjim potegnul s postelje svojo dve hčerki v starosti petih in šestih let in ju je toliko časa držal v banji, napolnjeni z vodo, da sta utonili. Potem je položil trupli poleg banje ter šel po svojega šletnega dečka. Ta pa se je z vso silo branil ter tako kričal, da je zbudil svojo 10letno setro in najmlajšega brata, ki ta spala v sosedni sobi. Scheffel je nato izpustil dečka ter se obesil. Najstarejša hčer je šla po policijo. Mati pa je iz obupa pobegnila ter izvršila najbrže samomor.

* **Plečnikova afera.** Z Dunaja poročajo: Včeraj so se vršila na akademiji vpodabljalno umetnosti posvetovanja delegatov vseh specialnih in splošnih šol akademije, v katerih so se bavili z imenovanjem arhitekta Bauerja za Wagnerjevega naslednika. V dijaških krogih izjavljajo, da se mora stavka nadaljevati, dokler se ne zasede tudi prazno učno mesto L'Allemanda. — Iz Pribrama poročajo, da so slušatelji ondote rudarske akademije začeli stavkati v znak simpatij z dunajskimi akademiki. Praški stavkin odbor bo stopil v stik z vsemi visokoškolskimi društvi, da se vzporedi stavka vseh praških visokošolcev brez razlike narodnosti.

* **Rodbinska drama.** Iz Berlina poročajo: Neki strojevodja, ki je peljal včeraj z vlakom iz Friedrichsfelde v Tegele, je videl ob železniškem tiru ležati štiri trupla, kar je nazna-

nil postajenačelniku v Lusbarsu. — Uradni ogled je dognal, da je eden izmed mrtvih starejši mož. Poleg njega so ležala tri dekleta v starosti 13, 20 in 30 let. Vsi so bili ustreljeni v desno senco. Poleg ustreljenega moža je ležal revolver in pa papiga, ki je bila tudi ustreljena v glavo. — Najbrže je ustreljeni berlinski fotograf Lichtenfeld, od katerega je dobila policija pismo, v katerem sporoča, da bo s svojimi otroci blizu Lusbarsa izvršil samomor.

* **Izseljeniški škandal.** Iz Krakova poročajo: Kakor se zdi, so se oblasti odločile, odločno nastopiti tudi proti drugim izseljenškim družbam. Vsled rekvizicije dunajskega kazenskega sodišča je tukajšnja policija izvršila hišno preiskavo v lokalih krakovske filialke Austro-Americane. Zastopstvo Austro-Americane za Zahodno Galicijo ima špedicijska tvrdka Goldlust in Ko. Solastnika te tvrdke ces. svetnika Sigmunda Rescha so včeraj aretirali. Filialko so zaprli, konfiscirali vse knjige in dokumente ter zapečatili lokale. Aretirali so tudi prokurista te tvrdke Zipperja in pa uradnika Benjamina Silbermanna. Vse tri so izročili kazenskemu sodišču. Tudi v lokalih Canadian družbe so izvršili novo revizijo. Ravnatelj te filialke dr. Gargas, je baje že pred par dnevi odpotoval. Aretirali so 16 bivših agentov Canadian družbe. Tudi v Crnovicah so izvršili hišno preiskavo pri tvrdki Sirecki. Konfiscirali so vse knjige in dokumente, pisarno uradno zaprli ter aretirali voditelja pisarne Knepperja in dva uradnika.

* **Vesela povest o »Nemcu«.** Znani argentinski športnik Peter Lopez, je pripeljal s seboj iz Hamburga dva jelena, ki ju je izpustil v svoj ograjeni gozd. Lovski personal Lopezov je nazval jelena »Nemca«, ker sta bila pripeljana iz Nemčije. Pri gonji, ki so jo priredili jesei, je bil eden izmed jelenov ustreljen. Lopez je to sporočil svojemu sinu v Buenos Airesu brzojavno in sicer z besedami: Eden Nemec ustreljen! S slastjo smo ga snedli. Čuden slučaj pa je bil, da je bil brzojavni uradnik v Buenos Airesu Nemec. Skrajno vznemirjen in ozlovoljen vsled te krave brzojavke, je brzojavko konfisciral ter jo poslal nemškemu konzulu. Konzul je poslal brzojavko o »ljudožrcih« poslaniku in ta zunanemu ministru. Grozil je mednarodni konflikt. Začeli so preiskovati, kdo je bil oni snedeni Nemec, kdo ga je snedel itd. In končno se je zadeva rešila, seveda v splošno zadovoljnost. Ljudje so se smejali, le nemški brzojavni uradnik je žalostno ogledoval svoj — dolgi nos.

* **Svojega cesarja igrajo na gledališkem odru.** Ravno v teh dneh igrajo v enem izmed berlinskih gledališč novo veseligoj Jurija Engela z naslovom »Vesela rezidenca«. Vsebinsko veseligoj je za Nemčijo prav časa primerna: nastopa namreč prestolonaslednik, ki prekrizava politiko svojega očeta. Vsaki gledalec berlinski se takoj spomni na cesarja Viljema, na njegovo napeto razmerje napram prestolonasledniku in razne nastope in prepire med njima. Razentega si je pa igravec, ki predstavlja očeta princevega, napravil popolno masko — cesarja Viljema. Tudi v govorjenju, hoji in obnašanju ga posnema. Predno igravec pride na oder, se oglasi za kulisami signal avtomobila, ki je znan vsem Berolincem. Je to signal, ki ga rabi cesarjev avtomobil in kakoršnega ne sme nihče drug vporabljati. Moremo si predstavljati zabavo, ki so jo imeli gledalci, ko so videli pred seboj tako označeno osebo cesarjevo. Dva večera je to trajalo brez vseh ovir. Nato si je pa cenzura vendarle vso stvar premislila in prosila igralka, ki v veseli igri predstavlja »tujega« kralja, naj pri predstavi vsaj ne nosi brk a la »Es ist erreicht!« Igralec je sicer ugodil tej zahtevi, vendar pa še vedno tako nastopa in se obnaša, da vsak gledalec na prvi hip vidi, koga predstavlja.

* **Akademija za kaznjence.** Najbolj čudna akademija na svetu je gotovo v severni Sibiriji in sicer »Akademija kaznjencev«. Ustanovili so jo tam dijaki, ki so bili izgnani v Sibirijo, ker so se udeležili ruske revolucije l. 1905—1906. Je to nekaki znanstveni raziskovalni zavod, na katerem se je izvršilo že marsikatero znanstveno delo. Namen te akademije, ki je ustanovljena na vseskozi znanstvenem temelju, je raziskovanje severnih otkov. V to svrhu izvršuje zavod pripravljala dela in z dovoljenjem generalnega konzula tudi ekspedicije. Za svojo izborna delo so dijaki oproščeni vsega prisilnega dela in razen tega se jim še marsikaj drugega dovoli. O vrednosti tega dela za znanost si moremo napraviti pojem, če vpoštevamo, da so bile one tri slavne ekspedicije, ki so bile na ukaz ruske vlade poslana na Novo

Zemljo v svrhu raziskovanja ondodnih krajev in ki so se s tako znamenitim rezultatom vrnilo, omogočene je s tem, da so kaznjenci — dijaki — zbrali in pripravili že prej ves potreben in neizogibni material. Dijaki so vzljubili svoj, od njih ustanovljeni zavod tako, da se mnogi celo po prestani kazni ne vračajo domov, marveč ostajajo raje v Sibiriji, da še nadalje služijo zavodu. Eden izmed njih — za revolucionarce na Ruskem brezdvomno nenavadno odlikovanje — je dobil celo državno ustanovo, da izda knjigo, v kateri razpravlja o štetju severnih plemen za vladanja Katarine II. Tudi na polju tehnične deluje zavod. Nekateri člani tega zavoda so izvršili stavbo cestne železnice v Arhangelsku.

*** Protin in revmatizem.** Prirodna Franc Jožefova grenčica je staropreizkušeno sredstvo, zlasti za take osebe, pri katerih gre za to z vzpodbudo prebave oživit in urediti presnavljanje in tudi valovanje krvi zanesljivo in na mil način odstraniti. Pristna Franc Jožefova voda se je zbog prijetne lastnosti, da celo v zmernih množinah zaužita dovede do resnično odvajalnega uspeha, priljubila povsod. »Lancet«, eden najodličnejših angleških medicinskih časopisov na Angliškem, se izraža tako: »Franc Jožefova grenčica je prirodna mineralna voda dokajšnje vrednosti, ki ji brez dvoma pristaja velik interes in obširna poraba.« — Pazite na premnoga zdravniška izpričevanja! Dobiva se pri lekarnarjih, drogistih in trgovcih z mineralnimi vodami.

Telefonska in brzojavna poročila.

Parlament.

Dunaj, 8. novembra. Krščanski socialci hočejo nastopiti za resolucijo dr. Steinwenderja v imenu pododseka, posebno pa glede paroplovbe.

Dijaške demonstracije.

Dunaj, 8. novembra. Dijaštvo je priredilo pred Goethejevim spomeniku demonstracijski bumel kot znak simpatije za slušatelje umetniške akademije.

Vohunske afere.

Dunaj, 8. novembra. Pred garnizijskim sodiščem se je obravnavala danes vohunska afera nadporočnika Čedomila Jandriča, ki je bil meseca junija z bratom Aleksandrom aretiran zaradi vohunstva. Aleksander Jandrič je še vedno v preiskovalnem zaporu. Čedomil Jandrič ni bil nič razburjen, marveč se je celo smejal. Obtožen je vohunstva v vojnem času. Zatrjuje se, da ga je sodišče priznalo za krivega. Sodba pa ni bila razglašena, ker čakajo potrdila »gospoda sodišča«, zbornega poveljnika.

Budimpešta, 8. novembra. Tu se je pričela razprava proti znanima vohunoma Bravuri in pisatelju Edmundu Velosiju zaradi vohunstva. Bravura ne taj.

Praska mestna afera.

Praga, 8. novembra. Znani češki odvetnik dr. Bouček pozivlja praskega župana Groša, da naj odloži županstvo, sicer bi moral proti njemu vložiti ovadbo, da je skrivneno korupcijske afere.

Gališka vprašanja.

Lviv, 8. novembra. Če bi se pogajanja med Poljaki in Rusini razbila, pridejo tri možnosti v poštev:

1. Imenovanje deželne upravne komisije in razpust deželnega zbora po vzorcu Češke.

2. Imenovanje vladnega komisarja in

3. oktroj volilne reforme. Odločitev pade končno v nedeljo.

Nekateri politiki pravijo, da pomeni izjalovljenje sedanjih pogajanj morda tudi konec državnozbornih sej prihodnji tork.

Lviv, 8. novembra. Danes dopoldne so imeli načelniki poljskih klubov konferenco. Koncem konference je izjavil poslanec Stapinski, da je vsaka nadaljna akcija brezuspešna. Ob 4. uri popoldne se vrši skupna konferenca vseh poljskih poslancev.

Izseljevanje.

Lviv, 8. novembra. List progresivno radikalnih mladomladjarov »Vilag«, ki se do sedaj ni vmešaval v notranje razpore, obtožuje nemške politike, da zlorabljajo narodno vprašanje za izseljeniško akcijo, ker so voditelji Nemcev na Ogrskem agenti nemških paroplovnih družb v rajhu.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 8. novembra. Opozicija se ni udeležila seje ogrskega državnega zbora. Nadaljevala se je razprava o reformi porotnih sodišč. Vršila se je podrobna debata ter je bila predloga sprejeta. Nato se je vršila debata o računskih sklepih za

leti 1908/09 in o finačnem zakonu glede Hrvatske in Slavonije.

Opozicijske stranke so imele včeraj ob 9. posvetovanje. Govori se, da ne bo prišla opozicija v zbornico, predno ni končana debata o tiskovnem zakonu.

Opozicija itak ni imela s svojim nastopom v zbornici namena legalizirati dnevnega reda zbornice, prišla je v zbornico samo, ker je prepričana, da tam ne bo imela uspeha. Opozicija bo kmalu zopet prišla v zbornico in zopet pričela z bojem.

Budimpešta, 8. novembra. Opozicijske stranke so se včeraj posvetovale glede nastopa v ogrskem državnem zboru. Zatrjuje se, da opozicijske stranke pred koncem debate o tiskovnem zakonu ne bodo več prišle v zbornico.

Budimpešta, 8. novembra. Opozicija se ni udeležila seje. Vršila se je debata o por. sodiščih, zlasti o reformi tiskovnega zakona. Justični minister skuša zagovarjati vladno predlogo. Predloga o tiskovnem zakonu je bila sprejeta. Obravnavajo se nato računski sklepi iz let 1908 in 1909 ter obračuni s Hrvatsko in Slavonijo.

Budimpešta, 8. novembra. Grof Julij Andrássy dementira vest, da bi pomenila odsotnost opozicijskih poslancev od seje izpremembo njihove taktike. Opozicija se seje le zato ni udeležila, ker ve, da ne doseže sedaj v zbornici nobenega uspeha. Pozneje pa bo zopet prišla opozicija ojačena in bo zopet pričela svoj boj.

Ogrske reforme.

Budimpešta, 8. novembra. Opozicijski listi zatrjujejo, da se vrše v vladnih krogih razpravljanje o projekti, kako rešiti ogrsko kabinetno krizo. Del poslancev nasvetuje, da naj odstopi grof Tisza ter nastopi provizoričen kabinet z grofom Beöthy na čelu. Rekonstruirati naj se predsedstvo, revidirati poslovnik, odpravi parlamentna straža ter se naj na podlagi kompromisa revidira volilni zakon. Volilni okraji naj se na novo razdele, izpelje naj se revizija porotnih sodišč ter razne personalne in stvarne zadeve.

Sladkorna tovarna.

Osijek, 8. novembra. Tovarna za sladkor je razveljavila z repari pogodbo. Eden izmed reparjev je tovarno tožil za odškodnino ter mu je bilo priznano 350 tisoč kron. Sedaj nameravajo tudi ostali reparji tožiti tovarno, vsled česar bi morala ta plačati več milijonov kron. Tovarna pride v velike materialne težkoče. Udeležena je tudi Živnostenska banka.

Bosna.

Dunaj, 8. novembra. Vlada simpatično pozdravlja dr. Dimovičev predlog, ustvariti v Bosni in Hercegovini samostojno srbsko stranko. V tem trenutku pa vlada s to stranko ne more računati, ker je odvisno od bosanskih saborskih volitev, če se sploh more ustanoviti taka stranka ali ne. Ni torej pričakovati, da bi prišla z Dunaja delazmožnost hrvatskega sabora.

Dunaj, 8. novembra. Dr. Dimovičev načrt o delazmožnosti deželnega zbora ima sledeče točke:

1. Prevzetje 4½% obresti za odkup kmetov potom dežele. Večja potrebščina naj se naloži na veletrštvu z alkoholom, z davkom na vozne listke in iz dohodkov razredne loterije.

2. Ureditev jezikovnega vprašanja.

3. Ustanovitev župnijskih in eksarhatskih posestev za srbsko duhovništvo s tem, da se prepusti državno posredstvo posameznim župnijam, oziroma eksarhijam.

4. Preklic razpusta raznih srbskih društev tekom izjemnega stanja na podlagi starih statutov.

Nov davek na Francoskem.

Pariz, 8. novembra. Finančni minister je predložil zakonski načrt o novem davku na dedščine. Francoska upa iz tega davka dobiti 72 milijonov frankov.

Bavarski prestol.

Monakovo, 8. novembra. Novi kralj Ludvik III. je danes slovesno prisegel na ustavo.

Poset angleške kraljevske dvojice v Parizu.

Pariz, 8. novembra. Angleška kraljevska dvojica vrne predsedniku Poincaréju začetkom aprila obisk.

Zedinjene države in Mehika.

Havana, 8. novembra. Feliks Diaz je bil v bolnišnici aretiran, češ,

da je sam pripravljaj politične atentate.

Washington, 8. novembra. Ameriška vlada do sedaj še ni dobila odgovora mehiškega predsednika Huerte. Če odgovor tekom današnjega dne ne dospe, bo ameriška vlada podala formalni ultimatum.

Kapitulacije v Egiptu.

London, 8. novembra. V Egiptu so odpravljene sporazumno s Kerdiovovo vlado kapitulacije.

Dogodki na Balkanu.

Pred četrto balkansko vojno.

Atene, 8. novembra. Združena angleško-francoska sredozemska vojna mornarica pride te dni v imenitnejša grška pristanišča. Pripravljen ji je sijajen sprejem.

Albanski prestol.

Dunaj, 8. novembra. Princ Viljem Wied je došel na Dunaj. Ni se še definitivno odločil, če sprejme albanski prestol. Njegova končna odločitev je odvisna od okolnosti ali dobi 75 milijonov posojila, za katere naj prevzamejo velesile garancijo. To vprašanje še ni rešeno. Princ Wied zahteva nadalje tudi garancijo za svojo civilno listo, ki naj znaša za enkrat 400.000 kron. Kot rezidenco si bo izvolil najbrže čez leto Piron ali Elbasan, po zimi pa Drač ali Valono.

Bolgarska.

London, 8. novembra. Car Ferdinand se je zgovarjal z zunanjim ministrom Berchtoldom tudi o reviziji bukareškega mira. — V Sofiji so izbruhnili zelo resni nemiri. Nemire so vzporedili zlasti Genadijevci. Na kraljevi palači so bili nalepljeni lenaki z napisom: »Oddaja se v najem!«

— Odvetniški izpit je s prav dobrim uspehom napravil v Gradcu g. dr. Fran Lipold, odvetniški kandidat v Ljubljani.

Gospodarstvo.

Položaj naših mlinarjev.

Od Zveze kranjskih mlinarjev smo dobili sledeči dopis:

Zalostno je dejstvo, da je v naši mlevski industriji nastala nekaka stagnacija, da, še več. Naše mlinarstvo je jelo direktno propadati. Čeprav je donosno pred desetletji prav lepe dohodke. In vsled tega objavljamo članek, ki ga je objavila »Müllerstube« v svoji številki pod naslovom:

Nujno svarilo!

Letošnje žitne pridelke so v kar najneugodnejšem vremenu spravili in tako je večina žita (pšenica in rž) premrla, v mnogih slučajih izrasla, da, v mnogih pokrajinah celo mokra in diši vsled tega zaduhlo in po plesnobi, tako, da je za človeški živež neuporabna.

Celo na Ogrskem, kjer je vladalo pri zgodnji žetvi še deloma lepo vreme, sta pšenica in rž v mnogih slučajih premrla. Vsled tega morajo avstrijski mlinarji letos računati s tem, tako zelo važnim faktorjem.

Treba je torej že pri nakupu največje opreznosti in noben mlinar ne sme opustiti, da bi ne dal zapisati v zaključek, pod kakšnimi pogoji je kupil žito, in mora posebno na to paziti, da, če kupi suho žito, ne napiše trgovca z žitom ali agent besede: »Času primerno suho« (Zeitgemäss, trocken). Nadalje se mora za to suho kupljeno žito v zaključku še pripomniti, da isto nima izrastkov. Največje važnosti pa je, da se izročeni vzorci zapečatijo.

Takozv. klavzule o manjši vrednosti ne sme letos noben mlinar v zaključku podpisati. In če bi dotični trgovec ali agent ne odnehal od te zahteve, je boljše, da se ne sklene kupčija.

Pri prevzemanju žita na dotični železniški postaji mlinarja mora kupec kolikor mogoče se bolj oprezen biti, kajti on ne sme niti ene vreče žita prej odpeljati z železnice, dokler ni žita popolnoma natančno pregledal, in sicer ne morda samo posameznih vreč, temveč če le mogoče, cel vagon, ker se namreč prav pogostoma dogodi, da je en del žita zdrav in suh, dočim je drug del vlažen in pokvarjen.

Letošnje leto je takorekoč za nesolidne trgovce kakor ustvarjeno, kajti ti obljubujejo mlinarju pri nakupu vse mogoče in upa-

jo, da bo ali odpeljal kupljeno žito domov, ne da bi je ogledal — vsled česar izgubi pravico, oporekati — ali pa da bo storil kako drugo formalno napako, s čimer je potem izroččen na milost in nemilost nesolidnemu trgovcu ali dotičnemu agentu.

Solidni trgovec z žitom — in takih je še mnogo — ne bo nikdar kaj obljubil, česar ne misli držati. In vsled tega kar najnujnejše priporočamo vsem avstrijskim mlinarjem, naj sklepajo letos le s strogo solidnimi trgovci kupčije in celo tedaj, četudi zahtevajo za blago višjo ceno, ker namreč nesolidni trgovec, če ponuja pod to ceno, že greši na to, da se bo pri mlinarju na drug način odškodoval.

Celo pri solidnem trgovcu ni izključeno, da se mu morda ne bo oporekalo, ker mu zopet njegov dobavitelj, producent dobavi slabo blago, kajti tudi producenti niso vedno brez napak.

Kdor se hoče torej kolikor mogoče obvarovati pred velikimi nepričakovanimi, izgubo časa, jezo in materialno škodo, naj se ravna po našem nujnem svarilu in je naj dene na svojo pisalno mizo, da se bo strogo ravnal po njem.

Javna telovadba

slovenske sokolske vrste

za mednarodno tekmo v Parizu

se vrši

v ponedeljek, 10. novembra 1913

oq ½ 9. zvečer v telovadnici „Nar. doma.“

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril-Metodovo družbo: Viktor Damjan v Strassoldu 8 K, nabrano pri oddelku c. kr. finančne straže v Strassoldu na Primorskem.

Za Slovensko Sokolsko Zvezo: Anica Petrovec iz Domžal 2 K, mesto cvetk, in z nabrano polo prostovolnih prispevkov namesto cvetic, nabrano pri Zajcu, 27 K 50 v (in sicer: gostje pri Zajcu darovali 17 K 50 v, odvetniški uradniki 4 K in pri Majzelju nabral 6 K). Skupaj 29 kron 50 vinarjev.

Živeli nabiralci in darovalci!

Današnji list obsega 18 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 8. septembra 1913.

Termin.

Pšenica za okt. 1914. za 50 kg 11.19
Rž za okt. 1914. za 50 kg 8.79
Oves za okt. 1914. za 50 kg 7.19
Koruza za maj 1914. za 50 kg 6.27

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

nov.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
7.	2. pop.	727.0	5.2	sr. szah.	dež
8.	9. zj.	727.8	3.8	sr. sever	oblačno
8.	7. zj.	730.9	3.5	brezv. vetr.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 4.4°, norm. 5.6° Padavina v 24 urah 16.1 mm.

Vodstvo tovarne za lim v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je nje večletni vestni delovodja, gospod

Andrej Logar

včeraj preminil.

V Ljubljani, dne 8. novembra 1913.

Vodstvo tovarne za lim.

Zahvala.

Ob bridki, nenadomestni izgubi, ko nam je umrl naš ljubljani soprog oz. oče, stric, svak itd., gospod

Evgen Ivanc

trgovec, posestnik itd.

nam je došlo premnogo izrazov odkritega sočutja, za katere se najiskrenejše zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi vsem tistim, ki so nam stali na strani ob pokojnikovi boleznih in vsem, ki so ljubega pokojnika spremlili na zadnji poti.

V Sodražici, 8. novembra 1913.

Zalujoči ostali.

Posojila

od 500—20.000 mark na osebni kredit. Točno, cenó in pripravi obroki (tudi damam). Dajo se hipotekarna posojila. Vprašanja pod »Coulant« na anončno ekspedicijsko Bo-nacher & Rantz, Düsseldorf. 4007

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kuhinje, drvarnice in dela vrta, 4010

se takoj odda v Rožni dolini 244.

Dobro ohranjeni, rabljeni 4005

pisalni stroji

kakor Remington, Smith Bros, Smith Premier, Empire, Adler, Urania itd.

so po nizki ceni naprodaj.

Oliver Trading Office, Ljubljana.

Gostilna

se išče za v najem ali na račun

v prometnem kraju na deželi, pripravnem za kolarsko obrt. Prednost imajo kraji na Sp. Štajerskem. 4009

Ponudbe s pogoji je poslati na upravnishstvo »Sl. Naroda« pod »Gostilničar«.

Zobozdravniški atelijé:

H. Peters

se ni preselil,

nego se nahaja slej ko prej

v Prešernovi ulici št. 5, II. nadstropje, Perlesova hiša.

Takoj se oddajo: 4008

Lepi prostori

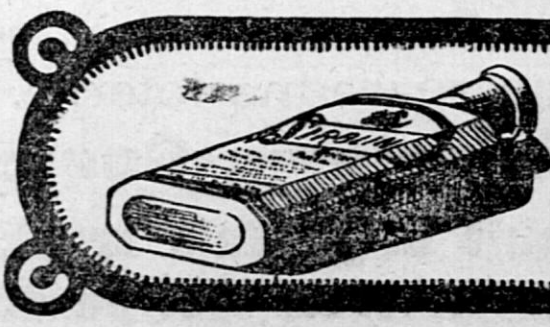
sredi mesta, pripravi za vinsko klet, skladišče ali delavnico. — Ravno tam

krasen hlev

s pritlikinami za dva konja. — Med državnim in južnim kolodvorom velik

prostor za lesno skladišče

Naslov pove upravnishstvo »Sl. Naroda«

V zdraviliščih za pljuča

i. s. v Davosu, Arosi, Leysinu itd. je **SIROLIN „Roche“**

kot preizkušeno sredstvo v stalni rabi. SIROLIN „Roche“ olajša in odstrani obolenosti sopl v primeroma kratkem času. Slasten je, pospešuje tek ter izredno ugodno vpliva na splošno človeško zdravje. Dobivajo se po vseh lekarnah.

Originalni zavitki po K 4.—

Dobivajo se po vseh lekarnah.

J. C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške
bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli.
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Vsake vrste nove

sode

ima v zalogi

3621

August Repič

sodarski mojster v Ljubljani.

ZIMSKO

volnene srajce, spodnje majice in hlače, pleteni telovniki, nogavice, dokolenice, roka-
vice, gamaše, kožuhovinaste čepice, snežne čepice, ščitnike, kolenogrelce, trebuhogrelce,
žilogrelce in druge predmete za gospode priporoča
modna trgovina za gospode

P. Magdič, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

PERILO

Krepak mladenič

išče mesta

3930

kot delavec pri kakem trgovskem pod-
jetju; najraje v tiskarni ali bukvarni.
Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in
zaloga štedilnikov

se nahaja:

535

Ambrožev trg št. 9.

NEIGE DE FLEURS

* „Cvetlični sneg“.

nove vrste, znan-
stveno izdelana

krema za roke in obraz

higienično najb. toaletno

Pušica 80 h.

Dobiva se povsod.

3347

Škatlja K 1'60.

Zamaške

za steklenice in sode v vseh velikostih in kakovostih, za vinotrčce, pivovarne, založnike
piva, izdelovalce likerjev, lekarnarje, drogistice, mineralne vrelce in specerijske trgovine
izdeluje tvrdka

Jelačin & Ko., Ljubljana

Edino domače podjetje te stroke na jugu monarhije. Električni obrat. Direktni uvoz prob-
kovine iz Španije in Portugalske. Zahtevajte cenik in vzorce. Zaloga raznovrstnih stanjlovihi kapsjev.

Vedno najnovejše

Od dobrega najboljša

Specijalna modna in športna trgovina
:: za gospode in dečke ::

J. KETTE, Ljubljana
Franca Jožefa cesta 3.

Božična

in priložnostna darila ter porabnostna pred-
mete vseh vrst razpošilja po najnižjih cenah
c. in kr. dvorni dobavitelj

Jan Konrad, razpošiljalnica, Most 446, Češko

Nikljaste žepne ure po K 3-90, boljše žepne
ure po K 5-—, srebrna ura z verižico in
obeskom K 12-—, žepne, stenske ure, bu-
dilke, zlatina in srebrnina, glasbila, manu-
faktorno, usnjato, jekleno blago, gospodinski
predmeti, optično blago, kadilne potrebščine,
toaletno blago, orožje itd. najbogatejša iz-
bire v mojem glavnem katalogu s čez 4000
slikami, ki se pošilja zastonj in pošt. prosto.

Seydlin

Najbolje za zoba

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.
Juveli, zlatnina,
srebrnina ter razne ure.

Popravila in
nova dela po
najnižji ceni.

Edina zaloga ur
z znamko

„TUP“

Ceniki zastonj.

Ceniki zastonj.

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-
seženi sodni cenilec. 234
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

94

M. GELBHAUS. oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

A. Hauptmann-a nasledniki

A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

Vse vrste:
:: firnežev, ::
:: čopičev, ::
:: lakov, ::

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

192

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastonj!

Ceniki zastonj!

Stajersko slivovko

tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter

medicinalna žganja

in sicer štajerski konjak, borovničev, vinsko žganje, žganje iz šipkovih jagod priporoča

edina žganjarna

159

ROBERT DIEHL v Celju

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 8,000,000 kron.

152

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fondi okroglo 1,000,000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3 0
4 4 0

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

vseh vrst po dnevnem kurzu.

Judovski ritualni umor v Rijeku. — Arhimandrit Ambrozij o ritualnih umorih. — Kdo je morilec?

Po pričevanju so prišli na vrsto razni izvedenci. Prof. Sikorski je izostal, ker je bolan. Državno pravdnštvo si je pridržalo pravico, da se Sikorski izpraša pozneje. Zanimiva in za proces kakor tudi za javnost značilna je izpoved arhimandrita Ambrozija, katero izpoved je preiskovalni sodnik prebral. Arhimandrit ni prišel k obravnavi. V svoji izpovedi trdi, da on sam sicer ni študiral nauka o ritualnih umorih, pač pa sta ga o tem poučila natančno dva Juda, ki sta se dala krstiti in sta postala ortodoksna redovnika. Ta dva sta mu povedala, da vlada med Judi, posebnost med takozvanimi Chassidim običaj, da uporabljajo kri nedolžnih mladeničev za svoje bogoslužje. Pred vsem potrebujejo tako kri pri peki postnega kruha dokumentira Judom to staro pravico in jih utrjuje v veri, da lahko razpolagajo tudi z življenjem svojih sužnjev. Judje hočejo, da drugoverci to zvedo. Zato vzamejo od svoje žrtve kri, trupla pa ne uničijo, marveč ga izpostavijo tako, da ga drugoverci lahko dobe in se prepričajo o gospodstvu Judov nad njihovim življenjem. Vendar pa se izvrši sedaj vsak tak umor tako, da se ne zve, kdo je umor izvršil in kje je bil umor izvršen. Umor se izvrši na ta način, da se rani žrtev na približno 45 mestih, ki so natančno predpisana. Ko odteče že skoro vsa kri, žrtev je že prej mrtva, se brezkrvno truplo za nekaj časa skriva, nato pa se izpostavi na takem prostoru, kjer ga tujeverci lahko dobe. — Vse to se je zgodilo pri umoru Jušinskega. Arhimandritu Ambroziju sta to pripovedovala krščena Juda, pokojni asketik Donat in bivši arhimandrit Antonio. Ta dva sta se še kot Juda sama udeleževala takih ritualnih umorov. Razen teh dveh so arhimandritu pripovedovali o tem in v tem smislu tudi drugi ljudje, katerih pa sedaj ne more več navesti. — Nato se je prebral protokol, napravljen po obdukciji Evgena Čebernjaka. Obdukcija je dokazala, da nasprotno trditvi Vere Čebernjakove deček ni bil zastrupljen, marveč je umrl naravne smrti. K temu je pristavil Krasovski, da je povzročila dečkovo smrt Vera Čebernjakova, ker je otroka strašno zanemarjala in ni hotela dajati otroku zdravil, ki jih je predpisal zdravnik.

Avtopsijska trupla Jušinskega. Nato so prebrali zapisnike o avtopsijski trupla Jušinskega, katere so napisali Karpinski, Obolonski in Tufanov ter sodni zdravniški izvedenci. Po branju je poudarjal zagovornik Grusenberga, da v teh zapisnikih ne soglašajo podatki glede dolžine trupla Jušinskega. V enem teh zapisnikov je tudi pripomba, da so poslali lobanjo Jušinskega univerzitetnemu inštitutu za sodno medicino. Fotografija, ki je bila napravljena drugi dan po spisu tega protokola, pa kaže glavo Jušinskega celo. Izvedenec Tufanov pojasni zadevo tako, da so Jušinskovo lobanjo res poslali univerzitetnemu inštitutu, nadomestili pa so jo z lobanjo nekega drugega mrtveca in jo prikrili s kožo Jušinskega. Nato so prišli na vrsto sodno-zdravniški izvedenci. Sodni dvor jim je predložil 23 vprašanj, izmed katerih so najvažnejša sledeča: Ali so bile izvršene vse poškodbe na dečku, ko je bil še živ in katere poškodbe so bile smrtno? Ali so bile izvršene poškodbe z več orodji ali samo z enim orodjem in če je možno, da so bile prizadete rane s šilom? Koliko oseb je poškodbe povzročilo, koliko časa je trajalo mučenje in če je povzročila smrt izkrvavitev trupla? Ali je občutil deček velike bolečine, ali so rane take, da se je lahko iz njih nabirala večja množina krvi in če kažejo rane namen umoriti dečka v svrhu pridobitve krvi? Koliko krvi je izteklo iz ran, ali kažejo rane anatomsko znanje morilca, kdaj in v kakšnem stanju je bilo prenešeno truplo v votlino, koliko časa je truplo ležalo v votlini in še nekaj drugih.

Sodni zdravniški izvedenci so si izgovorili del časa, da odgovore točno na ta vprašanja.

Kdo je morilec? (Piše ruski pesnik Mereškovski, ki je pobegnil iz Petrograda v inozemstvo.) V dveh taborih je Rusija. Mladi mučenik Andrija Jušinski je nedolžna žrtev, cela kristjanska Rusija in ves kristjanski svet, katerega nadlegujejo, trpinčijo in križajo Judje, sta nedolžno mirno jagnje v rokah svojih rabljev, mučitelj Beilis pa nastopa z nožem v roki kot strašen morilec nedolžnega otroka. On je tisti prokleti Jud, tisti Jud, ki je zaklinal pred Pilatom: Križaj ga in njegova kri naj pride na nas in na naše otroke. In sodišče je že priznalo v obtožbi ritualni umor in je sklenilo sodbo že pred obravnavo. Vseeno je končno ali je Beilis morilec, ali ni. Če ni on morilec, potem je slabše, kajti potem so vsi Judje morilci in kri nedolžnega bo prišla na vas in na vaše otroke. Finlandski škof Sergius zagovarja Jude, toda zelo dvoumno. Med drugim pravi, da imajo morda Judje ritualne umore, toda to nič ne de, če se spokore jim bo bog tudi to odpustil. Učeni profesor Bronsov na petrogradski duhovniški akademiji obsoja celo judovsko moralno z besedami, kaj vendar more iz Nazareta dobrega priti. Filozof Rosanov veruje na ritualne umore in opozarja pri tem na najvažnejšo versko institucijo izraelskega ljudstva in sicer na obrezovanje otrok. Vsak Jud mora že kot otrok pod nožem duhovnika kri preliti. Kaj je prav za prav ritualni umor? Nič drugega kot človeška daritev! In taka vera, ki ima človeške žrtve, je vera moloha, vera hudečeva. Judje in kristjani imamo enega boga. Zasramovanje judovskega svetišča starega testamenta je obenem zaničevanje kristjanskega svetišča novega testamenta, kajti oba testamenti sta od enega in istega boga. Kristjanstvo je samo izpolnitev Judovstva. Kar se je prerokovalo pri Judovstvu, to se je izpolnilo v krščanstvu. Zasramovanje Izraela je zasramovanje Kristusovega telesa, kajti Kristusovo telo je Izrael. Rešitev pride od Judov. Mi smo vsi v Kristusu obrezani, vsi smo Judje v Kristusu. Božja volja nas je navezala na nje, in nobena druga volja nas od njih ne odveže. Kdor se odpove Judovstvu, se odpove kristjanstvu in če je bog Izraela morilni bog, hudič, kaj je potem Kristus, sin boga. Končno navede pisatelj slučaj o bratomoru. Bratomorilec skriva truplo v kleti. Ko začne truplo okuževati njegovo hišo, začne svojo žrtev sovražiti. Zdi se mu včasih, da brat še ni popolnoma mrtev, marveč, da se še malo giblje. To pa ni umorjen, to je prikaz vesti morilca, vesti, ki še ni popolnoma ubita. Danes ni prijetno v Rusiji, kjer leži v kleti truplo. Sovraštvo Rusov napram Judom je sovraštvo rablja do svoje žrtve, strah Rusov pred Judi je strah morilca pred truplom svoje žrtve. Kdaj bomo zaslišali glas: Kaj, kaj, kje je tvoj brat?

Sodni dvor je postavil tudi 27 vprašanj sodnim izvedencem za teologijo. Izvedenci bodo morali odgovoriti na vprašanja posamezno brez skupnega posvetovanja. Glavna vprašanja vsebujejo kaj je namen in kakšen je način krvnih daritev, bodisi živalskih ali človeških in če človeške daritve obstajajo. Zahtevajo se natančna tozadevna pojasnila glede Talmuda in Kabbale, glede številke 13, glede preganjanja kristjanov in glede dosedanjih ritualnih umorov. Po prebranih vprašanjih so se izvedenci razšli. — Sodni izvedenec prof. Behterev je izjavil na zdravnikom dana vprašanja, da so izvršili morilci umor na način, ki ne izključuje možnosti, da so izvršili umor umobolnih, epileptiki ali alkoholiki, ki so v stanu izvršiti tudi komplicirana, dobro premišljena in logična dejanja. Kljub temu pa odklanjajo to možnost skoro vse okolščine umora, kakor odklanjajo tudi hipotezo glede seksualne perversnosti. Prve rane na glavi in na vratu izključujejo sadistični namen umora. Deček se ni branil, ker je izgubil takoj zavest in sicer deloma zaradi rane na glavi, zaradi davljenja in vsled strahu. Morilci torej niso imeli namena svojo žrtev mučiti. Tudi se ne more trditi, da bi bilo truplo popolnoma izkrvavilo. Tudi ne kažejo rane, da bi bili imeli morilci namen pridobiti dečkovo kri. Kar se tiče možnosti ritualnega umora, bi mogli o njem govoriti samo, če bi se opirali na izjave arhimandrita

Ambrozija in meniha Paranaitsa. Število ran in kakovost ran pa ne odgovarjata njunim navajanjem. Je nekoliko dejstev, ki se strinjajo z njunima izpovedbama vendar so ta dejstva le slučajna in brezpomembna. Podobne rane se dobe večkrat pri popolnoma navadnih umorih. Je dosti morilcev, ki postanejo po prvih sunkih skoro blazni in sujejo in tolčejo toliko časa svojo žrtev, dokler se ta le še količkaj premika.

Mnogo učinkovitejša nego ribje olje

je Scottova emulzija iz ribjega olja. Razložena je stvar v tem, da so v Scottovem načinu pripravljanja, že desetletja preizkušene, popolnoma odstranjene slabe strani ribjega olja: težka prebavljivost, zopern duh in okus. Scottova emulzija je v resnici tako lahko prebavna in slastna, da se daje lahko tudi dojenčcu v zibel in mu je ob otežkočenem doživljanju zob prav posebno koristna. Tudi zagotavlja Scottova emulzija iz ribjega olja malemu zemljanu krepke kosti in telo, najboljšo opremo za poznejši življenjski boj.

Zatorej otrokom ne dajte ribjega olja, nego smetanasto-sladko Scottovo emulzijo ribjega olja, ki ima poleg in pozimi enako učinkovitost.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpošiljavi *o v v plačenih znamkah dobite od tvrdke SCOTT & BOWME, d. z. o. z. na Dunaju VII. sklicavate se na naš list enkratno vpošiljatev poizkušnje od kake lekarnarje.

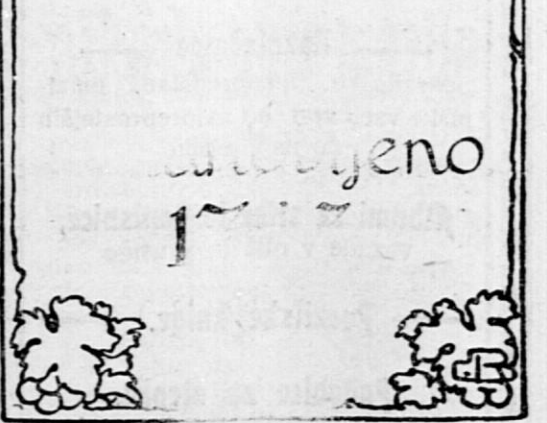
Turške srečke
so najbolj zanesljiva loterija,
kajti vsaka srečka mora zadeti! —
Prospecte razpošilja Češke industrijske
banke glavno zastopstvo v Ljubljani št. 1

Mnogo je preizkušena
MATTONIJEV
GLIESSHÜBLER

naravna
alkalična kislina
pri kamenu
in boleznih
mehurja
kot sredstvo
spojilno s sečno kislino.
Zaloge v Ljubljani: Michael Kastner, Peter Lassnik in A. Sarabon.

MOËT & CHANDON
ÉPERNAY
je šampanjec
najvišjega
dvora in
aristokracije.

NAJODLICNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO. COGNAC
LE V IZVIRNI POLNITVI.

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Rimska cesta št. 19

oblastv. konc. inštalater za električne naprave, luči, prenos
sile, dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelovodne naprave
Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, pro-
računi na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najno-
vejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

Modni salon
Stuchly - Maschke

3 Ljubljana, Židovska ulica. 3
Priporoča po najniži ceni cenj. damam tu in na de-
želi svojo bogato zalogo

zimskih klobukov in šport. čepic za dame in deklice.

Priznana dobro blago. — Nizke cene.

Popravila se točno izvršujejo. 1463 Zelni klobuki vedno v zalogi.

„PFAFF“ Pozor! Pozor!

Kdor si želi kupiti v resnici dober šivalni stroj, naj
kupi samo pravi

PFAFFOV STROJ

ki nosi na glavi in stojalu ime „Pfaff“ in se zanj 10 let jamči.

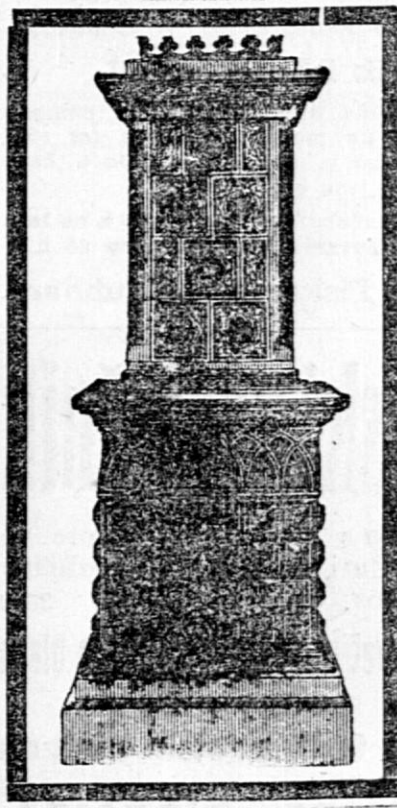
Velika zaloga koles

kakor **Wollenrad, Puch**, solidno ljudsko kolo **Kosmos** in **Ilirija** kakor tudi
vsi posamezni deli in popravila po najnižji ceni pri trdkri:

Franc Tschinkel, Kočevje št. 240.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

POZOR! POZOR!

Zima se bliža — misliti je treba na

peči!

Priporočam cenjenemu občinstvu svojo veliko

zalogo peči in štedilnikov

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 8

Naročila se izvršujejo vestno po primernih cenah.

Anton Kovačič

tovarna peči in štedilnikov

na Viču pri Ljubljani.

Za jesensko in zimsko sezono

priporoča trdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke

ter mične novosti

v konfekciji za dame in deklice.

Ceniki zastonj in franko.

Čuječnost

je obvarovala že marsikatero nesrečo. Človek se mora tudi čuvati, da si ohrani zdravje. Ne sme se n. pr. čakati, da mala bolečina v rokah in nogah postane skrinasta bolezen, ker se nahajajo vendar dobri, preizkušeni izdelki, ki so se že na tisoč-

krat obnesli in morejo marsikatero zlo že v postanku udušiti. Tozadevno izpoved, ki je prava, nahajamo v pismu, ki jo je naslovila Nj. ekselencija baronica Helena Freytagh - Loringhoven, roj. baronica Buxhoeveden, Gorica, Corso Verdi 36, na lekarnarja E. V. Fellerja. Glasi se: »V posebnem zadostilo mi je, da Vam pošljem danes priloženo, ravno kar prejeto

karto znane pisateljice Pavle Marije pl. Egger Schmitzhause. Iz nje razvidite, da je postalo domače zdravilo Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid« za eno novo glasnico bogatejše. Da ma je bila pred nedavnim pri meni ker je tožila o strašnih, nevarnih bolečinah, sem ji dala eno stekleničko. Za malo dni po prvem poizkusu dojde ta živahna zahvala za očit-

no sijajni rezultat. Težko čakam na poročilo o učinku fluida pri kneginji Carolath, kar Vam bom takoj poročila. Slišali smo že večkrat praviti, da kratka uporaba tega izdelka nam lahko zadostuje, da nekatere bolečine takoj odstrani. Poizkusite tudi če imate nahod, ste hripavi, za-
njeni in težko dihate, trpite na glavobolu ali zobobolu, Fellerjev

fluid z znamko »Elsafluid«. Ta izdelek bi moral biti vedno v hiši, da je mogoče zlo takoj ustrahovati. Fellerjev fluid z znamko »Elsafluid« je boljše danes naročiti kakor jutri; za naročitev je natanko napisati: Lekarnar Feller v Stubici, Elsatrg št. 238. (Hrvaško). 12 malih ali 6 podvojnih ali 2 specialni steklenici stanejo franko 5 kron.

Kupi se dobro ohranjen 3997
pianino
 Ponudbe na poštini predal št. 89.

Kolo

skoro popolnoma novo v dobrem stanju ki je izvrsten za dirko sistem »Bianchi« se ceno prodaja. Pismene ponudbe na uprav. »Slov. Nar.« pod šifro: „Kolo/3990“.

Redka prilika! Redka prilika!
 Dobro ohranjen

pianino in kratek klavir
 se ceno prodaja 4004
 Radeckega cesta št. 2/1.

Proda se 3986

večlepih kostanjev

za presaditi v restavracijskem vrtu v Rožni dolini. Prodajo se zaradi preblizo stoječega poslopja po ugodni ceni.

Drogerija

Mag. pharm. išče družabnika s kapitalom za prevzete drogerije v Srbiji. Drogerija je urejena in dobičkonosna. Dopisi na upravnishvo »Slov. Naroda« pod „Drogerija 4003“.

Tri železne peči

vsled male rabe še izvrstno ohranjene, se ceno prodajo. 4002
 Vpraša se Miklošičeva c. št. 6. pri hišniku.

Pozor! Pozor!
50.000 parov čevljev.

4 pari čevljev samo 8 K frko.
 Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila so me poverili, naj velik odstavek čevljev mnogo pod izdelovalnimi stroški spravim v denar. Prodajam torej vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na trakove, usnje rjavo ali črno, galoš z zbitimi podplati, veleelegantni, najnovejša oblika, velikost po številkah. Vsi 4 pari samo 8 K. Razpošiljanje po povzetju. 3993

S. Urbach, izvoz čevljev, Krakov št. 61.
 Zamena dovoljena, tudi denar nazaj.

Vsako soboto pri Žurku za gradom 22. Ljubljana

sveže krvave in jetrne

klobase.

Samo enkrat v življenju!
50.000 spalnih odej po K 1-95

določenih za eksport na Balkan, pa zaradi vojne zadržanih, iz pristne brnske himalajske volne, izredno toplih, torej za zimo ne-utrpljivih, okoli 200 cm dolgih in 130 cm širokih, prekrasen pasat vzorec s prav lepimi različno barvastimi bordurami se samo kratek čas prodaja za polovično izdelovalno ceno K 1-95 komad. Te himalajske spalne odeje so vredne dvojnega denarja in se samo dokler bo kaj zalogo prodajajo po nastopnih senzacijskih cenah.

1 zimski spalnica odeja stane samo K 1-95
 3 zimski spalne odeje stanejo samo K 5-70
 6 zimskih spalnih odej stane samo K 11-

Edina prodaja po povzetju: 3526

M. Swoboda, Dunaj, III/2, Hiessgasse 13/23.

! 500 kron !
 Vam plačam, ako moj uničevalec korenin balzam Rla Vaših kurjih oces, bradavic, otiščancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin, Cena lončka z garancijskim pismom 1 K Kemény, Kaschau (Kassa) I, Posti. 12/64 Ogrsko.

Proda se različna
oprava in posoda
 na Bleiweisovi cesti št. 13, II. nadstropje, vrata 8. 3996

Ženitna ponudba!
 Višji podčastnik, 27 let star, se želi seznaniti v svrhu ženitve z inteligentno gospodično, ne nad 23 let staro, z malim premoženjem. — Pismene ponudbe s sliko, ki se takoj vrne, pod šifro „Jesen 1913“ pošto ležečo „Pulj 1“. 3985

Iščem lokal za trgovino
 takoj ali za februar 1914.

Najraje v Šelenburgovi ulici. Imeti mora veliko izložbeno okno. — Natančne ponudbe: Pošto ležečo, glavna pošta, „Z 500“ Ljubljana. 3991

Ako hočete
starine
 dobro prodati

prosim, da mi takoj pišete. ker bom v torek, 11. t. m. od 12—2. ure v hotelu Union osebno navzoč. Kupujem po najvišjih cenah starinske predmete, n. pr. lesence, bronce, pohištvo, ure, gobeline, vezene, čipke, brokate in pahljace, rezbarije iz lesa, slonove kosti, kamena itd., oljnathe slike, akvarele, miniature, porcelanine, steklenice in vseh vrst nippes, dalje tudi zlata in srebrna dela itd. Siegfried Spira, Dunaj I., Rengasse 14.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIZEVNOST IN PROSVETO
 Letnik XXXIII. (1913).

Ishaja po 4 pole obsežen v veliki osemorki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vsa leta 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske države 11 K 20 h na leto. Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Trgovski pomočnik

dobro izurjen v mešani stroki posebno pri manufakturi, zmožen obeh deželnih jezikov, voljaščine prost, 3989

se sprejme v večjo trgovino mešanega blaga pod ugodnimi pogoji

Proda se tudi poceni majhna registrirna blagajna.

Lavš Leopold, Tržič, Gorenjsko.

Izrežite! Šranite!
ŽENE
 Ob motivah prihod rabihte samo moje tisočkrat prekušene, zanesljivo delujoče, neškodljivo sredstvo
 Niso kapljice! Ni prašek!
 K 7-50 s poštnino vred, tudi po povzetju, brez zaračunavanja, diskretna pošiljatev. Ga. Sch. piše: »Poljite mi še tisto, služilo mi je prav dobro.«
 Draždane (Dresden) Versandhaus, Amor. Frauenstrasse 8-10.

Korespondenca.
 Dve mladi, izobraženi ter živahni gospici želita dopisovati z mladimi inteligentnimi gospodi, pod „2997/3939“, „3453/3939“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 3939

Najstarša in glavna potniška pisarna in denarna menjalnica

I. N. FERRIĆ
 Trst, Via Lazzaretto Vecchio št. 4 nasproti Excelsior Palace Hotel.
 Odprava potnikov z najhitrejšimi parniki domačega društva iz Trsta in to v

Ameriko in Kanado.

Odhod vsako soboto; ob ponedeljkih odhod z železnico iz Trsta čez Havro, Bremen, Rotterdam in Antwerpen v New York in dalje z ameriškansko železnico do mesta namembe. — Za najhitrejšo, najcenejšo in za varno potovanje se skrbi in garantuje. — Da more vsakdo takoj odpotovati, treba zagotoviti mesto z 20 K are Vsakdo lahko v menjalnici zamenja denarje v amer. dolarje brez odbitka. — Vsa pojasnila pošljem brezplačno. 3532

Narodna knjigarna

v Ljubljani
 Prešernova ulica št. 7.

priloga

kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir

Kasete s pisemskim papirjem.

Trgovske knjige v vseh velikostih, rtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zalaoga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih

Velika izbor vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, peresnik v, radirk. kamenčkov, tablic, gobic, črnila itd.

Barve za šole in umetnike

Razglednice pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst od najpreprostejših do najfinejših.

Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Notesi in tintniki.

Kanarčki
 pristni harcarji (Edelroller), domače reje, izvrstni pevci se priporočajo po nizkih cenah, 8, 10, 12, in 20 K. Samice po 2 kroni.
 Franc Omahna, Ljubljana, Mestni trg 10.

Sprejemem takoj dobrega
krojaškega pomočnika.
 Franc Rupnik, krojač, Litija. 3983

Zaradi moževne smrti prodam
veliko hišo

in sicer enonadstropno, stoječo tik glavne ceste ter s staro, dobro idočo gostilno in gospodarskim poslopjem. Cena 11000 kron. — Več pove

Marija Sirk, gostilničarka, Naklo, Gorenjsko.

Išče se za večje stavbno podjetje v vseh strokah dobro izurjen ključavničarski

predelavec

vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. — Ponudbe pod: „Zanesljiva moč“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 3971

V lepem kraju na Gorenjskem se prodaja obširno 3984

posestvo

z lepo enonadstropno hišo in velikim vrtom. V hiši se nahaja dobro vpeljana gostilna in trgovina z mešanim blagom. Posebno je pripravno za vinskega trgovca. K posestvu spada tudi 18 orolov gozda. Naslov pove upr. »Sl. Nar.«.

Zastopniki

Ena največjih tvornic likerjev in esenc in veletrgovina z vinom z lastno žgalnico, katere izdelki so splošno znani in uvedeni, išče povsod spretne, stroke vajene, solidne zastopnike proti visoki proviziji in dietam; njih delovanje podpira organizirana in uspešna reklama. Cenj. ponudbe pod „Aqua vita P. F. 3331“ na Rudolfa Mosse, Dunaj I.

48 ur
 ozdravi brez vbrizganja pri gospodih in damah vse bolezni snolovil, iztok, kapavico, boleznj v mehuru, kjer drugi pomočki odpovedo.

Hernial-Dragee

Škatlja (100 kom.) K 5.—. 2 škatli za 13 eno zdravljenje. — Izdeluje

Delta Laboratoire de Produits Chimiques à Paris
 Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko: Lekarna Mariabill, Budapesta, VI. Liszt Ferenc-tér 20 po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

Okrajne zastopnike

za obiskovanje zasebnih odjemalcev na deželi, (Ljubljanski okraj je že oddan) sprejme dobro vpeljana praška tovarna, izključno za potovanje. Naznanite dosedanja zastopništva in priložite fotografijo, ki se takoj vrne. Naslov: „Ex lex“, Praga, glavna pošta, restanto.

Velika izbira moderne kožuhovine!
I^a perilo za gospode, dame, in otroke.
Klobuki
 Čepice
 Pletene obleke za dečke.
 Najmodernejšje bluze, jutranje obleke. Športne jopice in čepice za dame in otroke. Otroče obleke. Vse potrebščine za šivilje itd. Priznana najnižje cene.
 Priporočila se modna trgovina
Peter Šterk
 Ljubljana, Stari trg 18.

2 lovski psici
 (tudi izborne za stražo) 3992
 se ceno prodajo v Kolodvorski ulici št. 7, Ljubljana.

Krojaškega pomočnika sprejme takoj 3970
 Fran Vidmar, krojač v Železnikih, Gorenjsko.

Odda se več voz 1606

konjskega gnoja.

Vprašanja na:
 Oroslav Dolenc, Ljubljana, Wolfova ulica 10.

Gospodična

z lepo pisavo in večša strojepisja se sprejme v notarsko pisarno. Kje, pove upravnishvo »Slov. Naroda«. 3947

Sprejme se

krojaški pomočnik
 (samo prva moč) za fine damske kostume.

Modni salon 3974
 Mihaliček-Rihar, Lingarjeva ul. 2.

Trgovski pomočnik

želi premeniti službo. Star 23 let, zmožen slovenskega in nemškega jezika; izvežban v trgovini z meš. blagom. Cenj. dopisi naj se pošljejo na upr. »Slov. pod šifro: „Pridnost 10/3965“.

Izgubil je 2000 kron

(dva bankovca po K 1000) v mestu pred enim tednom uslužbenec. Najdite se za božjo voljo prosim, naj vrne denar, kolikor ga še ima oziroma po odbitku 10% najdenine, pri upravnishvu ali pa na policiji, da prepreči veliko nesrečo. 3966

Gospodična

ki je z dobrim uspehom dovršila 8. raz mestne ljudske šole in preiskušnja 3 razr. meščanske šole, želi primerne službe. — Cenj. ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda« pod šifro: „Marljivost št. 4649/3975“ do 22. novembra. 3975

Odda se za februar termin

že nad petdeset let obstoječa priznana dobro idoča, na najživahnejšem prometnem kraju mesta večja 3972

gostilna

s krasnim gostilniškim vrtom, salonom in kegljiščem. V vseh prostorih je napeljana električna razsvetliava. Več se poizve v pisarni gostiln. zadruga, Ljubljana, Marije Terezije c. 16.

(Namesto vsakega posebnega obvestila).
Fran Hošar
 posojilniški tajnik
Alberta Hošar roj. Rahovec
 poročena.
 Monjice Ljubljana 3850

Obrtno gibanje v Ljubljani meseca oktobra.

Meseca oktobra je priglasilo svojo obrt 23, odglasilo pa 5 obrtnikov. Priglasili so: Ferdinand in Josip Lettig, Zaloška cesta 3, brusarški obrt. Makso Žerjav, Streliška ulica št. 32, trgovina z vinom v zaprtih posodah. Fran Pirc, Vodmatski trg 4, fujarski obrt. Fran Uher, Selenburgova ulica 4, pisarna za revizijo in reklamacijo železniških tovornin. Marija Götzl, Zidovska ulica 8, modistovski obrt. Fran Fajon, Sv. Petra cesta 54, čevljarški obrt. Alojzija Učak, Stritarjeva ulica 7, žensko krojaštvo. Anton Pesek, Franciškanova ulica 10, trgovska agencija. Jožef Tribuč, Selenburgova ulica 6, prodaja žganih in opojnih pijač v zaprtih posodah. Franciška Pust, Streliška ulica 31, trgovina z lesom. Ljudovik Schöff, Sodna ulica 9, trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami. Ivana Marolt, Pogačarjev trg, prodaja živil. Hedvika Šarc, Selenburgova ulica 5, izdelovanje in prodaja perila. Marija Irma Grobelnik, Mestni trg 22, trgovina z manufakturnim blagom. Marija Kromar, Sv. Petra cesta 17, prodaja polenovke. Marija Mikuš, Sv. Jakoba nabrežje, pečenje in prodaja kostanja, Ivan Jelačin jun. in Minka Jelačin, Emonska cesta 2, industrija probkoviha zamaškov. Elizabeta Stelblovnik, Pred škofijo 3, žensko krojaštvo. Matija Andlovic, Radeckega cesta 1, mizarški obrt. Pavlina Jerman, Sv. Petra cesta 38, žensko krojaštvo. Ivan Gajšek, Sv. Petra cesta 2, prodaja ljudskoškolskih knjig, molitvenikov, kalendarjev in nabožnih podob. Alojzij Matelič, Škofja ulica 10, snaženje oken in stanovanj, plakatovanje oznanil in reklamno podjetje ter Ana Česen, Sv. Petra cesta 9, branjerija.

Obrt so odglasili: Hedvika Cziček, Komenskega ulica 14, žensko krojaštvo. Ivan Hrastar, Cesta dveh cesarjev 14, prevozniki obrt. Avgust Turk, Jenkova ulica 13, fujarski obrt. Ivan Jelačin jun. in Minka Jelačin in Leonard Jurčič, Emonska cesta 2, industrija probkoviha zamaškov ter Jožef Cihlař, Dunajska cesta 67, izdelovanje umetnega kamena in cementnih izdelkov ter podjetje za betonske naprave.

Darila.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je dobila meseca oktobra t. l. sledeče prispevke i. s.:

I. Prispevki iz nabiralnikov:

Podružnica Laški trg i. s. v pivnici 12 K, Drolc 1 K 55 v, skupaj 13 K 55 v; gostilna Robič, Limbuš, 10 K, Berta Rus, Grosuplje, 12 K 48 v; Vida Ogorelec, Škofljica, 23 K; gostilna Jenčič v Loki 5 K; Vida Picek, Ribnica, i. s. trg. Picek 2 K, J. Klinc 1 K 40 v, Miklova 1 K, Cenetova 60 v, Marija Klun 13 K, A. Arko 4 K 70 v, kavarna 2 K 65 v, skupaj 25 K 35 v; J. Zagradišnik, Šmiklavž, 1 K; P. Šorn, Sv. Lovrenc, 1 K 40 v; A. Pavlin, Podbrezje, 17 K; podružnica Bazovica i. s. pri Lipi 6 K, pri Grgiču 4 K 06 v, Društveni dom 1 K 48 v, pri Francu 6 K 06 v, pri županu 2 K 24 v, skupaj 19 K 84 v; L. Cvetnič, Spodnja Šiška 1 K 20 v, Minka Zupančič, Višnja gora, 4 K 41 v; trnovsko župnišče, tu, 11 K; T. Mencinger, tu, 10 K 70 v; E. Jegliča dediči, Selo, 5 K 40 v; podružnica Litija i. s.: Rus, 80 v, Robavs 3 K, Razboršek 1 K 40 v, Vozel 1 K 20 v, skupaj 6 K 40 v; P. Majerle, Predgrad i. s.: M. Fusina 2 kroni 18 vinarjev, P. Majerle 1 K 30 vin., skupaj 3 K 48 v; M. Pipan a spol., Kralj. Vinohrady, 8 K 10 vin., Franc Muri, Jezersko, 1 K 47 v; podružnica Miren i. s.: Iv. Beltram 2 K 10 v, M. Faganelli 1 K 90 v, A. Faganelli 44 v, Marušič 52 v, skupaj 4 K 96 v; Javornik, Žalnja, 9 K; dr. E. Dereani, Gorica, Žalnja, 9 K; dr. E. Vinica, 11 K 60 v; Narodni dom, Maribor, 6 K; Iv. Lenassi, Logatec, 13 K 50 vinarjev.

Nabiralniki v Ljubljani: Belič, 49 v; trafika Pichler 1 K 56 v; Črni Medved 25 v; Zupan 1 K 79 v; Beli Kranjec 39 v; gostilna Leon 1 K; Skulj (pri Amerikacu) 1 K 21 v; pri Kamenčanu 46 v; Kavčič 7 K; Šarc 2 K 50 v; Česnovar 2 K 10 v; Rogel (Prhavo) 1 K 68 v; pri Jurju 2 K 20 v; kavarna Central 1 K; kavarna Austria 1 K 66 v; Zupančič 1 K 95 v; pri Jerneju 1 K 25 v; Petan 44 v; Drašček 1 K 22 v; pri Fajmostru 1 K 20 v; Pukelstein 55 v.

Železničarska podružnica v Mariboru i. s.: društveni 8 K 52 v, pri Pošti 6 K, Šumenjak 2 K 04 v, Fras 3 K 30 v, skupaj 19 K 86 v; moška podružnica Logatec i. s. hotel Kramer 34 K 21 v, Josip Tolazzi 1 K 81 v, skupaj 36 K 02 v; dr. J. Hrašovec, Celje, 1 K 85 v; A. Vilfan, Ježica, 10 K; Iv. Modic, Nova vas, 23 K, po-

družnica Št. Peter pri Gorici i. s.: Hmeljak 15 K, Črnič 1 K, skupaj 16 kron; Ig. Zore, Črni potok, 1 K 18 v; Josip Komljanec, Ptuj i. s.: Narodna čitalnica 14 K 12 v, pri Muršcu 2 K 20 v, pri Zupančiču 1 K 33 v, pri Mohoriču 58 v, skupaj 18 K 23 v; A. Spreicer, Črnomelj, 15 K 10 v; L. Lakner, Črnomelj, 3 K 74 v; kavarna Črnomelj 5 K; A. Štepic, Črnomelj, 12 K 30 v; Malčka Golobova, Vurberg, 1 K 23 v; moška podružnica Ajdovščina i. s.: M. Malik 2 K 85 v, Ag. Kovač 5 K 73 v, Joško Marc 1 K, notarska pisarna 4 K, Fr. Repič 22 K, Joško Vidrih 11 K 11 v, Joško Hrovat 4 K 30 v, St. Šuli, 3 K 48 v, St. Štekar 6 K 53 v, skupaj 61 K; Fr. Oset, Trbovlje i. s.: Treo 10 v, Dežman 40 v, Trbovc 34 v, Srbec 21 v, Prelogar 56 v, Moll st. 18 v, Mahkovec 2 K, Müller 8 v, Kramar 20 v, Moll ml. 1 K 36 v, Poček 2 K, Očep 1 K 60 v, Grebenc 1 K 66 v, Volker 1 K 20 v, Goropevšek 1 K 32 v, Počivavšek 12 K, Sušnik 24 v, Pinterič 50 v, Kuri 61 v, Malgaj 24 v, skupaj 26 K 80 v; gostilna L. Plavšak, St. Jurj, 12 K; dr. E. Dereant, Gorica, 2 K 28 v; gostilna F. Robič, Limbuš, 10 K; Al. Haslinger, Litija, 25 K 20 v; ženska podružnica Šent Peter pri Gorici i. s.: Hmeljak 12 K, J. Črničev 1 K 12 v, skupaj 13 K 12 v.

II. Prispevki podružnic.

Kranjska. Vinica 24 K 80 v; Žuženberk 10 K; Tržič 3 K; posavska na Ježici 5 K; Idrija, moška, 100 K, Idrija, ženska, 100 K; Zalog-Vevče 71 K 40 v; Postojna, moška, 20 K; Vrhnik 110 K; St. Rupert 82 K 90 v, Jesenice, ženska, 61 K; Senožde 189 K 69 v; Ljubljana, šentpeterska, ženska, 20 K; skupaj 797 K 79 vin.

Štajerska. Bočna 72 K; Vransko 17 K 60 v; Maribor, moška, 23 kron 60 v; Ksaverij, Ljubno, 84 K 80 v; Ptuj, moška, 11 K; Ljutomer, ženska, 59 K 20 v; skupaj 268 K 20 v.

Primorska. Trst, I. mestni okraj, St. Vid, 116 K; Kobarič 50 K, Kostanjevica 150 K, Miren 72 K 80 v; Ribenberk 4 K 10 v + 250 K = 254 K 10 v; Krmin 42 K; St. Peter pri Gorici 24 K; Devin, Mavhinje, 6 K 44 v; Lonjer 37 K 60 v; skupaj 752 K 94 v.

III. Zbirke časopisov.

»Slovenski Narod«, tu, 221 K 18 vinarjev.

IV. Prispevki od družbinega blaga.

Trgovina Fr. Kollmann, Ljubljana, od valčkov za svetilke, 500 K; Maks Zaloker, Ljubljana, od drož, 70 K; Iv. Perdan, Ljubljana, od vžgalic, 1500 K. Český akcijski pivovar v Budjevicah, prispevek od piva, 628 K 55 v; skupaj 2698 K 55 vin.

V. Prispevki za obrambni sklad.

Fran Papst, Gorica, 5 K; Milkina pušica, Trst, 40 K; Pavla Vovšek, Maribor, 100 K; M. Lj. Novak, Gradec, 8 K; »Proč z Wieserjem« 10 K 71 v; dr. Josip Rakež, Smarje pri Jelšah, 200 K; Ruška koč 18 K; L. Schwentner, tu, 50 K; skupaj 431 K 71 vin.

VI. Razni prispevki.

G. Arhova, Št. Jernej, od veselega omizja iz gostilne Majzljave, 6 K; Minka Zupančič, Višnja gora, nabrala na gledališki predstavi, 2 K 10 v; J. Laykauf, Mozirje, iz kazenske poravnave proti I. B., 10 K; A. Hudovernik, tu, nabral narodnega davka, 17 K; Mimi Muha, Lokev, nabrala 2 K; F. Mravljak, Celje, 3 K; Fran Mercina, Vipava, od neke sodne poravnave, 10 K; ob poroki Sokola A. Javornika s Heleno Trtnikovo, 4 K 76 v; Albert Arčon, Volčjadraga, nabral pri krstu Josipa Nardina 7 K; Narodna socialna zveza v Ljubljani, od veselice meseca avgusta t. l., 300 K, tamburaški zbor »Slovenec i Hrvati«, Malinov vrh, v veseli družbi pri Klepcu 15 K 15 v; mestna občina Novo mesto, 100 K; Maks Zaloker, tu, dar, 5 K; A. Sterle, Ljubljana, dar, 50 K; A. Pegan, Idrija, kazenska poravnava V.-T., 10 K; ob poroki gdne. Mar. Jeromove z g. Mih. Lokar, 2 K 76 v; A. Pečenko, Brje, 7 K 14 v; I. Grad, Beričevo, nabral v gostilni Grada ob priliki svatbe Matveža Grada 5 K 10 v.

Posebne antiseptične lastnosti sestavin praškega domačega zdravila iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvornega dobavitelja v Pragi, so vzrok uspešnemu učinku na hitro zacelenje različnih vrst ranitev. Mazilo je izoborn za pokrivanje ran, ker jih varuje vsakega onečiščenja, jih hladi in blaži bolečine. To izoborno domače zdravilo se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah.

I. A.

Izredno ugodna prilika za osamosvojitev in si pridobiti letni dohodek okoli 10.000 K, se nudi z izdelovanjem čistil za čevlje. Izdelovalni stroški ene škatle znašajo okoli 3 vinarje, medtem ko je prodajna cena splošno določena na okoli 24 vinarjev. Več v današnjem inseratu firme Robert Dudek, Lipsko (Leipzig), V. Bogislavstrasse 4 (Nemčija).

Dohodki in stroški „Družbe sv. Cirila in Metoda“.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca oktobra 1913. sledeči promet:

I. Prejemki:

a) Redni prejemki:	
1.) Prispevki iz nabiralnikov	547 K 93 v
2.) Prispevki podružnic i. s.	
a) Kranjska	797 K 79 v
b) Stajerska	268 „ 20 „
c) Koroska	— „ — „
d) Primorska	752 „ 94 „
e) Niž. Avstr.	— „ — „
Skupaj	1818 K 93 v
3.) Razni prispevki	4754 K 33 v
Skupaj	7148 K 19 v
b) Izredni prejemki:	
4. Prispevki za obramb. sklad.	431 K 71 v
Skupaj	7579 K 90 v

II. Izdatki

a) Redni izdatki:	
1.) plače, remun. racije učiteljskemu osebju, razni račun. itd.	21244 K 52 v
b) Izredni izdatki:	
2.) naložitev na glavnic, ozir. obrambni sklad	431 K 71 v
Skupaj	21676 K 23 v
torej primanjkljaja	14096 K 33 v

Opomba: Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 kron.

V Ljubljani, dne 1. novembra 1913.

Po sodbi nekaj stotin zdravnikov je Thymomel Scillae iz lekarne B. Fragner v Pragi izoborno in prese- netljivo učinkujoče sredstvo za lajšanje in ustavljanje dušilnega kašlja. Steklenice po 2 K 20 v se dobivajo po skoro vseh lekarnah, pazite pa strogo na ime izdelka in izdelovalca.

I. a

V boju proti jetiki zapisujejo odlični zdravniki že skoro 20 let pljuča krepoči, blagoslastni Sirolin »Roche«, ki daje slast do jedi in pospešuje naraščanje moči. Seveda so to sredstvo začeli marsikje ponarejati. Kdor torej kupi v lekarni Sirolin Roche, ne pusti si dati nič drugega, nego ravno Sirolin »Roche«, da bo v resnici deležen Sirolinovega učinka. To je pri zdravljenju bolnih sopol izredno važno za uspeh.

Proti

zobobolu in gnjilobi zob
izoborno deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajn juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod lekarnar!
Prosimo vljudno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izoborno delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.

Splošnovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Za pokrivanje

in varstvena obezba različnih ranitev,
da se z onečiščenjem ne morejo raz-
viti v hude in težko celjive rane, je
najboljše meščno vlačno mazilo

praško domače mazilo

imenovano, ki varuje rane in ohranja
snažnost, bolečine in vnetje blaži in
kot antiseptično delujoče in hladeče
mazilo zaceljuje in zaraščanje ugod-
no pospešuje. — Skatljica 70 vin.
Pristno samo s po-
leg stoječo varstve-
no znamko. En po-
izkus zadostuje. Ne
dajte si viliti na-
domesti. Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj le-
karn, karna pri Črnom orlu, Praga,
Mala strana, ogel Nerudce ulice št. 203.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske.
Po pošti ako se pošlje naprej 3 K 16 vin.
dobite 4 škatlice, ako 7 K 10 škatlic franco.
V Ljubljani v lekarnah
dr. G. Piccoli. R. Sušnik.

Kupujte in zahtevajte edino le

CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši.

53

Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na debelo v Ljubljani, Rožna ulica št. 41.

Franc Kos Ljubljana,
Sodna ulica.

Podpirajte domačo industrijo!
Stare nogavice se
ceno dopletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za po-
vršne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, ro-
kavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za
stroje itd. na drobno in na debelo.

Sivinski stroji od 70 kron naprej.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša
prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno
Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima
polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K;
kg. velefinnega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg. puha,
sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K.
Naročila od 5 kg. naprej franco.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, mo-
drega, belega ali rumenega
bankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60
cm šir., polniena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol
puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 19 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K,
3-50, 4 K, Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglav-
nica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega,
črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju,
od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamenja za neugajajoče se vrne denar. —
Natančni cenovniki gratis in franco. S Benisch, Dešenice št. 76/7, Češko.

Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires,
Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovjšimi brzoparniki z dvema vijakoma,
električno razsvetljavo, brezčičnim brzojavom, na
katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da

dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vožnja iz Trsta v Kanado: (Portland, Quebec, Montreal) vsaki mesec enkrat.

Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za
Kranjsko, Štajersko in Korosko

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

„BERSON“

gumijeve

podpetnike

nosi vsak, komur je kaj
do elegancije in prijetne
hoje.

Bersonwerke, Dunaj VI.

gumijeve

podpetnike

nosi vsak, komur je kaj
do elegancije in prijetne
hoje.

Bersonwerke, Dunaj VI.

Priporočajo se domača

konfekcijska trgovina

Maček & Ko.

Franca Jožefa cesta 3.

Sprejemajo se naročila po meri,

ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K, 3-4z ilustrirani cenovnik i, zdravniškimi nasveti gratis in franko (zaprt. 30 h). — L. Singer Higienična manufaktura, Dunaj 1. Wlosingerstr. 8 f

2 gospodično

iz dobre slovenske družine, 3 doto bi se rad tem potom seznanil v surho ženitve 33 letni doktor prava v ugledni državni službi v velikem mestu. Samo resne ponudbe na uprav. „Slov. Nar.“ pod šifro: „Morje“. Ab-solutna diskretnost zagotovljena.

3920

Lepo, veliko, suho in svetlo

skladišče

se odda. 3584

Več pove Julij Meinel, uvoz kave, Šelenburgova ulica št. 7.

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah odstrani v 5 minutah
Dr. A. Rixa 3896
odstranjevalec kocin.
Zaj. neškodljivo, gotov uspeh. Pušica za 4 K zadostuje. Razpošiljanje strogo diskretno.
Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E.
Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem jelenu“, drogeriji A. Kane in „Adrija“.

Ceno češko posteljno pere.

Kilo sivega puljenega K 2— boljšega K 2-40, polbelega K 3-60, belega K 4-80, prima kakor puh mehkega K 6—, veleprima K 7-20, najboljše vrsta K 8-40. Puh siv K 6—, bel K 12—, najfinjši prsni puh K 14-40. Od 5 kg naprej franko. Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega inleta, pernica ali spodnja blazina 180x116 cm a K 10—, 12—, 15—, 18—, 21—, 200x140 cm a K 13—, 15—, 18—, 21—, zgajnica 80x58 cm a K 3—, 3-50, 4—, 90x70 cm a K 4-50, 5-50, 6—, 3-delne žimnice za eno posteljo K 27—, boljše K 33—. Razpošiljanje franko po povzetju od K 10— naprej. Zamena dovoljena, za neugajajoče denar nazaj. Poizkušnje in cenovniki franko.

Artur Wollner, Lobes 35 pri Piznji (češko.)

Kupim dobro ohranjen 3952

pianino ali pa harmonij
am. sist. — Leopold Mlakar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 51.

Sprejme se dobro ideoča 3913

gostilna
v najem in sicer v Ljubljani ali v okolici. Pismene ponudbe pod šifro „Dobro ideoča“ na upravnistvo „Slov. Naroda“.

Na hrano in stanovanje
se sprejme gospodična po primerni ceni takoj 3956
na Dunajski cesti št. 23, pritličje.

Kava za 50% cenejša.
Amerikanska štedilna kava, jako vonjava, izdatna in v rabi varčna! 5 kg preizkusna vreča K 10— franko po povzetju. 3725
Vývoz kávy, Tiszabogdány 290.

Ottoman tukaj, Ottoman tam,
povsod me iščejo, povsod ljubijo.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond K 58,461.432-56 — izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: cigar pisarne so v lastnej bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajocimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Gospodinje!

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovite splošno znane svetovne znamke

BLAIMSCHEINA**UNIKUM****MARGARINE**

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejših goveje obistne tolišče z visoko pasterizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav.

„UNIKUM“ ni umeten, nego najčisti naravni izdelek.

„UNIKUM“ je 50% cenejši od navadnega presnega masla in zajamčeno mnogo izdatnejši nego to.

SAMO BLAIMSCHEINOV

„UNIKUM“ je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano

Izdelovanje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“

je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavrtku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje

praženje

kuhanje

maslen kruh

samo

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINO

Dobiva se povsod. — Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Sprejme se izurjena 3922

knjigovodkinja

z večletno prakso pri trvdki

Iv. Perdan v Ljubljani.

Ozira se le na boljšo in zanesljivo moč.

Službo išče začetnica kot 3938

kontoristinja

absolventinja trgovskega tečaja z odličnim uspehom. Zmožna slovenščine in nemščine, stenografije, korespondence in knjigovodstva. — Pojasnila daje upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

(vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

K 214,160.979.—

C. kr.

priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjizice 31. avg. 1913:

K 70,778.027.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjizice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike. 1660

Brzojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šte. 41.

Damski paletoji v vsakovrstnih barvah, 130 cm dolgi, najmodernejših fason od K 14 naprej.

Raglanji za gospode, najboljše izdelave od K 20— naprej.

Paletoji za deklice in dečke, najnovejših vzorcev od K 10— naprej.

Največjo zalogo konfekcije za dame in gospode po primerno nizkih cenah, priporoča

Angleško skladišče oblek, O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

priporoča po tvorniških cenah kot najboljše branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemov „Browning“, „Steyr“, „Mauser“ in „Bayard“ samokresni najbogatejše izbire že od K 5.50 naprej, floberti in karabinice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franko. 4658 Cenovnik gratis in franko.

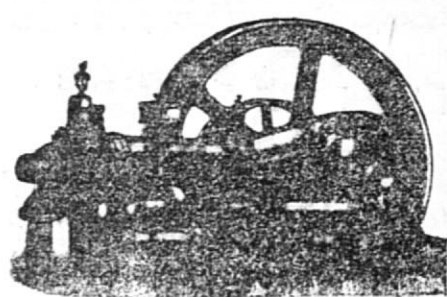
PROTI žlezam, škrofljem

malokrvnosti, angl. bolezni, kožnim izpuščajem, vratnim in pljučnim boleznim, kašlju, za ojačenje slabotnih v razviku zaostalih otrok priporočam redno zdravljenje z mojim

Lahusenovim ribjim oljem

znamka „Jodella“.

Najučinkovitejše in najprijetnejše ribje olje. Rado uživano in lahko prenosljivo. Letna poraba čez 100.000 steklenic. Pristen samo v originalnih steklenicah po K 3.50 in 7.— z varstveno znamko „Jodella“ in tvorničarja lekarnarja VIII. Lahusen v Bremnu. — Svež se dobiva v vseh lekarnah v Ljubljani in okolici. Glavna zaloga v Ljubljani: lekarna Trakoczy. 3440

Emanuel & Oskar Kraus

Trst, Via S. Nicolò št. 2.

Tehnična pisarna.

Uredba popolnih industrijskih naprav vsake vrste, dalje električne luči in sile. Glavno zastopstvo dražidske tvornice plinovih motorjev prej Moric Hille v Draždanah. Najstarejša tvornica motorjev za nafto, sesalni plin, bencin, bencol in plin. Čez 10.000 motorjev v obratu. Sijajne odlike. Stroji za opekarnice vsakovrstni, za ročni obrat in na silo. Prve vrste stroji za obdelovanje lesa firme Adolf Alldinger v Oberfärkheimu pri Stuttgartu. Univerzalni stroji za oblanje, kroženje, vrtni in skobeljni (Fräsmaschinen) stroji, stroji za rezanje čepov in za brušenje. Popolne oprave mizarstev. Stroji za obdelovanje železa. Stružniki, vrtni stroji, skobeljniki (Fräsmaschinen) itd. — Preračuni, ponudbe in tehnične informacije zastoj in poštne proste. 2684

Pfaff šivalni stroji

so priznane najboljše.

Pouk šivanja in vezenja na stroj brezplačen.

NOVOST: Najnovejši brzošivalni stroj za krojače, obrtnike, brez čonička, do 3000 vbodljajev v 1 minuti. Dobi se le pri

Ign. Vok specialna trgovina šivalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

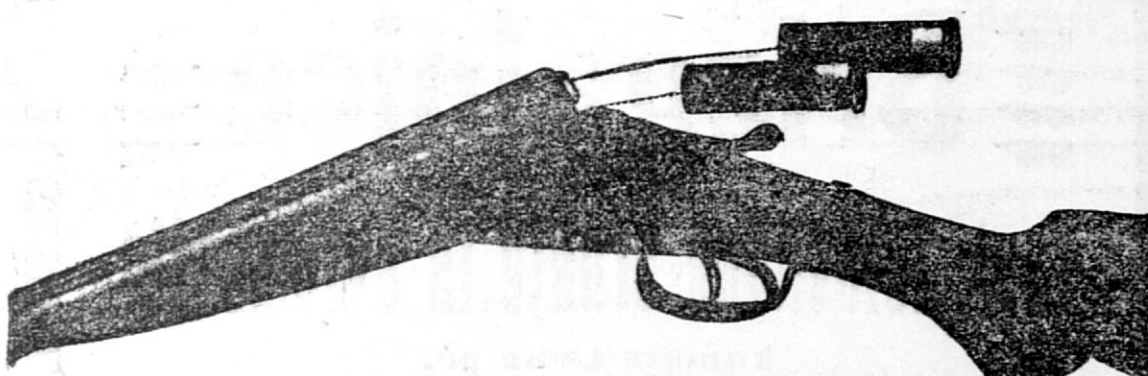
Desetletno jamstvo. — Ceniki zastoj in poštne proste.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. **Fr. Kapus** Ljubljana, Marije Terezije c. 11 (Kolizej).

Zaloga spalnih ter jedilnih sob v različnih : najnovejših slogih. : Zaloga otomanov, di- vanov, žimnic : in otroških vozičkov.

Spalnica v amerik. orehu 350 kron.

Obstoječa: 2 dvovratni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, 1 umivalnik z marmor. ploščo in ogledalom.

Ljubljana **Fr. Ševčik** Zidovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

63

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke trocevke in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne proste.

Perje

za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Hiti

Pred Skofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinjše

žime.

M. Paklč

v Ljubljani.

Neznanim naročnikom se po želji s porzajem.

Ustanovljeno 1945.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in

snaženje oblek.

Apertura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

xxx xxx xxx xxx

Avgust Agnola

Ljubljana,

Dunajska cesta 13

Izborna zaloga

namiznih in

nastropnih

svetilk

najnovejše

vrste

po nizkih cenah

Zdrave, rdečelične otroke 72 hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično ribje olje iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperi duh in vonj. 1 steklenica K 1.80.

Zoper kašelj, zaslize- nost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljše preizkušeno in mnogostransko priporočeno trpotcev sok. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušenih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumijevе specialitete

Oddajajo se tudi zdravila za

člane vseh belniških blagajna.

Razpošilja se 2 krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Vinko Proházka

lekarna pri zlatem orlu

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na trdko

Katinka Widmayer

„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z napisi. Bluze, vrhnja in spodnja krila, nogavice, rokavice, vsakovrstno perilo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje. Prosim prepričajte se! 3440 Prosim, prepričajte se!

Prodajajo se tudi narodne peče.

Uspešno izrabljanje peska, kremenca, žlindre itd.

z dr. Gasparyla

stroji in formami

za cementne zidne kamene, strešno opeko, otle kvadre, dre- nažne cevi, plošče, stopnice in stavbne kose.

Kamenolomni stroji. — Stroji za mešanje betona in malto.

Naprave za izmivanje peska in kremenca.

L. C. M. cementne barve.

: Tvornica strojev :

Dr. Gaspary & Co., Markranstädt pri Lipskem.

:: Obisk se želi. :: Brošura 24 prosta.

Peter Lassnik

najstarejša in najsolidnejša trgovina v Ljubljani

priporoča svojo

3019

vedno svežo zalogo špecerijskega blaga ter raznovrstne vedno sveže mineralne vode.

Najnižje cene, točna ter strogo solidna postrežba!

Peter Lassnik, Ljubljana, Marijin trg — Wolfova ulica.

Najnižje cene.

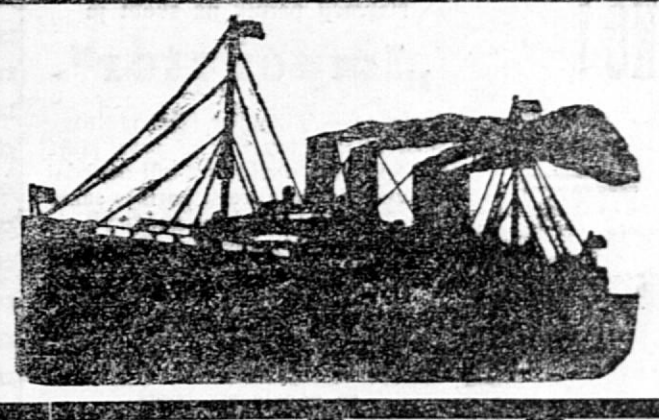
Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 232

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet žimnatni modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Najhitrejša in najsigurnejša vožnja

v Ameriko

je z ekspresnimi cesar-

skimi brzoparniki:

„Kaiser Wilhelm II.“,

„Kaiser Wilhelm d. Gr.“,

„Kronprinz Wilhelm“, „Kronprinzessin Cecilie“, in z največjimi brzoparniki

„Princ Friedrich Wilhelm“, „George Washington“, „Columbus“ itd.

Vožnja 5 do 6 dni!

Posebno opozarjam na novo vpeljane kajute (kabine). — III. razr. V teh je prostora za 2—4—6 oseb, opremljene so čim najudobneje. Potniki dobivajo v posebnih jedilnih dvoranah ob pograjenih mizah izborna hrana. Na razpolago imajo poleg družabnih in kadilnih dvoran tudi posebni šetalni krov, kopelji itd. Na krovu im igra vsak drugi dan godba. — Odhod potnikov iz Ljubljane vsak torek in četrtek. — Potnik, ki kupi pri meni vozni list, dobi hrano in stanovanje v pristanišču brezplačno! — Edino veljavne vozne listke za e parnike, kakor tudi za vse proge ameriškanih železnic pri

EDVARDU TAVČARJU v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35

nasproti občeznane gostilne „pri Starem Tišlerju“.

Izdajanje voznih listov tudi za proge: Baltimore, Filadelfija, Galveston, Kanada, Avstralija. — Zabavna potovanja v Italijo, Egipt, na severni it. itd.

Posteljno perje ceno

zajamčeno novo in brez prahu, 1 kg sivega perja, puljenega K 140; boljšega K 240; kg polbelega perja K 3—; kg belega perja, puljenega K 4—; kg boljšega belega perja, puljenega K 6—; prima belega perja, puhastega K 8—; kg veleprima polpuha, belega K 12—; kg polpuhastega perja, sivega K 520; kg puha, sivega K 6— in K 8—; kg puha, belega, K 10—, kg prsnega puha K 12—.

Izgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (nankinga), pernica, velikost 170 x 116 cm z dvema zglavnicama 80 x 58 cm, zadosti napolnjeno z novim, sivim, ščiščnim, močno polnilnim in stanovitnim perjem K 16—; polpuhasto perje K 20—; puh K 24—; pernica sama K 9—, 12—, 14— in 18—; zglavnica K 3—, 350, 4— razpošilja po povzetju, zavojnina zastoj, tvornica posteljne perja

Anton Polednak, Gradec, Mariahilferstrasse 11/S.

Nenagajajoče se zamenja ali denar nazaj. Nenagajajoče se zamenja ali denar nazaj.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priloga svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremišljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

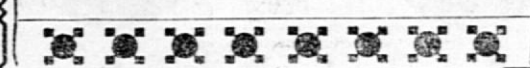
Jak. Zalaznik

Stari trg št. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,

Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančeve manuf. trgovine

priloga

klobuke

čepice, razno moško perilo, kravate, ovratnike itd. itd. Blago imam solidno, cene zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priloga svojo veliko izbor

dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Tomasova žlindra

zvezdne znamke

je priznana najboljša in po ceni instokislo gnojilo za jesensko setev.

Gotov učinek! — Bogat donesek! 2885

Pozor! Tomažova žlindra zvezdne znamke se prodaja le v plom-biranih, z zvezdo zaznamovanih vrečah. Za vsebino fos-forove kisline, ki je na vrečah označena, se da popolno jamstvo.

Zalogo zvezdne znamke Peter Majdič v Celju. Naročila na debelo in ima veletrgovina »Merkur« drobno se takoj izvrše.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

BRATA EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana

nasproti hotela »Union«. Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

Pozor, matere!

Najizbornejšje redilno sredstvo za otroke pred začetkom odvajanja je

„Phosphatine Falières“

Lahka prebavnost, dober okus, velika redilnost olajšajo prodiranje zobčkov in uspešno vplivajo na tvoritev kosti.

Velika škatlja za 3 tedne K 380.

Dobiva se v lekarnah

R. Sušnik in G. Piccoli.

Od dobrega najboljšje je še vedno izvirni Singerjev šivalni stroj.

Dobi se samo v naših prodajalnah s takim izveskom

Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.

Novo mesto, hiša lekarnarja Bergman. Kranj,

Glavni trg št. 119 in Kočevje, Glavni trg št. 79

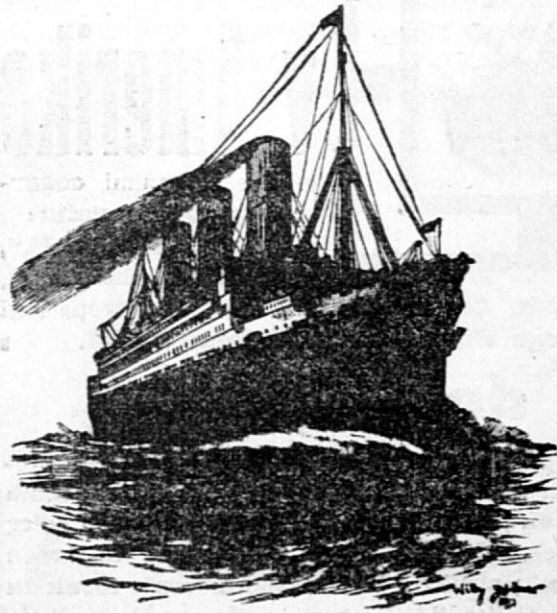
ali pa po naših potnikih.

3892

Potniki v Ameriko!

ki so previdni, se vozijo dandanes samo z najnovejšimi parniki „Velikani“ preko

Hamburga.

Največji parnik na svetu je

„Imperator“.

Dolg je 920 čevljev (280 metrov), nosi 50.000 ton ter je prva ladja na 4 vijake, dočim so bili dosedaj največji in najhitrejši parniki samo na 2 vijake. „Imperator“ je široko morje preplul v 20 dneh trikrat ter se je moral pri tem še v Hamburgu in v New Yorku z izkladanjem in nakladanjem po poldrugi dan muditi.

Morska vožnja v 6 do 6 1/2 dneh se popolnoma jamči.

O prvi vožnji „Imperatorja“ piše „Glas Naroda“ iz New-Yorka: „Imperator“ je višek moderne tehnike. Ropotanje strojev se čisto nič ne sliši. Ladja pluje tako mirno, da človek skoraj ne ve, da je na vodi ter se niti malo ne da primerjati z drugimi morskimi velikani. Približno tako so urejeni tudi drugi „Velikani“ Hamburg-Amerika linije. Vsi imajo v III. razredu sobe z 2, 4, ali k večjem s 6 posteljami. Hrana je obilna in dobra. Taki „Velikani“ so poleg „Imperatorja“: „Kaiserin Auguste Viktoria“ (25.000 ton), „Amerika“ (24.000 ton), „Cleveland“ in „Cincinnati“ (po 20.000

ton) itd. **Važno!** Vsak potnik dobi pri meni pismo garancije, da je prost vseh stroškov za hrano in stanovanje, kakor hitro se pripelje v Hamburg. — 2558 Vsakojaka pojasnila daje brezplačno:

FR. SEUNIG,

Ljubljana, Kolodvorska ulica, velika številka 28.

Vedno velika zaloga

klobukov

in čepic

lasnega izdelka.

Kupuje kože

vseh divjačin po najvišjih dnevnih cenah.

Se priporoča za izdelovanje

kožuhov vseh vrst, kakor tudi damskih jop, kolerjev, mufov. V za-

logi ima vedno veliko izbiro vseh vrst kožuhovine. — Sprejemajo se

popravila vseh v to stroko spadajočih predmetov. Izdeluje se vse po

najnižjih cenah.

3369

J. Wanek, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21.

POZOR! NA OBROKE! BERITE! Prva, največja, najstarejša in najspodobnejša slovenska trdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrijskem jugu. Velikanska trgovina vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene matice in sodno zaprisožen strokovnjak c. kr. drž. sodni je

»Zvezda« nasproti Ljubljana, Kongresni trg št. 15 »Zvezda« nasproti

: nunske cerkve : : nunske cerkve :

Klavirji, pianini in harmoniji najslavnejših svetovnih trdk Bösendorfer, Rudolff (ne Anton) Stelzhammer, (najboljši : angleški sistem sedanosti), Möhl & Heitzmann (neprekosljivi pianini z Lexovo mehaniko), Bratje Stingl, Czapska, Laub & Gloss (koncertni 7/4 okt. pianini) in Hörugel (amer. harmoniji od 90 K naprej), imam le jaz, njih edini zastopnik za Kranjsko v velikanski zalogi in izbiri (vedno 30 do 40 instrumentov). Zato svarim pred nakupom event. falsifikatov ali navidezno cenega bofelna zlasti, ker vsakdo kupi pri meni na obroke od K 15 naprej prvovrsten instrument goraj omenjenih najboljših trdk z resnično 10letno postavnoobvezno garancijo. Tudi preigrani klavirji v zalogi. Zamena najugodnejša. Ugaševanje in popravila sol. in ceno. Nobena druga trdka ne zamore nuditi tako cenega, ugodnega in zanesljivega nakupa že zategadelj, ker goraj označene prve tovarne ne dajo svojih klavirjev na Kranjskem nikomur v zalogo kakor edino meni in drugič pa zato, ker je ta kupčija moj postranski zaslužek in brez vsake režije

Brizgalnice

cevi, telovadno orodje in avtomobile

kupujte samo pri

R. A. Smekal, Zagreb

katera trdka se zdaj glasi:

2093

Središčna prodaja ognjegasnih brizgalnic in potrebnih telovadn. orodja in avtomobilov d. s. o. j. Praga-Smichov R. A. Smekal. V. I. Stratilek. V. K. Smakal.

Opozorjamo

da v zadnjem času razpošiljajo različne nemške trdke po svojem zastopniku v Zagrebu na gasilna društva nemške cenike in ponujajo svoje blago. — Ne podpirajte jih, ker imate svojo slovansko trdko.

št. 652/pr.

3969

Razglas.

Volitev poslancev deželnega stolnega mesta Ljubljane v deželni zbor vojvodine Kranjske vršila se bode glasom odloka c. kr. deželnega predsedstva za Kranjsko z dne 30. oktobra 1913, št. 3085/pr. v smislu § 4, odst. 3. deželnozborskega volilnega reda po ozemeljski pripadnosti volilcev po sledečih voliščih:

A. Volitev poslanca iz splošne kurije

ki se vrši dne **1. decembra 1913** pri **8 komisijah** in sicer:

- I. volilna komisija: za I. mestni okraj (šolski okraj) v **veliki dvorani „Mestnega doma“**;
- II. volilna komisija: za II. mestni okraj (Št. Jakobski okraj) v **učilnici mestne dekliške šole pri Sv. Jakobu**;
- III. volilna komisija: za III. mestni okraj (dvorski okraj) razen Krakovega in Trnovega v **telovadnici II. mestne deške šole na Cojzovi cesti**;
- IV. volilna komisija: za Krakovo in Trnovo v **mestnem otroškem vrtcu v Cerkveni ulici št. 21**;
- V. volilna komisija: za IV. mestni okraj (kolodvorski okraj) in sicer za oni del, ki leži vzhodno od Dunajske ceste v **veliki dvorani hotela „Union“**; dohod le skozi vrata v Francišskanski ulici;
- VI. volilna komisija: za IV. mestni okraj (kolodvorski okraj) in sicer za oni del, ki leži zapadno od Dunajske ceste v **telovadnici I. državne gimnazije**; dohod preko vrta v Kolizejski ulici;
- VII. volilna komisija: za V. mestni okraj (predkraj: Hauptmanca, Hradskega vas, Illova, Karolinska zemlja, Orlova ulica, Črna vas, Dolenjska cesta in Galjevica) v **mestni ljudski šoli na Karolinski zemlji**;
- VIII. volilna komisija: za VI. mestni okraj (Vodmat) v **mestni jubilejski ubožnici v Japljevi ulici**.

B. Volitev po dveh poslancev iz mestnih volil. okrajev Ljubljana 1 in Ljubljana 2

ki se vrši dne **16. decembra 1913** za vsak volilni okraj pri 2 komisijah in sicer:

I. za volilni okraj: mesto Ljubljana 1

(mestni okraji II., III., in V.; to je Št. Jakobski okraj, dvorski okraj in predkraj: Hauptmanca, Hradskega vas, Illova, Karolinska zemlja, Orlova ulica, Črna vas, Dolenjska cesta in Galjevica):

- I. volilna komisija: za III. mestni okraj (Dvorski okraj) v **telovadnici II. mestne deške šole na Cojzovi cesti**;
- II. volilna komisija: za II. mestni okraj (Št. Jakobski okraj) in predkraj v **učilnici mestne dekliške šole pri Sv. Jakobu**.

II. za volilni okraj: mesto Ljubljana 2

(mestni okraji I., IV., in VI., to je Šolski okraj, Kolodvorski okraj in Vodmat):

- I. volilna komisija: za IV. mestni okraj (Kolodvorski okraj) v **veliki dvorani hotela „Union“**; dohod le skozi vrata v Francišskanski ulici;
- II. volilna komisija: za I. mestni okraj (Šolski okraj) in Vodmat v **veliki dvorani „Mestnega doma“**.

Za eventualno ožjo volitev, ki se ima vršiti za volitev iz splošne kurije dne 6. decembra, za volitev iz mestne kurije pa dne 20. decembra, ostanejo glede razdelitve volišč in volilnih lokalov ista določila v veljavi.

Volitev se bode vršila **od 8. zjutraj do 2. popoldne**. Na volilnih izkaznicah, ki se volilcem pravočasno dostavijo, bodo vrhutega natančno označena posamezna volišča, kakor tudi začetek in konec glasovanja.

Zajedno se daje javno na znanje, da se bode zbrala **glavna volilna komisija** v smislu § 40 deželnozborskega volilnega reda: za **volitev iz splošne kurije** dne 2. decembra 1913 ob 10. uri popoldne v **veliki dvorani „Mestnega doma“**; za **volitvi iz mestne kurije** dne 17. decembra 1913 ob 10. uri popoldne in sicer:

- za **volitev iz volilnega okraja mesto Ljubljana 1: v telovadnici II. mestne deške ljudske šole na Cojzovi cesti**;
- za **volitev iz volilnega okraja mesto Ljubljana 2: v veliki dvorani „Mestnega doma“**.

Za slučaj ožjih volitev zbere se glavna volilna komisija dan po volitvi ob 10. uri popoldne v navedenih prostorih.

Vsak pri volitvi udeleženi volilec sme, ako se izkaže z izkaznico, stopiti v prostor glavne volilne komisije.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 6. novembra 1913.

Štampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe,
graver in izdelovatelj
kavčkovih štampilij

Ljubljana, Šelenburgova ulica 1.
Ceniki franko. Ceniki franko.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11
priporoča

klobuke

cilindre, čepice itd.

najnovije fasone
po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto

Popravi in preobleke ::
:: točno in ceno. ::
:: Popravila in preobleke ::
:: točno in ceno. ::

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Teodor Korn
(poprej Henrik Korn)

pokrivalet streh in klepar, vpeljalet
strelodvodov, ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrlilom z asbest-cementnim škrlilom (Eternit) patent Hartschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

Hišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lovskih potrebnih, vseh del koles (biciklov)
kakor tudi
umetelni ogenj po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in biciklov
točno in solidno.

Cenovnik zastoj in poštne prosto.

Zahtevajte **gratis** in franko moj katalog o
električnih in acetilenskih svetiljках

za vsako porabo. — Izborne električne žepne svetiljke, jasno svetleče, kompletne po K 2—, 240, 280. — **Električne ročne svetiljke** v kovinskih škatljah po K 4— in 5—. — Hišne svetiljke v leseni skrinjici K 450.

Acetilenske ročne svetiljke

iz medi, ponikljane, prav stanovitne, ki se porabi za višje ali namizno svetiljko K 4—, 5—, 6—. Po povzetju razpošilja

A. Weissberg, razpošiljalnica Dunaj II, Untere Donaustr. 23/III.
Hrvaška korespondenca.

Naznanilo.

Sl. občinstvu vljudo naznanjam, da imam zraven svoje pekarnе tudi popolnoma urejeno
trgovino z mešanim blagom

kjer imam v zalogi raznovrstne žgane pijače, rum, slivovko itd. Prodajam tudi čisto nanovo upeljano brezalkoholično pijačo iz pristnih sadnih sokov in limonad z okusom sadja: breskova, jagodova, jabolkova, limonova, malinova in hruškova itd. ter prodajam liter po 40 v.

Najtepleje se zahvaljujem za sedanjí obisk in se najvljudneje priporočam še znanprej z velespoštovanjem

Ivan Vertačnik, Ljubljana, Karlovska cesta št. 30.

Čitajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah **zamorete obogatiti le s srečko!**

TURSKA SREČKA je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000 in 200.000 zlatih frankov, ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov, ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici,

ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnjega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 K 75 vinarjev, in ker zadobi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

POZOR! Prihodnje žrebanje se vrši **1. dec. 1913!**

1 turška srečka z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo 6 kron.
1 srečka Italij. rdečega križa

2257 Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno

Ceške industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani. št. 1.
Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga

Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih **Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland**, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vljudo postrežba in spalnice po novem urejene kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez **Kanado v Severno Ameriko** in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc Anversa New York
v Ljubljani,
Kolodvorska ulica odslej **stev. 35,**
od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.

Ivan Bizovičar
umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana, Kolezijska ulica št. 16

priporoča slavnemu občinstvu svoje bogato opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno :: izdelane vence, šopke in trakove. ::

Dalje ima na razpolago :: za izposojevanje :: ob mrtvaških odrih drevesne cvetlice, kakor tudi najfinije dekoracijske cvetlice za dverane :: in balkone. ::

Imam tudi vsakovrstne sadike do najzlahnejših cvetic in zelenjadi. Sprejemam tudi naročila za na deželo. Vsa naročila se izvršujejo :: točno in solidno. ::

Brzjavke: **I. Bizovičar,** :: vrtnar, Ljubljana. ::

Novosti za jesensko sezono

kakor tudi

OBLEKE PO MERI

najnovejše oblike pri:

B. Götzl Ljubljana

Mestni trg 19 — Stari trg 8.

Svetovno znani! Originalni motorji „Otto“

3981 za bencin, bencol, petrolin, surovo olje, sesalni plin, svetilni plin itd.

Motorji za surovo olje „sistem Diesel“. Bencinove lokomobile.

Najmodernejša konstrukcija.

Največja tvornost! Najvarčnejši obrat!

Dosej prodanih čez 118.000 motorjev z 1.220.000 konjsk. silami. Specialni prospekt 541 gratis.

Langen & Wolf, Dunaj X., Laxenburgerstr. 53. sl.

Zastopstvo Heckl & Pohl, Trst, Via S. Spiridione šteč. 12.

Samo 5 dni! z brzoparniki francoske družbe.

Najkrajša vožnja iz

Havre v New York.

Veljavne vozne liste (šifkarte) za vse razrede dobiš edino pri 3439

Ed. Šmarda

oblastveno potrjena potovalna pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetke posojilnice, nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Vozne listke iz Amerike v staro domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne listke po vseh železnicah za prirejanje zabavnih in romarskih vlakov. Vsa pojasnila istotam brezplačno

Najceneje nove gibljive brzoparilnike

vse vrste slamoreznice in vse druge poljedelske stroje

ter

železnino

ponujata

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

Ljubljana, Dunajska cesta šteč. 16.

Ne zamudite zahtevati cenik!

Ne zamudite zahtevati cenik!

Kemična tvornica Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.

Cementna malta, beton, apnena malta napravi neprodorne za vodo samo

STEARIT

(obl. varovano.) 2291

Najidealnejše sredstvo za osušenja vseh vrst zadržanje talne vlažnosti.

Nepremočljive fasade z apneno malto.

Zastopstvo in zaloga: F. P. Vidic & Comp., Ljubljana

Vinko Majdič

valični mlin v Kranju

(Kranjsko).

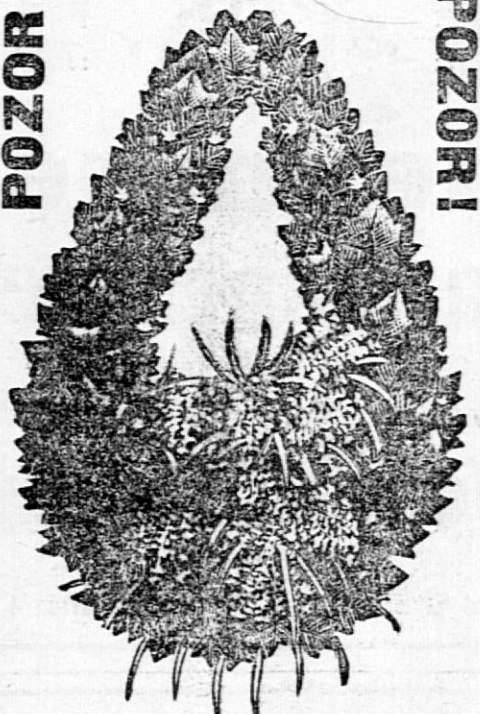
Največja proizvodnja priznana naj, boljših pšeničnih mok in krmini izdelkov ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekarske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloga: 65

V Ljubljani, Cerkljici, Trnovem, Podgradu, Trstu, Pulju, Reki, Zadru, Spiljetu, Ercegnovem, Kotoru, Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu, Inostu, Bolcanu in Tridentu.

Brzjav: Valični mlin, Kranj.

POZORI

POZORI

Cvetlični salon Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhin vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Brzjav: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Dobro blago se samo hvali!

G. F. Jurásek

vglaševalec glasovirjev in trgovec glasbil Ljubljana, Poljanska cesta 13.

Zaloga prvovrstnih glasovirjev, pianin, harmonijev, gosli, gitar, tamburic, citer, harmonik itd. Najboljše strune „Weichhold“ in druge ter vse potrebščine glasbil — Jamčin pismono 10 let. — Zavod za uglaševanje ter popravila glasovirjev in vsega glasbenega orodja.

Najcenejša posojevalnica.

Vglašujem »Glasbeni Matic«, »Mladiki« in drugim slovenskim zavodom. Svarim pred samouki in nelkazanimi baje-strokovnjaki, ki instrumente samo pokvarijo. Edini samostojni strokovnjak za uglaševanje ter popravila vseh glasbenih instrumentov je na Kranjskem koncesionirana tyrdka

F. G. Jurásek.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12-50—16-50.

Priporočamo špeciálno

damsko in otroško konfekcijo zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg šteč. 9. — Lastna hiša.

Krasne

KOSTUME, KRASNE PLAŠČE, : NOČNE HALJE, : KRILA.

Fine

BLUZE

Moderne

JOPICE, ZIMSKE PLAŠČE, BOE IN MUFE, PERILO.

Otroške oblekice in plašče za mladenke.

Higijenično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Wotan svetilka

z vlečeno svetilno žico

V zalogi pri elektrarnah in instalatejih

Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.